

A photograph of a sunset over a city skyline. The sun is low on the horizon, creating a bright glow and reflecting on the water. The city buildings are silhouetted against the sky. In the foreground, there are reeds and other plants, also silhouetted. The overall mood is peaceful and scenic.

*TARTU LINNA
MAJANDUSAASTA
ARUANNE
2013*

Tartu linna konsolideerimisgrupi 2013. aasta majandusaasta aruanne

Tartu Linnavalitsus

Majandusaasta algus 01. jaanuar 2013
Majandusaasta lõpp 31. detsember 2013

Aadress Raekoda 50089 Tartu
Telefon +372 7361 111
Faks +372 7361 106
E-posti aadress lv@raad.tartu.ee
Interneti kodulehekül <http://www.tartu.ee>

Audiitor Grant Thornton Rimess OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, informatsioonist eelarve täitmise aruande kohta, sõltumatu vandeaudiitori aruandest raamatupidamise aastaaruandele ning reservfondi kasutamise aruandest.

SISUKORD

1. TEGEVUSARUANNE 2013.....	5
1.1. LINNAPEA PÕÖRDUMINE.....	5
1.2. KONSOLIDEERIMISGRUPI STRUKTUUR.....	7
1.3. KONSOLIDEERIMISGRUPI TÄHTSAMAD FINANTSNÄITAJAD.....	10
1.4. ÜLEVAADE ÜLDISEST MAJANDUSKESKONNAST.....	15
1.5. ARENGUKAVA TÄITMISE ÜLEVAADE.....	21
1.5.1. TEADMUSLINN.....	21
1.5.2. ETTEVÕTLUSLINN.....	28
1.5.3. MODERNSE ELUKESKONNAGA LINN.....	37
1.5.4. HOOLIV LINN.....	45
1.5.5. LOOV LINN.....	54
1.6. KONSOLIDEERIMISGRUPI ÄRIÜHINGUD JA SIHTASUTUSED.....	71
1.7. ÜLEVAADE SISEKONTROLLISÜSTEEMIST.....	79
1.8. ÜLEVAADE FINANTSRIISKIDE JUHTIMISEST.....	81
2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	83
2.1 KONSOLIDEERITUD BILANSS.....	83
2.2 KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE.....	84
2.3 KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	85
2.4 KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE.....	86
2.5 EELARVE TÄITMISE ARUANNE.....	87
2.6 KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDE LISAD.....	88
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.....	88
Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid.....	94
Lisa 3 Finantsinvesteeringud ja osalused sidusüksustes, sihtasutustes ja äriühingutes.....	94
Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid.....	96
Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed.....	97
Lisa 6 Materiaalne põhivara.....	98
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud.....	99
Lisa 8 Immateriaalne põhivara.....	99
Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed.....	100
Lisa 10 Võlad töötajatele.....	101
Lisa 11 Laenukohustused.....	101
Lisa 12 Võlad tarnijatele.....	103
Lisa 13 Kapitali- ja kasutusrent.....	103
Lisa 14 Saadud toetused.....	104
Lisa 15 Kaupade ja teenuste müük.....	106
Lisa 16 Muud tulud.....	106
Lisa 17 Tegevuskulude jaotus valdkonniti (tegevusalade järgi).....	107
Lisa 18 Tööjõukulud.....	108
Lisa 19 Majandamiskulud.....	109
Lisa 20 Antud toetused.....	110
Lisa 21 Põhivara amortisatsiooni ja allahindluse kulu.....	111
Lisa 22 Muud kulud.....	111
Lisa 23 Finantstulud ja –kulud.....	112
Lisa 24 Seotud osapooled.....	113
Lisa 25 Bilansiväline informatsioon.....	114
Lisa 26 Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata põhjaruanded.....	115
2.7 EELARVE TÄITMISE ARUANDE SELGITUSED.....	119
3. RESERVFONDI KASUTAMISE ARUANNE.....	128
4. MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI.....	132

1. TEGEVUSARUANNE 2013

1.1. LINNAPEA PÖÖRDUMINE

Rõõm on tõdeda, et tänu tasakaaluka eelarvepoliitika jätkumisele on Tartu endistviisi finantsiliselt kindlas seisus. Linna tulud ja kulud püsisid 2013. aastal tasakaalus. Linna lõplik eelarvemaht oli 158,7 miljonit eurot. Tänu õigetele juhtimisotsustele ning otstarbekale majandamisele kujunes konsolideerimisgrupi tulemiks 24,3 miljoni euro suurune kasum. Võrreldes eelmise aastaga kasvas konsolideerimisgrupi tulem 12,7 miljonit eurot.

Jõudsalt edenes Tartu viimaste aastakümnete suurim ehitusprojekt Idaringtee. 22. novembril avati ristmik esimesel ehitusalal, Ida- ja Lääneringtee kokkupuutepunktis. Suurt osa linna liiklejaist otseselt puudutav rajatis valiti ka Tartu aasta teoks 2013. Ehituse teine järk valmib 2015. aasta kevadeks. Esimese kahe ehitusjärgu kogumaksumus on 45 miljonit eurot, sellest 85% Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi rahastusega. Ringtee on tähtis mitte üksnes liiklussoonena, vaid ka kui vahend kesklinna liikluse leevendamiseks ning sealse õhu kvaliteedi parandamiseks.

Tänavavalgustuse uuendamise kava on täies hoos. 2013. aastal vahetati ligi 500 valgustit säästlikumate vastu, 2014. aasta esimesel poolel vahetatakse veel 450. LED-valgustitega väheneb energiakulu ligikaudu 70%, mis kajastub pikaajaliselt ka linna eelarves. 90% vahetuskuludest kandis Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Juunis valmis Tartu uus loodumaja. Energiasäästlikku looduslikest materjalidest hoonesse kogunesid loodusharidusasutused eesotsas Tartu Keskkonnahariduskeskusega. Hoonet ümbritseb 9000-ruutmeetrine park koos õpperadadega. Maja ja pargi rajamist rahastas Euroopa Regionaalarengu fond.

Lastekaitsepäeval, 1. juunil avas linn uue mänguväljaku Annelinnas. Kohalikud elanikud kaasati nii väljaku planeerimisse kui ka koha ja atraktsioonide valimisse ning nimepanekusse. Ühisel otsusel pandi mänguväljaku nimeks „Anneke“.

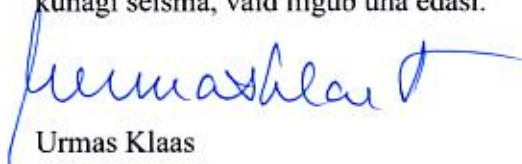
Jätkus Emajõe kallaste korrastamine Tartu kesklinnas. Sügiseks valmisid vasakkaldal Kaarsilla ja Vabadussilla vahel valgustatud jalgteed ja jalgrattarajad, jõekaldale ehitati uus vaateplatvorm. Neli viiendikku rahast tuli Euroopa Regionaalarengu fondist.

Esimest korda rakendati 2013. aastal Tartus kaasavat eelarveprotsessi. Selle tarbeks eraldati linna investeeringueelarvest 1% ehk 140 000 eurot, mis kajastub 2014. aasta eelarves. Kaasava eelarve eesmärk on mitte üksnes leida linnakodanikele olulised investeeringud, mille teostamine peaks olema linnale esmatähtis, vaid ka tutvustada linnarahvale linna eelarve kujunemist laiemalt. Projekt kulges edukalt ning seda jätkatakse samas mahus ka 2014. aastal. Tartu kogemused on kasulikud teistele Eesti omavalitsustele, nii võtab meist tänavu eeskujuga Kuressaare.

Aasta vältel võeti vastu mitu olulist dokumenti, mis mõjutavad linna edasist arengut. Arutelude tulemusel ja mitme võimaliku stsenaariumi sünteesimisel sündis Tartu kesklinna arengustrateegia, samuti kujundati kesklinna üldplaneeringu eskiislahendus. Koostati kõrgkoolide, kutsekõrgkoolide ja Tartu Ülikooli kliinikumi teemaplaneering. Mõtteainet linna

arengu suunamisel annab 2013. aastal korraldatud arvamusuuring linnakodanike seas, millesarnaseid Tartus korraldatakse iga viie aasta järel. Teeb rõõmu, et 93% linnaelanikest on Tartu kui elukeskkonnaga rahul. Nüüdseks oleme alustanud ka arengustrateegia "Tartu 2030" värskendamist, kuna selle koostamisest saati on muutunud nii maailm meie ümber kui ka Tartu ise. Selles loodame abi aktiivsete linnakodanike panusest.

Kokkuvõttes suutsime kasutada 2013. aastal linna rahalisi vahendeid otstarbekalt, kaasates edukalt Euroopa Liidu toetusi, et parandada linlaste elukeskkonda. 2014. aasta kujuneb linna jaoks finantsiliselt mõnevõrra konservatiivsemaks ja eelarve maht väiksemaks, kuna Euroopa toetustes on üleminekuperiood ning mõnigi suurprojekt jõuab lõpule. Seega on hea aeg teha senisest kokkuvõtteid ning kavandada linna edasist arengut. Nii nagu Emajõgi, ei jää ka Tartu kunagi seisma, vaid liigub üha edasi.

Urmas Klaas
Tartu linnapea

1.2. KONSOLIDEERIMISGRUPI STRUKTUUR

Ülevaade konsolideerimisgrupist

Majandusaasta aruanne sisaldab informatsiooni linna 13 ametiasutuse ja 67 hallatava asutuse (edaspidi koos linn) ning linna valitseva mõju all oleva 6 äriühingu ja 8 sihtasutuse (edaspidi koos konsolideerimisgrupp) 2013. a majandustegevuse tulemuste kohta.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Konsolideeritud aruanne on koostatud rida-realt konsolideerituna koos linna valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutustega. Olulise mõju all olevad äriühingutest üksused on aruandes kajastatud kapitaliosaluse meetodil. Konsolideerimata aruanded on linna ameti- ja hallatavate asutuse konsolideeritud koondaruanded, mis kajastavad soetusmaksumuses ka linna osalust linna valitseva mõju all olevates äriühingutes ja sihtasutustes ning äriühingutest sidusüksustes. Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes, aruande lugemise lihtsustamise eesmärgil on mõned graafikud koostatud miljonites eurodes.

Aruandeaastal asutas linn volikogu 13.06.2013 otsusega nr 486 uue sihtasutuse – SA Tartu Perekodu Käopesa, mille peamiseks eesmärgiks on Tartu linna lastele ja lastega peredele sotsiaalhoolekande teenuste osutamine ja nende teenuste arendamine.

Vastavalt riigi üldhariduspoliitikale muuta kahe haridustasemega ehk täistsüklikoolid (1.-12. klassidega) ühe haridustasemega koolideks, s.o põhikoolideks (1.-9. klassid) ja gümnaasiumideks (10.-12. klassid), reorganiseeriti aruandeaasta 1. septembrist Forseliuse ja Raatuse täistsükliga gümnaasiumid põhikoolideks.

Järgnevalt ülevaade Tartu linna konsolideerimisgrupist aasta keskmiste töötajate arvudega taandatuna täistööajale ning töötajatele arvestatud töötasudega, mis ei sisalda ajutiste töötajate ning võlaõiguslike lepingutega seotud töötasukulu.

Ameti- ja hallatavad asutused (asutuste arv)	Keskmine töötajate arv	Töötasu kulu
Konsolideerimisgrupp kokku	4 001	36 871
Linn kokku	3 598	32 796
Linnavolikogu kantselei	7	190
Avalike suhete osakond	14	145
Linnakantselei	55	923
Ettevõtluse osakond	13	172
Rahandusosakond	46	526
Linnavarade osakond	27	364
Haridusosakonna haldusala	2 816	25 659
Osakond	11	158
Hallatavad asutused kokku:	2 805	25 501
<i>sh Koolid (20)</i>	<i>1 333</i>	<i>14 303</i>
<i>Lasteaiad (30)</i>	<i>1 131</i>	<i>7 835</i>
<i>Kutsehariduskeskus</i>	<i>322</i>	<i>3 151</i>
<i>Tugiteenuste Keskus</i>	<i>19</i>	<i>212</i>
Kultuuriosakonna haldusala	260	1 994
Osakond	12	133
Hallatavad asutused kokku:	248	1 861
<i>sh O.Lutsu nim.Linnaraamatukogu</i>	<i>93</i>	<i>658</i>
<i>Laste muusika- ja kunstikoolid (3)</i>	<i>91</i>	<i>739</i>
<i>Muuseumid (2)</i>	<i>41</i>	<i>306</i>
<i>Laste huvialasutused (2)</i>	<i>17</i>	<i>106</i>
<i>Tüügi Seltsimaja</i>	<i>6</i>	<i>52</i>
Sotsiaalabi osakonna haldusala	258	1 667
Osakond	48	468
Hallatavad asutused kokku:	210	1 199
<i>sh Hooldekodu</i>	<i>111</i>	<i>650</i>
<i>Päevakeskused (2)</i>	<i>63</i>	<i>325</i>
<i>Varjupaik</i>	<i>22</i>	<i>141</i>
<i>Laste Turvakodu</i>	<i>14</i>	<i>83</i>
Tervishoiuosakond	3	54
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	24	326
Arhitektuuri ja ehituse osakond	19	256
Linnamajanduse osakonna haldusala	56	520
Osakond	29	363
<i>Kalmistu</i>	<i>27</i>	<i>157</i>

Linna valitseva mõju all olevad üksused	Keskmine töötajate arv	Töötasu kulu
Kokku	404	4 074
AS Tartu Veevärk	90	1 128
OÜ Tartu Linna Polikliinik	74	766
OÜ Tartu Veekeskus	34	308
AS Tartu Turg	29	264
Tartu Elamuhalduse AS	28	260
OÜ Anne Saun	9	80
SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus	56	494
SA Tartu Sport	45	323
SA Tartu Perekodu Käopesa ¹	12	107
SA Tartu Loomemajanduskeskus	8	122
SA Tähtvere Puhkepark	8	75
SA Tartumaa Turism	6	71
SA Tartu Eluasemefond	4	63
SA Tartu Kultuurkapital	1	13

¹ Töötajate arv esitatud aasta keskmisena, tegelikult olid sihtasutuse 44 töötajat palgal alates oktoobrist, 2 alates septembrist 2013. a

Sidusüksused (ei konsolideerita)

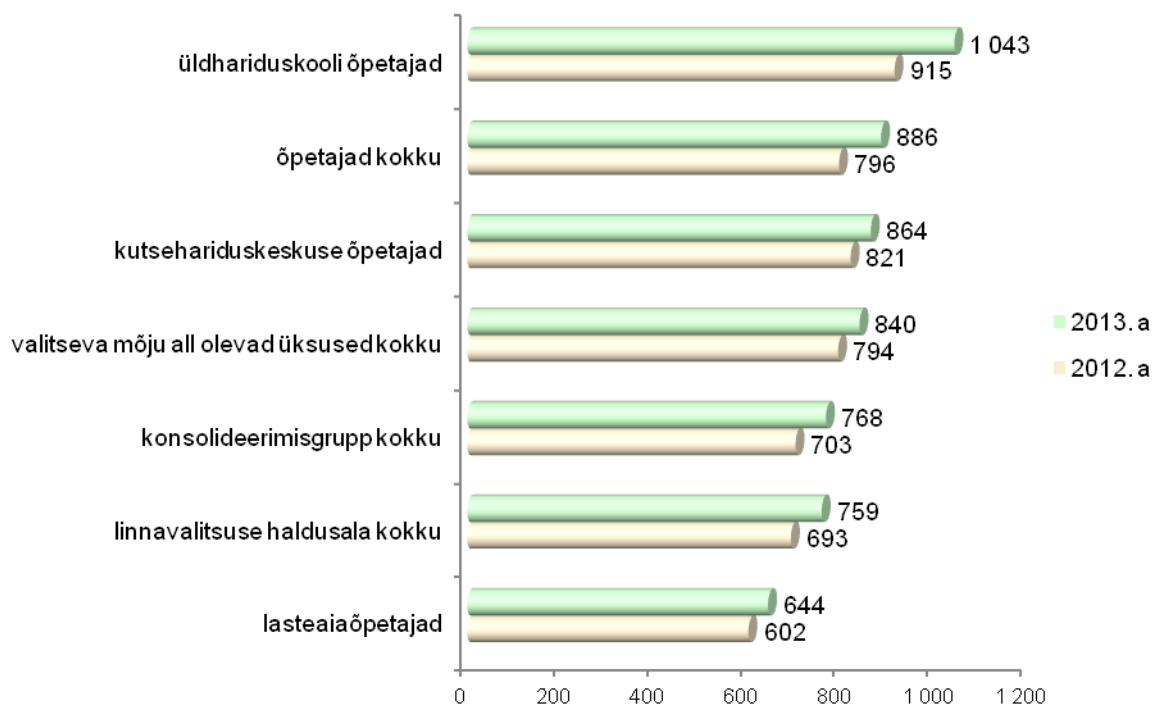
	Linna osaluse %
SA Tartu Pauluse Kirik	50
SA Tartu Rahvaülikool	<50
SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus	<50
SA Tampere Maja	<50
OÜ Polli Prügila	25,5
OÜ Tartu KTJ	50

Eelnenud aastaga võrreldes on konsolideerimisgrupi töötajate keskmine arv suurenenud 64 töötaja ehk 1,6% võrra, sh valitseva mõju all olevais üksustes suurenemine 18 töötaja ehk

4,7% võrra ning linnal 46 töötaja ehk 1,3% võrra. Valdavalt on töötajate arvu muutused seotud struktuursete muudatustega grupis, milles olulisemateks olid uue sihtasutuse asutamine, Elamuhalduse AS-l teatud tööloigu üleandmine linnale, lasteaedade hoonete rekonstrueerimisega loodi 13 uut rühma, väikeklasside komplektide arvu ja „üks ühele“ õppe õpilaste arvu suurenemine hariduslike erivajadustega (edaspidi HEV) koolides. Töötajate töötasukulu suurenemist 3,6 mln euro ehk 10,8% võrra, sh linnal 3,2 mln ja valitseva mõju all olevail üksustel 0,4 mln euro võrra, on valdavalt põhjustanud töötajate arvu suurenemine, aga ka keskmise kuutöötasu mõningane tõus.

Järgneva graafikuga avatud keskmise töötaja keskmine kuutöötasu võrdlus grupil tervikuna ning selle avalikkusele aktuaalsematel gruppidel.

Töötaja keskmine kuutöötasu (euro)

Konsolideerimisgrupi töötajate arv ja töötasukulu on avatud töötajate gruppide lõikes ka raamatupidamise aastaaruande lisa 18.

1.3. KONSOLIDEERIMISGRUPI TÄHTSAMAD FINANTSNÄITAJAD

	<i>tuhandetes eurodes</i>				
	2013	2012	2011	2010	2009
Bilansi näitajad aruandeaasta lõpul					
Varad	315 503	283 402	278 164	270 313	270 682
Kohustused	70 711	63 088	82 201	78 938	81 565
Netovara	244 792	220 314	195 962	191 375	189 117
Tulemiaruaande näitajad					
Tegevustulud	149 848	125 161	116 505	102 121	89 127
sh tulud, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine	83 331	77 185	x	x	x
Tegevuskulud	-124 586	-113 451	-111 269	-101 233	-100 646
Tegevustulem	25 262	11 710	5 236	888	-11 519
sh põhitegevuse tulem	14 349	13 583	x	x	x
Finantstulud ja -kulud, ka ettevõtja tulumaks	-975	-169	-978	-1 203	-1 222
Aruandeaasta tulem	24 287	11 541	4 258	-315	7 933
Muud näitajad aruandeaasta lõpul					
Likviidsus ¹	0,28	0,34	0,60	0,32	0,36
Lühiajaline maksevõime ²	0,83	0,72	1,03	0,66	0,98
Kohustuste osakaal varadest	22,4%	22,2%	30%	29%	30%
Laenukohustuste osakaal varadest	16%	17%	16%	17%	17%
Piirmäärade täitmine					
Netovõlakoomus ³	44 936	36 881	x	x	x
Laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine ⁴	x	x	55%	61%	59%
Tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine ⁵	x	x	14%	6%	4%
Konsolideerimata näitajad					
Linnavalitsuse põhivarainvesteeringud	37 314	21 989	8 562	9 925	15 185
põhitegevuse tulem ⁶	9 337	8 796	x	x	x
netovõlakoomus ³	47 463	41 914	x	x	x

¹ Likviidsus, so raha ja selle ekvivalendid / lühiajalised kohustused

² Lühiajaline maksevõime, so käibevara / lühiajalised kohustused

³ Alates 2012. aastast arvestatakse KOFS § 34 lg 1 alusel netovõlakoomus, s.o kohustuste ja likviidsete varade vahe

⁴ Linnavalitsuse laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine, so valla- ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 60%; bilansilised laenukohustused aasta lõpuks / (kassapõhised tulud - kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised)

⁵ Linnavalitsuse tagasimakstud laenukohustuste suhe tuludesse, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine, so valla- ja linnaeelarveseadusega kehtestatud näitaja, mille ülempiiriks on 20%; aruandeaastal tagasi makstud laenukohustuste summa /

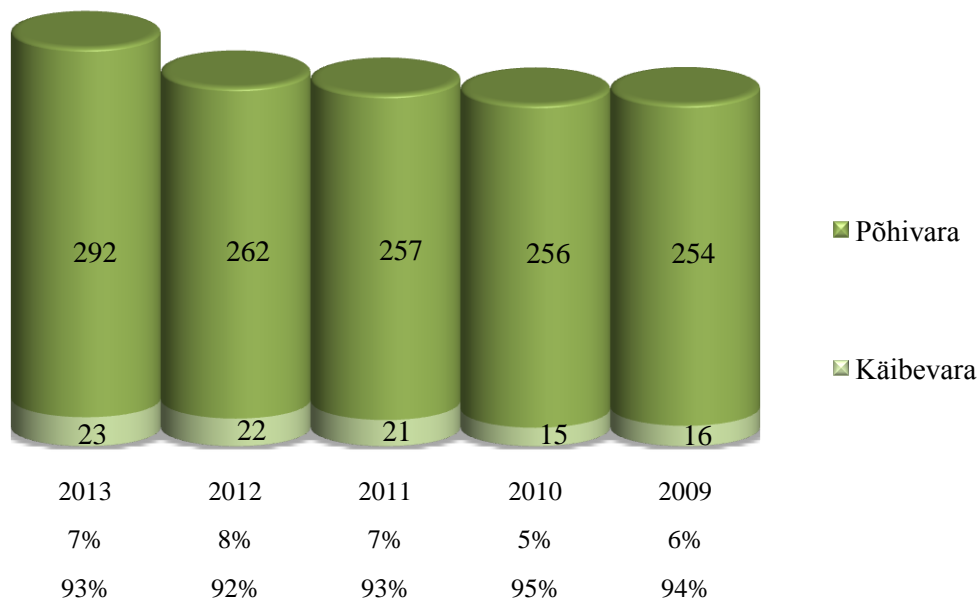
(kassapõhised tulud - kassapõhised saadud sihtotstarbelised eraldised)

⁶ Alates 2012. aastast arvestatakse KOFS § 33 lg 1 alusel põhitegevuse tulem, mis ei tohi olla negatiivne

Bilansi maht

Bilansi maht seisuga 31.12.2013 on 315,5 mln eurot, suurenes aastaga 32,1 mln euro ehk 11,1% . Bilansi mahust moodustavad põhivarad 92,6% ja käibevarad 7,4%.

Põhivara ja käibevara 2009-2013 (mln euro)

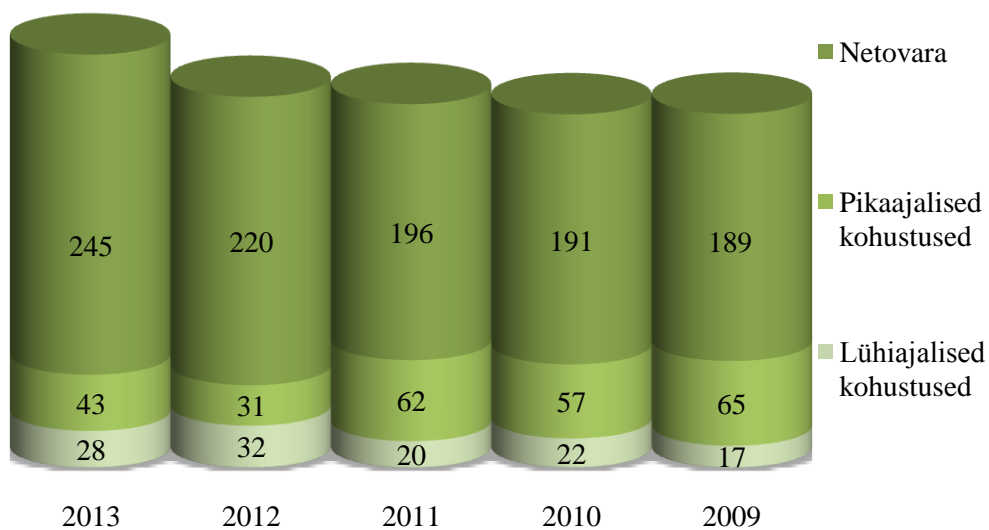
Põhivara

Põhivaraks on materiaalne ja immateriaalne põhivara, kinnisvarainvesteeringud ning pikaajalised nõuded ja osalused avaliku sektori- ja sidusüksustes - aasta lõpu seisuga kokku 292 mln euro väärtuses. Põhivara on aastaga suurenenud 30,6 mln euro ehk 11,7% . Materiaalse põhivara osakaal kogu põhivaradest oli 90,8% ja kinnisvarainvesteeringute osakaal 8,5%.

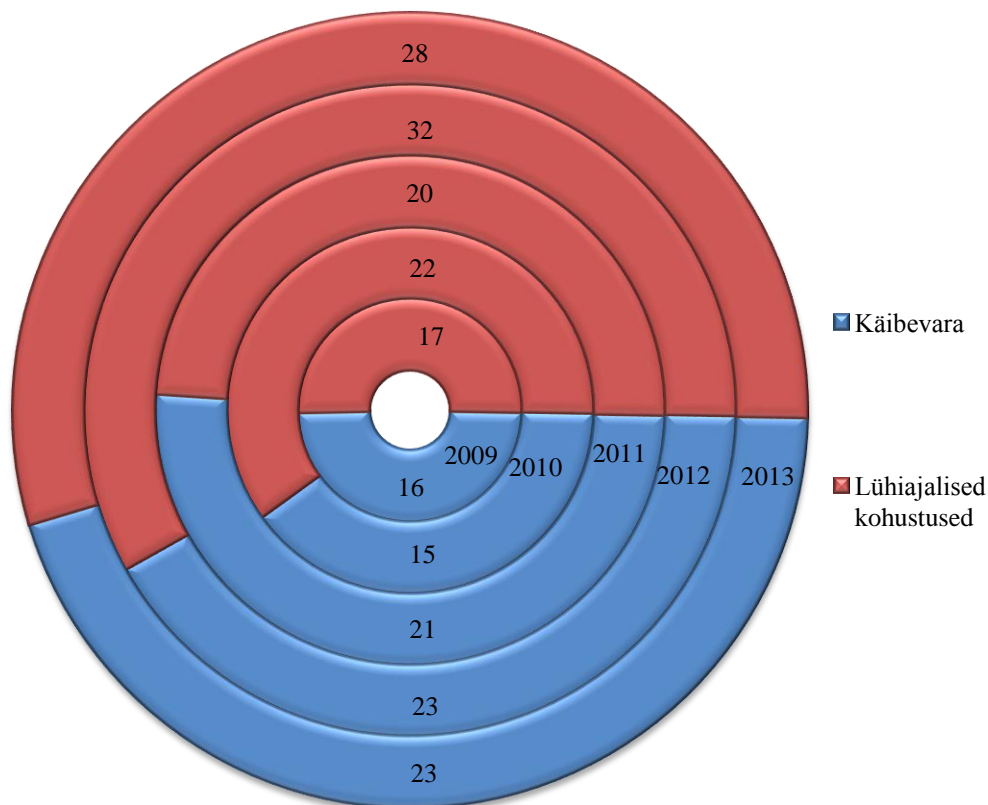
Kohustused ja netovara

Seisuga 31.12.2013 on netovara 244,8 mln eurot, kasvades aastaga 24,5 mln euro ehk 11,1% võrra ning moodustades bilansi mahust 77,6%. Kokku on kohustused kasvanud aastaga 7,6 mln euro ehk 12,1% võrra, sh on lühiajalised vähenenud 9,9% ja pikaajalised kohustused on suurenenud 33,6%.

Kohustused ja netovara 2009-2013 (mln euro)

Likviidsus on aastaga langenud ning lühiajaline maksevõime tõusnud, kuna raha jääk aasta lõpuks kujunes 2,6 mln eurot väiksemaks ning lühiajalised kohustused vähenesid üle 3 mln euro .

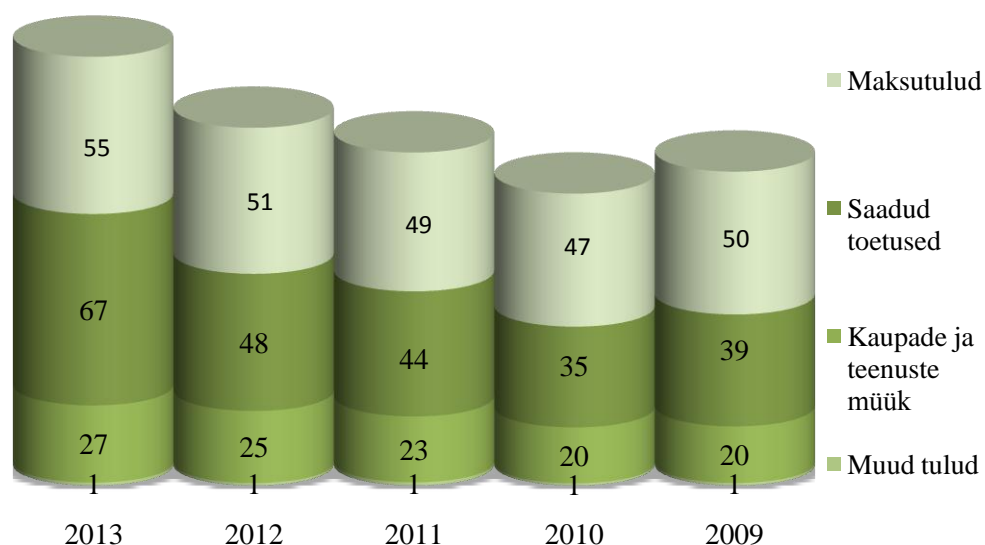

Tegevustulud

2013. aasta tegevustulud 150 mln eurot on eelneva aasta tegevustuludest 24,7 mln euro ehk 19,7% võrra suuremad, peamiselt saadud tegevustoetuste ning tulumaksu kasvu arvel. Saadud toetused suurenesid 18,7 mln euro võrra ehk 39% ning linna tulu üksikisiku tulumaksust 4 mln euro võrra ehk 8,6% võrreldes eelneva aastaga (raamatupidamisaruande lisa 4 *Maksud, lõivud, trahvid ja lisa 14 Saadud toetused*).

Aruandeaasta tegevustuludest moodustavad maksutulud 36,9%, saadud toetused 44,5%, müüdid tooted ja teenused 18,0% ning muud tulud 0,6%.

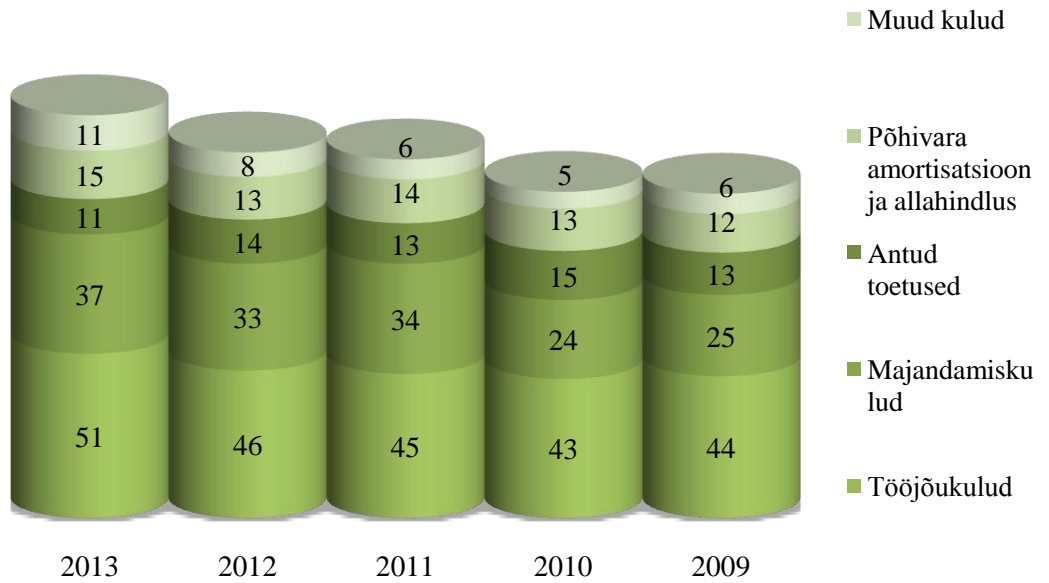
Tegevustulude struktuur 2009-2013 (mln euro)

Tegevuskulud

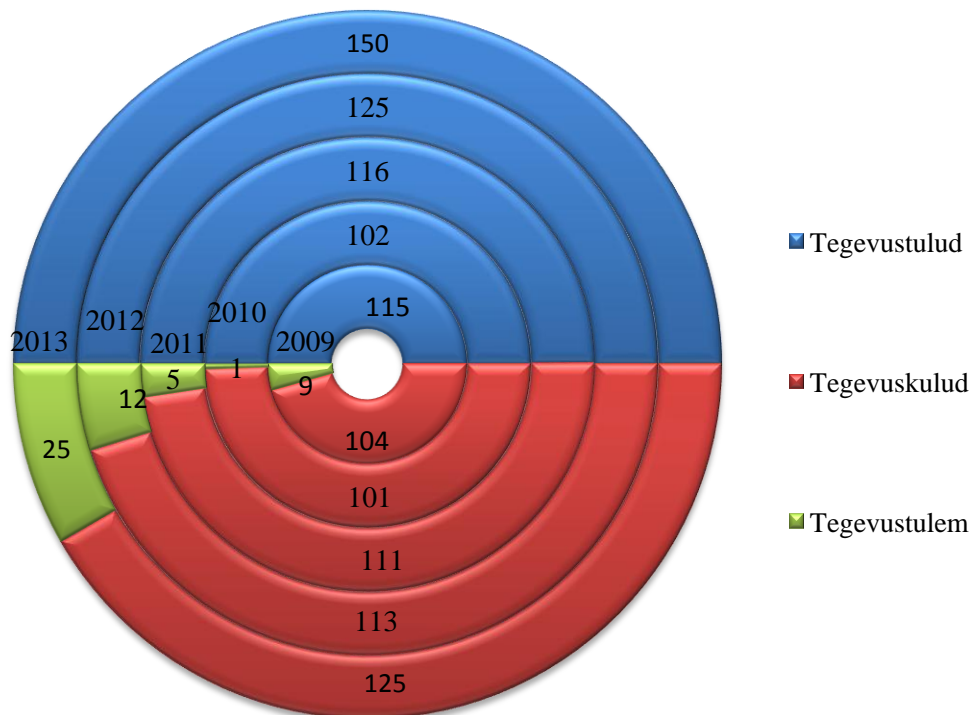
2013. aasta tegevuskulud 124,6 mln eurot on eelneva aasta tegevuskuludest suuremad 11,1 mln eurot ehk 9,8%. Tegevuskuludest moodustasid töjõukulud 40,5%, majandamiskulud 29,5%, antud toetused 9,1%, põhivara amortisatsioon ja allahindlus 12,0% ning muud kulud 8,9%. Aastaga suurenesid töjõukulud 10,4%, majandamiskulud 10,8%, põhivara amortisatsioon ja allahindluse kulud 12,6% ja muud kulud 46,1% ning vähenesid antud toetused 17,3% (vt tulemiaruanne). Aruandeaasta muude kulude kasvu on mõjutanud peamiselt põhivara soetamisega kaasnenud käibemaks, mis moodustab ligikaudu 50% muudest kuludest.

Tegevuskulude struktuur 2009-2013 (mln euro)

Tegevustulemiks kujunes 25,3 mln eurone kasum, mis on 2012. aasta tegevuskasumist suurem 13,6 mln eurot ehk moodustab 2012 aasta tegevuskasumist 215,7%. Tegevustulemi suurenemist põhjustas tegevustulude suurenemine 19,7% võrra tegevuskulude 9,8% tõusu vastu valdavalt saadud toetuste ja kaupade ning teenuste müügi suurenemise ja maksude laekumise 8,1% kasvu arvel.

Tegevustulemi kujunemine 2009-2013 (mln eurot)

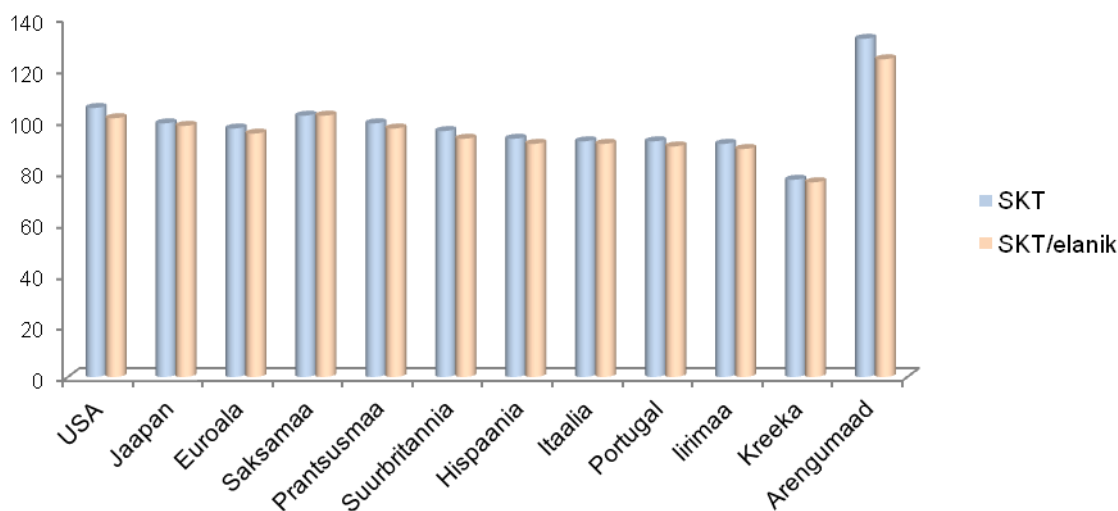

1.4. ÜLEVAADE ÜLDISEST MAJANDUSKESKKONNAST

Maailmamajandus

Maailmamajanduses oli 2013. a endiselt tunda nn Väikese Depressiooni ehk 2008. a majanduskriisi mõjusid. Majanduskasv oli ligi 3%. Sealhulgas kasvasid arenenud majandused keskmiselt vaid 1,3%, arengumaad 4,7%. Samal ajal on märgid majanduste taastumisest olnud tugevamad kui varasematel kriisiaastatel – esimest korda 5 kriisiaasta jooksul näitavad indikaatorid jätkusuutliku kasvu olemasolu kriisi langunud rikkastes riikides. Seega on arenenud maad muutumas teiseks kasvumootoriks arenevate riikide kõrval. Fiskaalse konsolideerimise ja majanduspoliitika ebakindluse negatiivsed mõjud USAs ja Euroopa jõukates riikides on hajumas. 2013. a jõudis SKT osades rikkastes riikides kriisieelsele tasemele, kuid enamikus riikides jääb sellele siiski alla.

SKT 2013 vs kriisieelne tipp

Joonisel on kasutatud Maailmapanga andmeid, kriisieelseks tipuks on 2008. a III kvartal.

Erinevalt USAst ei ole euroala majandus veel jõudnud tagasi kriisieelsele tasemele, kusjuures kriisi poolt enam kannatanud riikides on SKT rohkem kui 10% kriisieelsest tasemest madalam. 2013. a kahanes euroala majandus 0,4%. Sissetulekud inimese kohta on mitmes riigis endiselt languses. Pikaajaline ja noorte tööpuudus on endiselt murettekitav. Siiski on ka euroalas taastumise märke, kasv on olnud positiivne 2013. a viimastes kvartalites ja prognooside kohaselt püsib positiivne ka 2014. a.

Eesti makromajanduslik areng

Eesti majanduskasv 2013. a oli 0,7% ehk oluliselt madalam kui aasta tagasi (3,9%) paljuski saastekvootide müügist saadud vahendite arvel tehtud investeeringute ning mitmete EL kaasrahastatud projektide lõppemise tõttu. Kasvu aeglustumist põhjustas ka Eesti peamiste kaubanduspartnerite sisenõudluse kahanemine.

Sisenõudlus on püsinud hea tänu reaalpalga, hõive ning pensionite kasvule. Palgakasvu on osalt küll põhjustanud vajaduste ja oskuste ebakõla, kuid ka alampalga kasv ning

tervishoiutöötajate ja õpetajate palgakokkulepped. Koos hõive kasvuga vähenes tööpuudus, kuid oli 2013. a lõpuks endiselt 8,8%.

Eesti riigirahandus on endiselt heas korras. Eelarvedefitsiit on väike ning valitsuse võlg vaid 10,0% SKTst.

Tartu linna majanduslik areng

Tartu on Eesti suuruselt teine linn ja Lõuna-Eesti keskus. Tartut peetakse sageli Eesti intellektuaalseks keskuseks, sest siin asub Eesti vanim ja tunnustatuim ülikool. Kuna Tartu Ülikool ja Tartu Ülikooli Kliinikum on linna suurimad tööandjad, on Tartus hõivatute hulgas olulisel määral professoreid, teadureid, arste ja teisi kõrgelt kvalifitseeritud spetsialiste. Seetõttu on Tartus ka suur avaliku sektori osakaal. Olulisel kohal on ka tööstus, eelkõige toiduaine- ja joogitööstus (A. Le Coq). 21. sajandil on Tartusse asunud mitmed info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning muud kõrgtehnoloogia ettevõtted nagu Playtech Estonia, Nortall, ZeroTurnaround, Regio, Hanza Tarkon ning ka Skype'i kontor. Tartus asuvad mitmed olulised riigiasutused, sealhulgas Riigikohus ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Tartu elanikkond moodustab Eesti rahvastiku koguarvust üle 7%. Rahvastikuregistri andmetel elas seisuga 1. jaanuar 2013. a Tartus 98 480 inimest ja seisuga 31. detsember 2013. a 97 847 inimest, ehk aastaga on vähenenud 633 võrra. Tartu on ülikoolilinn ja kuna paljud üliõpilased ei ole end Tartu elanikuks registreerinud, siis on tegelik Tartu rahvaarv suurem kui rahvastikuregistris registreerunute arv.

Tartu linna tulud elaniku kohta on viimastel aastatel olnud keskmiselt 101% Eesti keskmisest. Majanduskriisi tõttu langesid tulud oluliselt ning ainuüksi linnaeelarve olulisima tuluallika, üksikisiku tulumaksu laekumine vähenes 9 mln eurot ehk ligi 20%. 2013. a jõudis tulumaksu laekumine uuesti kriisieelse tipu lähedale ning 2014. a on oodata sellest möödumist. Majanduskriisi tõttu langes ka linna omafinantseerimisvõimekus, mis on praeguseks kasvule pöördunud. Keskmiselt üle veerandi kuludest on suunatud investeringuteks, mis viitab arengusse panustamisele. Peaaegu kõik suuremad investeringuprojektid on teostatud välisrahastajate toel näidates Tartu linna edukust välisrahastuse kaasamisel.

Tartu linna eelarve tulem on olnud tasakaalulähedane vaatamata majanduskriisile. Seetõttu on suudetud vältida kriisiperioodile iseloomulikku võlakohustuste olulist kasvu. 2013. a lõpuks on linnal ligi 51 mln eurot laenukohustusi, mis moodustavad põhitegevuse tuludest 49%. Aruandeaastal laenukohustused suurenesid 4 mln euro võrra Idaringtee suuremahulise ehitustegevusega seoses (sellest täpsemalt p 1.5.3 VI arengusuund).

Tartu linna arengusuunad

Tartu linna juhtimise lähtealuseks on pikaajalisi arengueesmärke ja tegevussuundi sisaldav arengustrateegia aastani 2030. 2012. a veebruaris kinnitas linnavolikogu Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020, kus erinevate valdkondade arendamiseks ette nähtud meetmed ja tegevused on kavandatud arengustrateegia TARTU 2030 strateegilisi eesmärke silmas pidades.

Linna uude arengukavasse on dubleerimiste vältimiseks integreeritud ka senised mitte-kohustuslikud valdkondlikud arengukavad. Sellest tulenevalt ei pikendatud 2012. a lõpul enam valdkondlikest arengukavadest munitsipaalharidussüsteemi, ettevõtluse, keskkonna, sotsiaalhoolekande, kultuuri, spordi ja noorsootöö ning turismi arengukavasid.

Eraldiseisvateks valdkondlikeks arengukavadeks jäävad seadusest tulenevalt Tartu linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2012-2025, Tartu linna transpordi arengukava tegevuskava aastateks 2012-2015 ning jäätmekava. Linna ruumilist arengut kajastab üldplaneering määratledes erineva funktsiooniga maa-alad.

2013. a septembris võttis volikogu vastu Tartu linna eelarvestrateegia aastateks 2014-2018, mis kajastab linna võimalusi arengukavas kavandatud tegevuste realiseerimiseks. Eelarvestrateegia on aluseks iga-aastasele eelarve koostamisele võimaldades saada ülevaadet omavalitsuse võimekusest teha investeringuid ning võtta laene ja muid kohustusi.

Arengukava täitmist ja muutmisvajadust analüüsitakse kord aastas, täitmise aruanne esitatakse linnavolikogule majandusaasta täitmise aruande koosseisus, kus on toodud tegevuste kirjeldused meetmete ja tegevuste lõikes lähtudes arengukava struktuurist. Arengukavas kavandatud meetmete rakendamise mõju linna arengule tervikuna analüüsitakse igal aastal arengutaseme näitajate põhjal, mis avaldatakse statistilises ülevaates “Tartu”.

Linna juhtimine

Linnavolikogu on kohaliku omavalitsusüksuse esinduskogu, mis valitakse linna hääleõiguslike elanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel. Omavalitsusüksuse ülesanded ja pädevus on sätestatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 6. Tartu Linnavolikogu tegevus on reguleeritud seaduste ning Tartu linna põhimäärusega. Volikogu tegevus oli 2013. a mõjutatud kohaliku omavalitsuse volikogude valimisest oktoobris, millega seoses muutus mõnevõrra ka volikogu koosseis. Järgnevalt ülevaade volikogu koosseisudest enne (7. koosseis) ja pärast valimisi (8. koosseis):

Volikogu koosseis	8. koosseis	7. koosseis
Liikmete arv	49	49
Fraktsioonid:	4	4
<i>Reformierakonna liikmeid</i>	15	18
<i>IRL-i liikmeid</i>	11	13
<i>Keskerakonna liikmeid</i>	9	9
<i>Sotsiaaldemokraatliku erakonna liikmeid</i>	8	8
Valimisliidud:	2	-
<i>Isamaalise Tartu Kodaniku liikmeid</i>	3	-
<i>Vabakund liikmeid</i>	3	-
Rahvaliidu esindaja	-	1
Komisjonid:		
<i>alatised</i>	8	8
<i>ajutine - linna põhimääruskomisjon</i>	1	1

Volikogu liikmete arvu määrab volikogu eelmine koosseis. Volikogu valib esimehe ja kuni kaks aseesimeest. 2013. a oli volikogul üks aseesimees. Volikogu moodustab alatise ja ajutise komisjone. Komisjonid arvuliselt ja sisuliselt ei muutunud. Alatisteks komisjonideks on: arengu- ja planeerimiskomisjon, haridus-, kultuuri-, linnamajandus-, linnavara-, rahandus-, revisjoni- ja sotsiaal- komisjonid. Volikogul on eestseisus, mis on nõuandev organ linnavolikogu esimehe juures ja kuhu kuuluvad volikogu esimees, volikogu aseesimees ning fraktsioonide esimehed.

Volikogu töövormiks on istung, komisjonide ja eestseisuse töövormiks koosolek. 2013. a toimusid volikogu istungid volikogu kinnitatud töökava järgi, kokku toimus 13 istungit. Volikogu liikmete keskmine istungitel osalemise protsent oli ~90%. Linnavolikogu võttis vastu 29 määrust ja 120 otsust. Komisjonide ja eestseisuse koosolekuid toimus kokku 100.

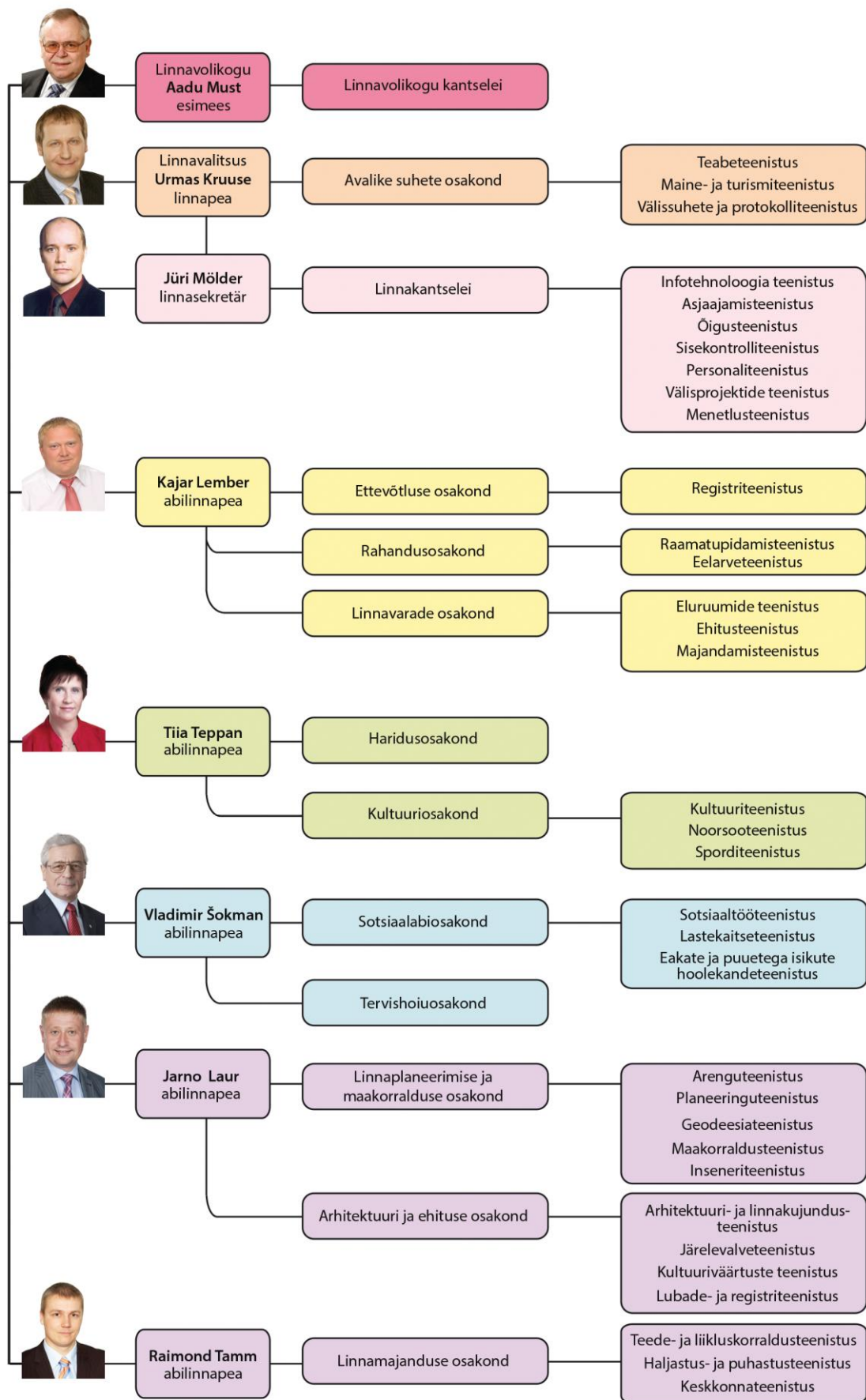
Vastavalt Tartu linna põhimääruse §-le 18 annavad komisjonid oma tegevusest aru volikogule kord aastas. Volikogu istungil oktoobris kuulati ära nii komisjonide aruanded kui ka volikogu töö aruanne aastatel 2009 – 2013.

Volikogu liikmetele, volikogu fraktsioonide ja komisjonide esimeestele ning komisjonide liikmetele maksti tasu volikogu tööst osavõtu eest ning hüvitust volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest Tartu Linnavolikogu 02.07.2009. a määruse nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“ ning Tartu Linnavolikogu 27.06.2013. a määruse nr 97 „Tartu Linnavolikogu 02.07.2009. a määruse nr 120 „Tartu Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“ muutmise“ alusel.

Linnavolikogu asjaajamist korraldab volikogu kantselei töötades Tartu linna põhimääruse ja Tartu Linnavolikogu kantselei põhimääruse alusel volikogu poolt kinnitatud koosseisus. Tulenevalt avaliku teenistuse seaduse uue redaktsiooni jõustumisest 1.aprillist 2013. a ning vastavalt Tartu Linnavolikogu 24.01.2013. a otsusele nr 444 „Tartu linna ametiasutuste struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kinnitamine“ viidi nii linnavolikogu kantselei kui linnavalitsuse ja selle struktuuriüksuste koosseisude jaotus ametnikeks ja töölepingu alusel töötajaks vastavusse õigusaktides sätestatuga. Teenistujate töö tasustamisel lähtuti Tartu Linnavolikogu 24.01.2013. a määrusega nr 82 kehtestatud Tartu linna ametiasutuste palgajuhendist. Tartu Linnavolikogu liikmetele arvestati 2013. a tasusid kokku 131 tuhat eurot (2012. a 133 tuhat eurot).

Linnavalitsus on linna omavalitsuse kollegiaalne täitevorgan, mis viib praktilise tegevusega ellu talle riigi ja linna õigusaktidega pandud ülesandeid. Linnavalitsus juhib linna ametiasutusi ja nende kaudu hallatavate asutuste tegevust ning osaleb linnavolikogu poolt kehtestatud korras aktsionärina või osanikuna eraõiguslike juriidiliste isikute tegevuses.

Järgnevalt linnavalitsuse koosseis seisuga 31.12.2013:

Linna asutused on:

- linna ametiasutused, mis teostavad avalikku võimu;
- linna ametiasutuste hallatavad asutused, mis ei teosta avalikku võimu.

Linnavalitsuse töövorm on istung. 2013. a toimus 92 linnavalitsuse istungit, vastu võeti 36 määrust ja 1374 korraldust.

Kuni oktoobrikuiste kohalike omavalitsuste valimiseni oli linnavalitsus vastavalt Tartu Linnavolikogu 12.05.2011. a otsusele nr 205 5-liikmeline koosnedes linnapeast ja neljast abilinnapeast. Tartu Linnavolikogu 12.11.2013. a otsuse nr 4 „Tartu Linnavalitsuse liikmete arvu ja struktuuri kinnitamine“ kohaselt on linnavalitsus nüüd 6-liikmeline : linnapea ja viis abilinnapead.

Linnavalitsuse liikmete töötasu üldsumma oli 2013. a 206 tuhat eurot (2012. a 180 tuhat eurot). Töötasu suurenemise on põhjustatud valimistega kaasnenud struktuurimuudatuste tõttu makstud lahkumishüvitused.

Linnavalitsuse töö tagab linnakantselei, mida juhib linnasekretär. Linnakantselei ülesanneteks on linnavalitsuse töö funktsionaalne kindlustamine, linnavalitsuse asjaajamise korraldamine, infotehnoloogiliste lahenduste haldamine ja täiustamine, väärteomenetluse-alane teenindamine, linna ametiasutuste personaliteenindus, teenistusliku järelevalve eesmärgil sisekontrolli korraldamine kogu linnavalitsuse haldusalas, õiguslase teeninduse korraldamine, välisabi projektide alane teenindamine ja nõustamine.

2013. a jätkati siseauditi reformi ettevalmistamist, mis võib perspektiivis kaasa tuua rea personalialaseid muudatusi, ning jätkus ka linnavalitsuse arhiivinduse ümberkorraldamine.

2013. a alguses viidi lõpule 2012. a alustatud raamatupidamise reform, mille käigus koondati linnavalitsuse haldusala raamatupidamisearvestus üheks raamatupidamisteenistuseks rahandusosakonna koosseisus. Seni valdavalt töökorraldus kujundati ümber lõigupõhiseks. Haldusala asutustele loodi kasutamiseks linna finantsarvestuse tarkvarale Axapta baseeruv veebipõhine reaalsajaline toimiv aruandluskeskkond. Aruandeaastal rakendus töösse linna ostuarvete ning töötasu- ja müügi alusdokumentide elektronne menetlemine dokumendihaldusprogrammis GoPro ja selle liides Axapta.

Aruandeaastal uuendati reklaamimaksumäärust ja 2014. a jõustunud uus reklaamimaksu deklaratsioonide menetlemise ja infosüsteemi kasutamise kord.

1.5. ARENGUKAVA TÄITMISE ÜLEVAADE

Arengukava täitmine on avatud lähtuvalt Tartu linna arengukavas aastateks 2013-2020 määratletud valdkondadest ja neis seatud eesmärkidest läbi arengusuundade, meetmete ja tegevuste. Tartu Linnavalitsus kinnitas 7.04.2009. a korraldusega nr 390 linna arengutaseme näitajad, kus määrati ka sihtnäidud aastaks 2013.

1.5.1. TEADMUSLINN

Arengukavas on seatud teadmusalinna eesmärkideks:

- Tartu haridus- ja teadusasutustes töötavad väga head pedagoogid, tippteadlased ja õppejõud, oma ala tunnustatud teoreetikud ja praktikud kogu maailmast;
- Tartus toimib terviklik, rahvusvahelisusele avatud haridusasutuste võrgustik, kus lõimuvad eri haridustasemed ja saab omandada konkurentsivõimelist haridust;
- Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline mitmekultuuriline haridus- ja teadmusalinn;
- Tartu ülikoolid annavad tugeva panuse regionaalset majandust toetava innovatsioonisüsteemi arendamisse;
- Tartu on elukestvat õpet võimaldav täiendus- ja ümberõppekeskus, mis hõlmab eri taseme haridusasutusi;
- Tartu haridusasutused seisavad hea eestikeelse teaduse ja hariduse kestmise eest üleilmastumise käigus.

Meede 1.1.1: Tartus elavate ja lasteaiakohta soovivate laste kindlustamine lasteaiakoha või lastehoiu võimalusega

Arengukavaliseks eesmärgiks on lasteaiakohtade tagamine kõikidele koolieelses eas olevatele lastele. Tartu kaheksas munitsipaallasteaias - Kannike, Maarjamõisa, Ristikhein, Tähtvere, Triinu ja Taavi, Kelluke, Piilupesa ja Hellik - avati tänu õuepaviljonide kinniehitamisele kokku täiendavalt 13 rühma 196 lapsele. Hariduslike erivajadustega lastele (HEV) oli aasta lõpuks avatud 17 erirühma ja 14 sobitusrühma, vene õppekeelega tava- ja erirühmi töötas kuues asutuses kokku 33.

Järgnevalt ülevaade lasteasutustest ja neis osalevaist lastest Tartu linnas:

Lasteasutuste tüübid	Asutuste arv aasta lõpus		Aasta keskmine			
			rühmade arv		laste arv	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Munitsipaallasteasutused	30	30	262	254	5 192	5 090
Eralasteasutused	9	7	19	20	343	358
Lapsehoiuteenuse osutajad	73	71	x	x	1 320	983
<i>s h lapsi linna toetusel</i>					627	484

Lasteasutuste külastatavus ja toidupäeva maksumuse kujunemine:

Munitsipaal- ja eralasteaedade külastatavus	Kokku		sh munitsipaal-lasteaedades		eralasteaedades	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Külastatavus (toidupäevade arv kokku)	839 228	820 822	783 892	756 909	55 336	63 913
<i>sh keskmiselt 1 lapse kohta aastas</i>	<i>152</i>	<i>151</i>	<i>151</i>	<i>149</i>	<i>161</i>	<i>179</i>
Toidukulu aastas (tuhat eurot)	1 163	1 098	1 051	976	112	122
Toidupäeva keskmine maksumus (euro)	1,39	1,34	1,34	1,29	2,02	1,91
Lapsevanema poolt kaetav osa kuus ehk kohamaks (euro)			35,20	31,90	88,00	93,00
<i>alampalgamäär (euro)</i>			<i>320</i>	<i>290</i>		
<i>% alampalgamäärast</i>			<i>11,0</i>	<i>11,0</i>	<i>27,5</i>	<i>32,1</i>
<i>linnalt investeringutoetust saanud asutustes kuni 20% alampalgamäärast</i>					<i>64,00</i>	<i>57,00</i>

Seisuga 31.12.2013 oli lasteaiakohtade järjekorras 1109 söimeelist 1,5-3 aastast last.

Meede 1.1.2: Erasektori toetamine lasteaiakohtade loomisel ja lapsehoiuteenuse pakkumisel

Eralasteaedade võrk laienes aasta lõpuks kahe asutuse võrra. Juurde tuli kolm uut teenusepakkujat seitsme rühmaga 124 lapsele (2012. a nelja rühma võrra 78 lapsele) ning üks eralasteaed muutus lapsehoiuks. Alates 2007. a toetab Tartu linn lapsehoiuteenust, mis on lapsevanema töötamist, õppimist või toimetulekut toetav teenus, mille vältel tagab lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse lapsehoiuteenuse osutaja. 2013. a toetati 73 kehtivat tegevusluba omavat teenuse pakkujat 988 tuhat euroga, 2012. a 71 pakkujat 724 tuhande euroga. Teenuse pakkujad Tartu linna lastele jagunesid järgnevalt: 13 mittetulundusühingut, 15 füüsilisest isikust ettevõtjat, 41 osühingut, kaks kohaliku omavalitsuse üksust, üks kutsehariduskeskus ja üks kogudus.

Meede 1.1.3: Igale koolikohustuslikus eas Tartu lapsele õppekoha tagamine

Seisuga 31.12.2013 oli Tartu linnas 19 päevase õppevormiga munitsipaalkooli, sh 7 põhikooli (Forseliuse Kool, Kesklinna Kool, Maarja Kool, Raatuse Kool Veeriku Kool, Kroonuaia Kool ja Mart Reiniku Kool), 12 gümnaasiumi ning Täiskasvanute Gümnaasium. Forseliuse ja Raatuse gümnaasiumid reorganiseeriti 01. septembrist 2013 põhikoolideks. Koolidest tegutsevad hariduslike erivajadustega lastele Maarja Kool koos 2 lasteaiarühmaga, Kroonuaia Kool ja Herbert Masingu Kool.

2013. a päevase õppevormiga munitsipaalkoolide planeeritud keskmisest õpilaste arvust 12 058 kujunes tegelik arv 203 õpilase võrra väiksemaks. Järgnevas tabelis ülevaade koolide ja õpilaste arvust linnas.

Kooli tüübid	Asut arv aasta lõpus		Aasta keskm õpil arv		Õpilasi Tartu linnast (arv / % õpilaste üldarvust) aasta lõpus	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Päevase õppevormiga munitsipaalkoolid kokku <i>sh õpilased pikaprühmades</i>	19	19	11 855 <i>1160</i>	11 509 <i>1092</i>	9604 / 82%	9505 / 83%
Gümnaasiumid	12	14	9074	9705		
Põhikoolid	7	5	2349	1804		
Erakoolid kokku	6	5	843	764	675 / 74%	661 / 83%
<i>sh täistsüklikool</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>208</i>	<i>187</i>		
<i>põhikoolid</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>635</i>	<i>577</i>		
Mittestatsionaarse õppevormiga täiskasvanute gümnaasium	1	1	431	472		

2013. a keskmiseks klassikomplektide arvuks põhikoolides oli planeeritud 587 klassi (2012. a oli 510), sh 2 lasteaia rühma. Alates 2013/2014 õppeaastast oli põhikoolides kokku avatud 539 klassikomplekti (2012/2013 õppeaastal 537), sh 2 lasteaia rühma.

Tartu linnas on 6 eraüldhariduskooli: Tartu Vaba Waldorfkool (täistsüklikool) ning 5 põhikooli: Tartu Rahvusvaheline Kool, Tartu Kristlik Põhikool, Tartu Katoliku Põhikool, Tartu Erakool ja Tartu Luterlik Peetri Kool. Kokku moodustab erakoolide õpilaste arv 8% (2012. a 7%, 2011. a 6%) Tartu linna õpilaste üldarvust, näidates erakoolide ja erahariduse populaarsuse kasvu.

Koolilõuna kulusid hüvitatakse üldhariduskoolide 1.-12. klassi õpilastele kuni 0,90 eurot toidupäeva kohta, millest linna vahenditest kaetakse 0,12 eurot (2012. a tasemel). Lisaks hüvitatakse majanduslikes raskustes olevate perede lastele toidupäeva maksumus täies ulatuses tingimusel, et laps on Tartu linna elanik. 2013. a sai tasuta süüa 2056 last, 2012. a 1826.

Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumis töötab ka venekeelse õppega osakond ning korraldatakse üldhariduslikku õpet Tartu Vangla kinnipeetavatele. Kool töötab mittestatsionaarses õppevormis, kus õppetöö korraldus on paindlik. Viimastel aastatel on toimunud õpilaste arvu langus gümnaasiumiastmes, mis on omane kogu koolivõrgule ja kõigile mittestatsionaarse õppega koolidele Eestis.

Tartu Kutsehariduskeskus (TKHK) on Eesti suurim kutse- ja täiendõppekeskus, mille põhitegevuseks on:

- õpilastele nii põhi- kui keskhariduse baasil kutseõppe, kutsekeskharidusõppe andmine ja kutseõppe võimaldamine koolikohustuse ea ületanud põhihariduseta isikutele;
- kutsealase eelkoolituse ja täiskasvanute tööalase koolituse korraldamine;
- karjäärilane nõustamine;
- Tartu linna elanikele mitmetesuguste toodete ja teenuste pakkumine.

Tartu Kutsehariduskeskus paikneb ühe asutusena kolmes õppehoones, kahes neist asuvad ka kaasaegselt remonditud ja sisustatud õpilaskodud ja spordibaasid. Järgnevas tabelis esitatud andmed kutsehariduskeskuses õppijate kohta:

Kutsehariduskeskus	Aasta keskmine õpperühmade arv		Aasta keskmine õpilaste arv	
	2013	2012	2013	2012
Õpperühmades kokku	170	162	3 214	3 287
<i>sh päevases õppevormis</i>	156	151	3 004	3 099
<i>sessiooniõppes</i>	14	11	210	188
õppetoetuste saajad kokku			1 640	1 432
Täiskasvanute tööalane koolitamine				
õppijate arv			2 015	2 121
loengutundide arv			13 065	12 736

Meede 1.1.5: Turvalise füüsilise ja vaimse õppekeskkonna loomine õppeasutustes

Lasteaiad: Tartu Kesklinna Lastekeskuse hoone remondi ajaks paigutati keskus uude asukohta. Liideti Tartu Lasteaed Päkapiikk ja Tartu Lastesõim Mesipuu. Uue ühendasutuse nimeks valiti Tartu Lasteaed Naerumaa, mis alustab tööd 2014. aastal. Toimusid uue õppemetoodika koolitused „Kiusamisest vaba lasteaed“. 2013. a oli selles projektis 174 osalejat.

Koolid: *Annelinna Gümnaasiumis* lõpetati kapitaalremont tualettruumides, koridoris paigaldati nõuetekohased turva- ja avariivalgustid, remonditi trepikoda, direktori kabinet ja kujundati puhkenurk. *Forseliuse Koolis* remonditi peasissekäik ja trepistik koos 3 uue ukse paigaldusega, sisustati uue mööbliga söökla, arvutiklass ja remondijärgselt ka 3 kabinetti ning korrastati maja vihmarenne. *Herbert Masingu Koolis* remonditi osaliselt fuajee põrand, plaaditi ujula siseseinu, värviti klasside seinu ja renoveeriti täielikult üks klassiruum. Klassiruumidesse soetati uusi tahvleid ja ühekohalisi laudu ning fuajeesse elektrooniline infotahvel. *Hugo Treffneri Gümnaasiumis* uuendati arvutipark. *Kesklinna Koolis* soetati õppeinventari- ja söökla mööblit. *Kivilinna Gümnaasiumis* tehti kapitaalremonti ja sisustati administratsiooniruumi, ehitati uus medkabinet ja paljundusruum, lõpetati hoonete fassaadide soojustamine, paigaldati kõik tuletõkkeüksed, 14 õpperuumi varustati kaasaegse esitlustehnikaga. *Karlova Gümnaasiumis* tehti koolimaja territooriumil pinnasetõid sadevee juhtimiseks, ehitati spordiväljakule uus trepp ning uuendati haljastust, alustati uue käsitööklassi ja väikese võimla juurdepääsu projekteerimist. *Kommertsgümnaasiumis* vahetati võimlauksi, korrastati koolimaja valvesüsteem, remonditi aula (sh uuendati helitehnika) ja klassiruumi koos inventari osalise väljavahetamisega, remonditi fuajee, paigaldati infokraan, karikakapp ning koridoridesse istekohad (diivanid ja õpilaste valmistatud pingid), soetati õppeinventari (videoprojektorid, tööõpetuse vahendid, klassimööbel), kõigis esitlustehnikaga klassides paigaldati pimendusruudod, arvutiklassides suurendati õppekohtade arvu; uuendati arvutiserver. *Miina Härma Gümnaasiumis* tehti elektri-, ventilatsiooni- ning sanitaartehnilised hooldustõid. Remonditi poiste tööõpetuse klassiruum (katuse läbijooksu tagajärgede likvideerimine) ning koolimaja vihmaveesüsteemi. Soetati õppeinventari (multimeediaprojektorid, sülearvuti ning võrguseadmed SA Tiigrihüppe projektide raames, multifunktsionaalne väljastusseade klassimööbel). *Raatuse Koolis* rekonstrueeriti osaliselt sadevee äravoolu süsteem, remonditi riietusruume. *Tamme Gümnaasiumis* remonditi klassiruumi ja õpetajate vaheruum, raamatukogu lugemissaal, söögisaal, tualettruumid, kooli trepikoda; vahetati koridoris ja klassiruumides lambid; parandati ujula ventilatsiooniseade, lõpetati koolimaja fassaadi remonditööd, vahetati välja soojasõlme tarbeveevaheti, taastati kooliesine haljasala. Soetati klassimööblit (ühekohalised laudad), 3 karikavitrini, murutraktor (koos lisaseadmetega), parketi- ja põrandapesumasini. *Veeriku Koolis* remonditi klassiruumide, kooli koridor ja garderoob; tehti elektritõid aulas,

klassiruumides ja koridorides (turvalalgustus). Soetati klassi- ja sööklamööblit. *Vene Lütseumis* tehti sanitaarremont ujulas ja õppekabinettides, soetati klassimööblit. *Kutsehariduskeskuses* lõpetati autoerialade õppetöökodade hoone Põllu 11 juurdeehitustööd, hoone võeti täielikult kasutusse.

Meede 1.2.1: Õppekavade, õppesuundade ning –metoodika arendamise toetamine

Õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks käivitati taas õppekava toetavate projektide konkursid ja projektide rahastamine. Toimusid koolijuhtide koolitused Tartu koolide arengusuundadest tugevate põhikoolide ja gümnaasiumide väljaarendamiseks. Toetati rahvusvahelise IB õppe arendamist (leping Haridus- ja teadusministeeriumiga rahvusvahelise bakalaureuseõppe läbiviimiseks Miina Härma Gümnaasiumis). Toimus IKT (info-kommunikatsiooni tehnoloogia) teenuste kasutamise laienemine. 2013. a saadeti M-klassijuhataja projekti raames üle 131 tuhande sõnumi, mis on neljandiku võrra rohkem võrreldes 2012. a M-klassijuhataja teenus on kasutusel kõikides Tartu munitsipalkoolides. Tartu Kroonuaia Kooli õppekeskkond kohandati hooldusklassi laste vajadustele vastavaks, eesmärgiga luua õppimistingimused SA Tartu Perekodu Käopesa lastele. Toimus esimese ja teise tasandi (vastavalt õppeasutuste ja Hariduse Tugiteenuste Keskuse) tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parendamine, sh karjäärinõustamissüsteemi väljaarendamine. Toimusid kahe-suunalise keelekümbeluse programmi TANDEM koolitused Tartu Lasteaiale Mõmmik.

Meede 1.2.2: Laste ja õpilaste arenguliste erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks võimaluste loomine

Hariduse Tugiteenuste Keskus (HTK) pakub arendus-, õppe-, karjääri- ja käitumisalast nõustamis-teenust Tartu linna ning maakonna lastele ja noortele, nende vanematele ning laste ja noortega tegelevatele spetsialistidele. Eesmärgiks on toetada laste ja noorte arengut ja ennetada haridusastutusest kõrvalejäämist või väljalangemist. Sihtgrupiks on lapsed ja noored (vanuses 3-26 aastat), lapsevanemad, haridusastutuste töötajad ning haridusametnikud. Alates 2013. a liitus karjäärikeskus tugiteenuste keskusega, osaleti ESF programmis „Õppenõustamissüsteemi arendamine“ ning „Karjääriteenuste süsteemi arendamine“, sõlmiti leping SA Innovega II tasandi õppenõustamise rahastamiseks.

2013. a osutati õppenõustamisteenust 2652 korral, sh eripedagoogilist nõustamist 799 korral, logopeedilist nõustamist – so koolieelsete laste nõustamist 475 korral, sotsiaal-pedagoogilist nõustamist 180 korral ja psühholoogilist nõustamist 1198 korral. Nõustamisteenustest 83% osutati Tartu linna ning 17% Tartu maakonna lastele/noortele, lapsevanematele, haridustöötajatele. Individuaalset karjäärinõustamist osutati 608-le põhikooli- ja 424-le gümnaasiumi lõpuklasside õpilasetele, samuti ülejäänud noortele vanuses 7-26 aastat 114 korral. Grupitööd viidi läbi 174 grupiga, milles osales 2667 õpilast.

Arengusuunad 2014. a Hariduse Tugiteenuste Keskuses:

- Tagada sujuv üleminek teise tasandi õppe- ja karjäärinõustamisteenuste pakkumises (kohaliku omavalitsuse tasandilt riiklikule).
- Omada selget arenguvisioni järgnevateks aastateks seoses muudatustega õppe- ja karjäärinõustamise valdkonnas.
- Arendada tihedat koostööd asutatava riikliku Rajaleidja keskusega. Pöörata rõhku teavitustööle keskuste erinevatest rollidest ja ülesannetest lähtuvalt nii lasteasutustes kui ka vanemate ja noorte endi seas.
- Jätkata koolipikendust saanud laste õpi- ja sotsiaalsete oskuste arendamise nõustamist vaimse ja sotsiaalse kooliküpsuse taseme saavutamiseks grupitöö kaudu.

- Jätkata rehabilitatsiooniteenuse osutamist alla 18-aastastele puuetega lastele ning alaealiste komisjoni poolt suunatud klientidele.
- Töötada välja ja juurutada õppeasutustele tagasiside andmise süsteem ja vormid.
- Koostada keskuse arengukava järgmiseks tegevusperioodiks.

Meede 1.3.1: Pedagoogide pädevuse ja motiveerituse tõstmine

Tartu Linnavalitsuse ja Haridustöötajate Liiduga sõlmiti 17.04.2013 kollektiivleping haridustöötajate töötasustamise kohta, millega tõsteti lasteaia pedagoogide (õpetajad, eripedagoogid, logopeedid) alampalgamäärasid tavarühmades ca 5% ning erirühmades ca 9%, õpetaja abide alampalgamäärasid 9,6%. Lepinguga sätestati kooliõpetajate palga alammäärad ametijärkude lõikes. Pedagoogide töötasu kuualammäärad (bruto) 2013. a olid noorempedagoogil 715 eurot, pedagoogil 730 eurot, vanempedagoogil 820 eurot ja pedagoog-metoodikul 950 eurot.

Olulisemad arengusuunad alushariduse valdkonnas 2014. a:

- E-keskkonna ARNO edasiarendamine ja laiendamine lasteaedadele (koolieelses eas olevate laste arvestuse parendamiseks).
- Esimese tasandi (õppeasutuse) ja Hariduse Tugiteenuste Keskuse tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parendamine, sh koolieelses eas lastele suunatud teenuste mahu suurendamine ning laiendamine lapsehoidudele.
- Jätkub metoodika „Kiusamisest vaba lasteaed“ alusel koolitusprogramm lasteaia rühmameeskondadele.
- Jätkub õppekava toetavate projektide konkursi korraldamine koolieelsetele lasteasutustele.
- Kavandatud on õppeasutuste juhtide ja meeskondade koolitused SA INNOVE toel.
- Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine (täiendavate sobitusrühmade moodustamine).
- Jätkatakse uute lasteaia- ja hoiukohtade loomist. Täiendavate kohtade loomisel jätkatakse erasektori toetamist.
- Uuendatakse lasteaedade ja hoidude toetamise põhimõtted, et muuta kohatasu lastevanematele jõukohasemaks.
- Tartu Linnavalitsuse 21.01.2014 korraldusega nr 68 moodustati Tartu koolieelsete munitsipaallasteasutuste võrgu kaasajastamiseks linnavalitsusele ettepanekuid tegev tööühm. Jätkatakse tööühma ettepanekute elluviimist lasteaiakohtade ja hoiuteenuse laiendamisel, lapsevanemate ebavõrdse kohtlemise lõpetamisel kohatasu tasumisel, lasteaedade töötajate palga konkurentsivõimelisemaks viimisel ning lastevanemate avalduste registri ja munitsipaallasteaedade komplekteerimise põhimõtete kaasajastamisel.

Olulisemad arengusuunad koolihariduse valdkonnas 2014. a:

- Jätkub koolivõrgu korrastamine:
 - Tartu Täiskasvanute Gümnaasium kolitakse ajutisele pinnale Nooruse 9 õppehoone rekonstrueerimise ajaks;
 - Nooruse 9 õppehoone renoveeritakse Tartu Tamme Gümnaasiumi ja Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi jaoks;
 - Alates 2014/2015. õppeaastast korraldatakse Tartu Karlova Gümnaasium ümber põhikool-huvikooliks, Tartu Kunstigümnaasium ja Tartu Vene Lütseum põhikoolideks, nende senised gümnaasiumiosad lõpetavad tegevuse 31.08.2014;
 - Tartu Descartes'i Lütseum, Tartu Kivilinna Gümnaasium ja Tartu Kommertsgümnaasium korraldatakse ümber põhikoolideks. Nende koolide

gümnaasiumiosade baasil asutatakse alates 2014/2015. õppeaastast Tartu Tartu Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasium.

- Jätkub gümnaasiumide kujundamine õppesuundadel põhinevateks teadmuskusteks ning tugevate põhikoolide väljaarendamine.
- Jätkub õppekava toetavate projektide konkursi korraldamine koolidele.
- Käivitatakse e-keskkond ARNO elukohajärgse põhikooli määramiseks.
- Jätkuvad kaheasuunalise keelekümblusprogrammi TANDEM koolitused Tartu Annelinna Gümnaasiumile ning Tartu Vene Lütseumile.
- Korraldatakse riigihange loodusõppes aktiivõppeprogrammide pakkuja leidmiseks.
- Jätkub õppeasutuste õppekeskkonna kaasajastamine.
- Hariduse Tugikeskus kujundatakse ümber Tartu linna I tasandi õppenõustamis- ja tugiteenuste keskuseks.

Haridusvaldkonna arengutaseme näitajad

Kuigi lasteaiakohtade arv on võrreldes 2012. a suurenenud 214 võrra, 2013. a eesmärki ei saavutatud. Tartus on jätkuvalt probleemiks lasteaiakohtade nappus. Positiivseid trende näitavad pärast gümnaasiumi lõpetamist õpingute jätkajate osatähtsused. Väga palju on positiivselt ületanud oma sihtnäidu arvutite arv munitsipaalüldhariduskoolides.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
HARIDUS (sihtnäidud 2012/2013 õ.a)			
Koolieelsete munitsipaallasteasutuste kohtade arv	5458	5672	6033
Koolieelsete lasteasutuste personali voolavus %	11	14	< 5
Põhikoolist väljalangenud õpilased %	0,06	0,12	0,0
Pärast põhikooli lõpetamist (v.a Täiskasvanute Gümnaasium, Kroonuaia ja Maarja Kool) õpingute jätkajate osatähtsus %	98,5	98,3	100,0
Pärast gümnaasiumi lõpetamist kõrgkoolis õpingute jätkajate osatähtsus %	72	77	80
Pärast gümnaasiumi lõpetamist kutseõppeasutuses õpingute jätkajate osatähtsus %	11	11	20
Pärast gümnaasiumi lõpetamist õpingute mittejätkajate osatähtsus %	17	12	0
Arvutite arv munitsipaalüldhariduskoolides	3005	3714	2130
E-kooli kasutavate munitsipaalkoolide osatähtsus munitsipaalkoolidest %	84	84	100

1.5.2. ETTEVÕTLUSLINN

Arengukavas on seatud ettevõtluslinna eesmärkideks:

- Tartus on elujõulised ettevõtted.
- Tartus on kõrgtehnoloogiline majandus.
- Tartu – see on parim paik äri alustamiseks ja atraktiivne investeerimiskeskond.

Tartu linna haldusterritooriumil ettevõtlusega seotud ülesandeid, majandustegevuse registrisse, samuti rahvastikuregistri seadusest tulenevate elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisega seotud ülesandeid täidab ning lemmikloomaregistrit peab Tartu Linnavalitsuse ettevõtluse osakond.

2013. a võeti vastu ja menetleti 5045 elukohateadet, vormistati elukoha muutusi 7108 isikul, väljastati 1893 elukohatõendit, menetleti 407 ruumi omanike avaldust ja 458 isikukoodide moodustamise taotlust. Hõbelusika (s.o uue linnakodaniku sünniga) saamisega seotult töödeldi 1407 elukohaandmeid. Majandustegevuse registrisse (edaspidi MTR) tehti 723 uut kannet ja kustutati 634 kannet. Registri õiguse kinnitusi tehti 3899. Seisuga 31.12.2013 jäi registrisse 3999 aktiivset kannet. Järelvalvet teostati 151 kaubandus, toitlustus ja teenindustevõttele. Põhilised puudused olid registreeringuta tegutsemine, tähistamata tegevuskoht, tegelik lahtioleku aeg erineb. Ettevõtluslinna eesmärkide saavutamisel tehakse koostööd Tartus tegutsevate ettevõtluse tugistruktuuride ja teiste huvirühmadega.

I Arengusuund: Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime arendamine

Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime arendamine on oluline kestva majanduskasvu kindlustamiseks. Kulueelis, mis on stabiilse makromajandusliku raamistiku kõrval olnud üheks peamiseks tugevuseks, ei ole jätkusuutlik. Ettevõtted peavad rohkem keskenduma suurema lisandväärtuse loomisele, millele aitab kaasa orienteeritus uuenduste rakendamisele, koostööle ning tegevuse edasiarendamisele. Uuenduslike ettevõtete tekke ja kasvu soodustamiseks on vaja arendada toetavat keskkonda.

Meede 2.1.1: Innovatsiooni, uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ja tootearenduse toetamine

- Toimiva koostöövõrgustiku soodustamine ettevõtete, teadus- ja arendusasutuste ning avaliku sektori vahel.

Linn on algatanud tugistruktuuridele ja ülikoolidele tugistruktuuride ümarlaua, mida korraldatakse vähemalt kaks korda aastas.

- Teadus- ja arendusasutuste saavutuste ja võimaluste tutvustamine ettevõtetele.

Tartu ettevõtlusnädalal tutvustatakse regulaarselt teadus- ja arendusasutuste teenuseid ettevõtjatele.

- Inkubatsioonikeskuste arendamine, tagamaks alustavatele ettevõtetele soodne kasvukeskkond (toetab ka meedet 2.2.1 „Ettevõtlusaktiivsuse suurendamine“).

Inkubatsiooniteenust pakuvad alustavatele ettevõtjatele SA Tartu Loomemajanduskeskus (edaspidi Loomemajanduskeskus) ja SA Tartu Teaduspark (lisaks ka Tartu Biotehnoloogia Park, sotsiaalse ettevõtluse inkubaator SEIKU ja veel mõned teised algatused). Mõlemaid sihtasutusi toetatakse Tartu linna poolt. Loomemajanduskeskus sai tegevustoetust 66 tuhat eurot ja Teaduspark investeringutoetust 88 tuhat eurot.

- Pooltööstuslike katse- ja sertifitseerimislaborite ning sõltumatute ekspertiisikeskuste arendamine.

SA Tartu Teaduspargis on linna abiga välja arendatud pooltööstuslikud katselaborid Protolab (peenmehhaanika ja aparaadiehituse valdkonnas) ja Nanolab (nanotehnoloogia valdkonnas).

- Tehnoloogia arenduskeskuste programmides aktiivne osalemine ja tehnoloogiaarenduskeskuste edasise arengu toetamine kaasates avalikke ressursse, ülikoole ja teadlasi.

2004. a loodi Eestis tehnoloogia arenduskeskused ehk TAK-id, mis on ettevõtete ning Eesti ülikoolide koostöös loodud teadusasutused ning mille peamiseks ülesandeks on uurimistöö läbiviimine osalevate ettevõtete tootearenduseks vajalikes valdkondades. Arenduskeskuste uurimistöö tulemusi võtavad ettevõtted vastavalt oma vajadustele kasutusele, et tuua turule uusi tooteid ja teenuseid. Ettevõttele Arendamise Sihtasutus (EAS) eraldas 2009. a rahastuse kaheksale tehnoloogia arenduskeskusele. Tegemist oli Eesti ajaloo suurima toetusega ettevõtete arendustööks. Kaheksast Eesti TAK-ist asub Tartu linnas kolm (ülejäänud paiknevad Tallinnas), mis jätkasid oma edukat uurimistegevust ka 2013. a.

Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus (<http://www.tptak.ee/>)

Osanikud ja konsortsiumipartnerid: Eesti Maaülikool, Tartu Ülikool, Piimandusühistu E-Piim, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu, OÜ Starter ST, MAAG Piimatööstus AS, AS Dessert, BioOil AS, Jõudluskontrolli Keskus, Saaremaa Piimatööstus AS, Viraito OÜ.

OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus (TPTAK) tegeleb teadusasutuste ja ettevõtetuspartnerite koostöös ühtse süsteemi kahe arendussuunaga. Esimese arendussuuna eesmärgiks on jätkusuutlikud aretuse ja söötmise strateegiad disainitud koostisega piima ja piimatoodete tootmiseks, suurendamaks piima biotehnoloogilisi omadusi ja tootmise kasumlikkust ning parandamaks inimese tervist. Teise arendussuuna eesmärgiks on toidutööstuse ettevõtete jaoks innovaatiliste biotehnoloogiliste rakenduste/platvormide väljatöötamine, kasutades mikrobioloogilist, biokeemilist ja kliinilist lähenemist. Rahvusvahelise tunnustuse on pälvinud TPTAK-i poolt probiootikumiks arendatud *Lactobacillus plantarum* Tensia® kui ka Euroopa Liidu sööda registris registreeritud *Lactobacillus plantarum* E-98. Tunnustuse leidnud bakterid on TPTAK-i litsentsi alusel kasutusele võetud partnerite toodetes. E-Piim Tootmine AS kasutab *Lactobacillus plantarum* Tensia® oma Südamejuustus tootmisel ja Starter ST OÜ *Lactobacillus plantarum* E-98 silokindlustus lisandi NordSil tootmisel. Mõlemad tooted on saadaval nii Eestis kui rahvusvahelistel turgudel.

Alates 2013. a kevadest vastab Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus OÜ EN ISO/IEC 17025:2005 nõuetele kui katselabor toidu ja loomasööda mikrobioloogia ning vere immunokeemiliste uuringute valdkonnas.

Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskus (<http://encc.ee/>)

Partnerid: Tartu Ülikool, Andrese Klaasi AS, Maico Metrics OÜ, Estiko Plastar AS, Printcenter AS, CPS OÜ, BaltOil AS, Haine Paelavabrik OÜ, Samelin AS, TMB AS.

Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskus AS teostab partnerettevõtetele ja teistele huvilistele nanotehnoloogiaga seotud uurimistööid peamiselt uute materjalide väljatöötamise valdkonnas. Keskuse üheks teadus- ja arendustöö märkimisväärsimaks edulooks on targa klaasi projekt energiasäästlikemate klaaside väljatöötamiseks.

Reproduktiivmeditsiini Tehnoloogia Arenduskeskus (<http://ccrmb.ee/>)

Partnerid: Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Maaülikool, Asper Biotech, Genomic Toolbox, TBD Biodiscovery, Bestenbalt, Tartu Biotehnoloogia Park, Nova Vita Kliinik, Tartu Ülikooli Kliinikum, Elite Kliinik, Fertilitas, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu.

Reproduktiivmeditsiini TAK AS keskendub viljatuse diagnostika ja ravi küsimustele ning inimeste ja loomade reproduktsiooni probleemidele. Ettevõtete ja teadusasutuste konsortsiumina loodud Reproduktiivmeditsiini TAK AS-i eesmärgiks on koostöö kaudu nii kliinilise kui ka veterinaarreproduktiivmeditsiini ja biotehnoloogia valdkondades luua võimalusi olulisteks saavutusteks teaduses ja uute tehnoloogiate arendamisel ning aidata kaasa teadussaavutuste kommersialiseerimisele.

Tartuga on väga tihedalt seotud ka **Tarkvara Tehnoloogiate ja Rakenduste Arenduskeskus** (<http://www.stacc.ee/>), mille partneriteks on Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool, Skype, Reach-U, Nortal, Cybernetica, Quretec, Eesti E-tervise Sihtasutus, ZeroTurnaround,

Browserbite, Fits.me ja Plumbr. Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskus OÜ peamiseks tegevussuundadeks on tarkvara arendamise meetodid (kiiremini, paremini ja kvaliteetsemalt töötavad tarkvarasüsteemid) ning andmekaeve võimalused ehk mahukatest andmetest huvitava ja olulise info leidmise tõhustamine.

Ka ülejäänud nelja tehnoloogia arenduskeskuse – AS Toidu- ja Fermentatsioonitehnoloogia Arenduskeskus, ELIKO Tehnoloogia Arenduskeskus OÜ, Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskus AS, Innovaatiliste Masinaehituslike Tootmissüsteemide Tehnoloogiate Arenduskeskus OÜ – tegevuses osalevad mitmed Tartu ettevõtted ja teadusasutused.

- Tootearenduse, disaini ja e-äri võimaluste tutvustamine.

Disaini ja e-äri võimaluste tutvustamisse on andnud suure panuse Loomemajanduskeskus oma traditsiooniliste moeetenduste, disainiturgude jms ürituste korraldamisega mitmel korradel aastas. Olulisemateks 2013. a sündmusteks, mida toimusid pea igal kuul, olid:

- moeõhtu, kunsti- ja disainiturg koos toodete esmaesitusega, kus lisaks laiale tootevalikule pakuti töötoas võimalust ise mänguasju valmistada;
- populaarne kleiditurg, kus nii eraisikud, *vintage*-poed kui ka disainerid müüsid *vintage*-kleite;
- Loomemajanduskeskusele kuuluvas Antoniuse õues suurejooneline moeetendus „Kapist välja“;
- Loomemajanduskeskuse hoovis disainiturg, kus müüdi moekunsti, aksessuaare, kodusisustustooteid ning ehteid; heategevuslik täika, kus koguti raha siili skulptuuri valmistamiseks ning müstilist moelamust pakkuv moeetendus „Virmalised“.
- Loomemajanduse arendamine.

Loomemajanduskeskuses toimus aasta jooksul kaks inkubatsioonikonkurssi, mille tulemusel võeti eelinkubatsiooni vastu 31 alustavat loomeettevõtjat. Äriplaani kaitstes edukalt 27 ettevõtet. Uute ettevõtete tegevusvaldkonnad on väga erinevad: film ja video, fotograafia, moedisain, graafiline disain, sisekujundus, maastikuarhitektuur, kirjastamine jpm.

Antoniuse õues hakkasid aasta jooksul tegutsema mitmed uued käsitöömeistrid ja ettevõtted. Aasta lõpuks tegutses seal 16 ettevõtet, mille hulgas on ka Itaalia koda koos väikese poega Itaalias toodetud toidukaupadele - oliivid, juust, käsitööpasta jmt. Antoniuse meistrite kojad on avatud külastajatele aastaringselt. Loomemajanduskeskuse ajaloo jooksul on toimunud juba kaheksa noore kunsti oksjonit. 2013. a toimus neist kaks, millest kevadiselvpurustastati mitmeid seniseid müügirekordeid.

Loomemajanduskeskus alustas uuringuid Tartu Filmifondi ja Filmipaviljoni tasuvuse ja teostatavuse analüüsiks. Uuringu käigus analüüsiti Eesti ja lähiriikide filmifondide ja filmistuudiate tegevust ning pakuti välja sobivaimad mudelid Tartu jaoks. Uuringu esitlemine on plaanis 2014. a alguses.

Meede 2.1.2: Majandusklastrite tekke soodustamine

Eestis algas aktiivne klastrite alane arendustöö ning klastrikoosluste loomine 2008. a, kui EAS kuulutas välja klastrite arendamise programmi, mida kaasrahastab Euroopa Regionaalarengu Fond. Tartu linn on toetanud mitmete klastriinitsiatiivide teket, millest üks – Eesti Puitmaja Liit MTÜ (<http://www.puitmajaliit.ee/et>) – jõudis 2010. a klastri täistaotluse finantseeringuni. Eesti puitmajatootjaid koondav klaster asub Tartus ja jätkas 2013. a edukalt oma tegevust.

2012. a sai järgmise Tartu linna osalusega klastriprojektina täistaotluse finantseeringu MTÜ Smart City Lab ehk targa linna eluslabor ning aasta teises pooles algasid esimesed tegevused klastri käivitamiseks. Smart City Lab (SCL) hakkab toimima Tartu linna põhise eluslaborina erinevate e- ja m-rakenduste kavandamiseks, testimiseks ja juurutamiseks. Peamiseks eesmärgiks on aidata kaasa hästi skaleeritavate lahenduste loomisele, mida saaks hiljem edukalt teistes linnades nii Eestis kui ka mujal maailmas rakendada. 2013. a tegeles SCL

peamiselt erinevate uuringute ja analüüside koostamisega, võrgustumisürituste ja koolituste ning konverentsidest osalemise korraldamisega. Lisaks viidi läbi mitmete uute toodete testimisi (nt m-Tartu mobiilirakendus, Georhiivi kodanikliides, GroupImg fotojagamisteenuse prototüüp, turisti mobiilirakendus).

Targa linna eluslabori projektis osaleb aktiivselt ka SA Tartu Teaduspark, mis on ühtlasi üheks partneriks tervisetehnoloogiate klastris ja puitmajaklastris. Lisaks osalevad mitmed Tartu ettevõtted ja teadusasutused mujal Eestis asutatud klastrite töös: näiteks Nortal, Regio ja Tartu Ülikool Eesti IKT klastris, Quattromed HTI Laborid Eesti Spordimeditsiini klastris, Tartu Ülikool kaitse- ja julgeolekutehnoloogiate klastris ja Finance Estonias. Lisaks on TBP juhtimisel moodustumas looduskosmeetika klaster algatus.

- Materjaliteaduse, biotehnoloogia, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, elektroonika- ning tervisetööstuse ja loomemajanduse klastrite loomine ja arendamine.

Tartu Linnavalitsuse ja SA Tartu Teaduspargi eestvedamisel on alates 2010. a arendatud terviseklaster initsiatiivi, mille eesmärgiks on tugevdada koostööd ettevõtete, ülikoolide, haiglate ja hooldekodude vahel soodustamaks Tartus kõrgemat lisandväärtust pakkuva tervise- ja heaolutööstuse arengut.

Linn alustas 2013. a tegevust URBACT II programmi projektis „4D CITIES: Four drivers for cities: health, innovation, public-private cooperation & networking“, mille eesmärgiks on kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine, kuidas edukalt arendada uuenduslikkust tervisetööstuses aidates kaasa linna majanduslikule ja sotsiaalsele arengule (paremad elutingimused, kõrgema lisandväärtusega töökohad jne). Finantsressursside nappuse tõttu, keskendutakse projektis täiendavate koostöövõimaluste leidmisele avaliku sektori, ülikoolide ja erasektori vahel.

Meede 2.1.3: Ettevõtete tootlikkuse kasvu toetamine

- Koolituste korraldamine ja parimate praktikate tutvustamine ning tootlikkuse juhtimise meetodite tutvustamine ja rakendamisele suunatud projektide toetamine.

Laiendamaks ettevõtjate teadlikkust tootlikkuse kasvatamise võimaluste valdkonnas korraldas Tartu Linnavalitsuse ettevõtluse osakond märtsis ja oktoobris ettevõtjatele mitmeid teemaga seotud seminare ja koolitusi: „Tulemuspõhine tootearendus“, „Juhtimisvead töötajate motiveerimisel“, „Kiirprototüüpimise kasutamine tootearenduses“, „Designing attractive quality tourism services“, „Kuidas pakend müüma panna?“

Parimate praktikate tutvustamise raames, sh spetsiaalsed koolitused juhtidele töötajate motiveerimiseks ja tunnustamiseks, pöörati suurt tähelepanu heade näidete tutvustamisele ning panustati ettevõtete juhtide aastaringssesse koolitamisega 14 erineva teemaga seminaride läbiviimisega.

II Arengusuund: Inimressursi arendamine

Inimressursi alases arendustegevuses keskenduti alustavatele ettevõtjatele, noortele ning teenindamisega seotud valdkondadele. Lisaks seminaridele, konverentsidele ja muudele üritustele, mis olid otseselt suunatud nimetatud sihtrühmadele, kooskõlastati Eesti Töötukassa alustavate ettevõtjate äriplaane ning viidi läbi mitmeid konkursse, näiteks tunnustati head teenindust ja parimaid ettevõtjaid.

Meede 2.2.1: Ettevõtlusaktiivsuse suurendamine

- Ettevõtlusega alustamise motiveerimine, alustavate ettevõtjate nõustamine.

Linn on aidanud suurendada Tartu linnas ettevõtlusaktiivsust. Peasündmusena korraldati oktoobris järjekordne 88 üritusest koosnenud Tartu ettevõtlusnädal, mille seekordseks eesmärgiks oli propageerida ettevõtlust kui eluviisi, teadvustades ja tunnustades ettevõtja rolli linna arengus, julgustades inimesi tegutsema ettevõtlusega soodustades linna ja ettevõtete

vahelist koostööd ning tutvustades ettevõtlust noorte seas. 4697 inimese osalemisega ettevõtlusnädala läbivaks teemaks oli paindlikkus ettevõtluses.

Aasta jooksul viidi läbi mitmeid erinevaid ettevõtlusaktiivsuse suurendamisele suunatud koolitusi ja seminare nii õpilastele kui alustavatele ettevõtjatele, nii motivatsioonidest, äriideedest, uuenduslikest toodetest kui intelligentsetest lahendustest.

Tartu linn oli 2013. a jätkuvalt äriideede konkursi „Ajujaht“ üheks toetajaks eesmärgiga julgustada Eesti noori ettevõtlikkusega alustama ja oma ideid realiseerima ning ettevõtte loomist kogenud ettevõtjatest koolitajate ja mentorite toel. Linn osales konkursile „Ajujaht 2012–2013“ laekunud ideede hindamisel ning premeeris eriauhinnaga 3200 eurot Raincapsule OÜ-d, mis tegeleb jalgratta lasteistme vihmakaitse arendamisega. Lisaks hindas konkursile „Ajujaht 2013–2014“ esitatud äriideid. Ka 2014. a on plaanis rahaliselt tunnustada uuendusmeelseimat ja kõrgeima rakendusväärtusega Tartust pärit ettevõtte ideed, et innustada Tartu noori ettevõtjaid konkursil osalema.

- Ettevõtlusseminaride, ühisürituste jms korraldamine.

Ettevõtjatele korraldati tootearenduse, äriühingute juhtorganite liikmete õiguste, kohustuste ja vastutuse teemalisi koolitusi, samuti koolitusi lepinguõiguse, laenu taotlemise, läbirääkimiste, ärikirja õigekeelsuse, juhtimisvigadest töötajate motiveerimisel, juhtimispsühholoogia, omahinna kujunemise, konfliktide lahendamise ja raamatupidamisarvestuse- ja aruannete kohta. Toimusid sõpruslinnade rahvusköökide päevad eesmärgiga tutvustada erinevate sõpruslinnade rahvuskööke ja viia läbi teenindajate koolitus. Korraldati Kevadlaad, Maarjalaad ja Jõululaad, kus osales kokku 897 kauplejat ning hinnanguliselt oli külastajaid üle 60 000 inimese. Ettevõtjatele suunatud kursustel, infopäevadel, seminaridel, koolitustel ja konkurssidel osales kokku 7700 inimest.

- Ettevõtlusõppe arendamine koolides ja õpilasfirmade loomise soodustamine ning noorte ettevõtlikkuse stimuleerimine.

Noorte ettevõtlikkuse stimuleerimiseks toetas linn Tartu Ärinõuandlat, mis korraldas aasta jooksul hulgaliselt otseselt noortele suunatud üritusi ja tegeles õpilasfirmade arendamisega Tartumaal. Noorteprojektides oli otseseid osalejaid ca 1500, kellest 80% olid Tartu linna noored. Hooajal 2012/2013 tegutses Tartumaal 25 õpilasfirmat, sh 16 Tartu linnast.

Meede 2.2.2: Oskustööjõu koolitamine

- Kutsekoolide tehnilise baasi ja õppekavade arendamine.

Tartu Kutsehariduskeskus on Eesti suurim kutse- ja täiendõppekeskus, mis annab kutseõpet põhikoolis ja gümnaasiumis, koolikohustuse ea ületanud põhihariduseta isikutele, põhi- ja keskkooli baasil, viib läbi kutsealast eelkoolitust ja täiskasvanute tööalast koolitust ning korraldab karjäärialast nõustamist. (lk 24 KHKst täpsemalt p. 1.5.1 all)

Muuhulgas soosib KHK oma töötajate ja õpilaste osalemist erinevatel õppereisidel ja kutseoskuste võistlustel. Näiteks 2013. a pälvisid KHK õpilased III koha rahvusvahelisel ilufestivalil Nevskie Berega (Peterburis) juuksuri erialal ning Euroopa Hotelli- ja Turismikoolide Assotsiatsiooni kutsevõistlustel koka erialal. Välispraktika programmi raames käisid KHK õpilased praktiseerimas Soomes, Taanis, Hispaanias jm.

Meede 2.2.3: Elukestva õppe arendamine

- Täiendõppevõimalustest informeerimine ja enesearendamise propageerimine ning täiendkoolituse toetamine.

Elukestva õppe arendamiseks korraldatakse koostöös Tartu ettevõtluse arendamise tugistruktuuride ja teiste partneritega täiendõppevõimaluste alaseid seminare ja infopäevi. (vt lisaks ka meede 2.2.1.)

Tartu Ülikooli juures jätkas 2013. a edukalt tegevust ka 2010. a sügisel Tartu linna toel alustanud Väärikate ülikool, mis on mõeldud peamiselt vanemaealistele inimestele. Kokku

osales sel õppeaastal enam kui 2000 õppijat, kellest tunnistuse said 539 inimest. Väarikate ülikoolis osalejad on heaks näiteks elukestvast õppest ja eeskujuks olemisest oma lastele ja lastelastele.

- Töötajate teenindusoskuste parendamine.

Projekti „Hea Teenindusega Linn” korraldatakse alates 2006. a eesmärgiga suunata tähelepanu klienditeenindusele ja teenindajatele, propageerida hea teeninduse põhimõtteid ning väärtustada teenindaja ametit. Eesmärgi saavutamiseks korraldatakse erinevaid klienditeeninduse ja teenindajate arendamisele suunatud ettevõtmisi – koolitusi, infopäevi, messikülastusi. Lisaks korraldatakse Tartu parima teenindaja konkurssi, milles aruandeaastal osales 108 teenindajat. Linn premeeris kolme esimest osalejat kokku 600 euroga.

Linn korraldab iga aasta novembris Tartu sõpruslinnade rahvusköökide päevi. 2013. a toimus see juba seitsmendat korda ning üritusest võttis osa 6 toitlustusettevõtet ja 6 sõpruslinna (Aígina (Kreeka) – restoran Entri, Greifswald (Saksamaa) – restoran Dorpat, Peterburi (Venemaa) – lokaal Suudlevad Tudengid ja publi Sõprade Juures, Riia (Läti) – publi Big Ben, Uppsala (Rootsi) – Eduard Vilde lokaal). Rahvusköökide päevade peaürituseks oli pidulik viiekäiguline õhtusöök, kus sõpruslinnade kokad näitasid oma parimaid oskusi.

- Mentorluse toetamine.

Tartu Ärinõuandla juhtis linna toel Tartumaa mentorklubi projekti. Klubis osales 6 mentorit ja 16 juhendatavat erinevatest valdkondadest. Mentorklubi raames toimus mitmeid klubiõhtuid, ürituste käigus tutvustati juhendatavaid (*mentee*) ettevõtteid ja korraldati näitus toodetest, toimusid gruppides nn mentoringid. Mentorklubi rahuloluhinnang oli kõrge (4,7/4,9) ning eriti positiivselt rõhutati pakutud võimalusi individuaalseks suhtluseks, juhendatavate küsimuste vastamiseks ja omavaheliseks võrgustumiseks. 92% osalejaist hindas programmi kasulikuks.

III arengusuund: Ettevõtlust toetava tugisüsteemi ja infrastruktuuri arendamine

Meede 2.3.1: Tugiteenuste kvaliteedi parendamine

Tartu Linnavalitsus teeb tihedat koostööd kõikide Tartu ettevõtluse tugisüsteemidega. Linna initsiatiivil on loodud tugisüsteemide meililist, mille vahendusel saavad Tartus tegutsevad ettevõtete tugisüsteemid omavahel infot vahetada ning erinevaid arutelupunkte püstitada. Koostöös Teadusparkiga hoiab ettevõtluse osakond jätkuvalt käigus ka terviseklastrite listi, mis koondab tervise- ja heaolutootuse Tartus arendamisest huvitatud ettevõtteid ja asutusi. Linna kodulehel hallatakse linna tugisüsteemide ühist avalikku koolituste andmebaasi. Kuivõrd tegemist on küllaltki suure külastatavusega kodulehega, on see võimaldanud tugisüsteemidel veelgi rohkem oma sihtgrupini jõuda.

Lisaks korraldati Tartu tugiteenuste kvaliteedi parendamiseks tugisüsteemide koostöö ümarlaua üritusi, infopäevi, tehti ettepanekuid, sh koostöös Pärnu, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Eesti Tööandjate Keskkliidu, Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja ja EAS-iga; temaatiliste infopäevi Eestis pakutavatest ettevõtluse alastest tugiteenustest (erialaliidud, EAS, PRIA jne); osaletakse SA Tartu Ärinõuandla, SA Tartu Teaduspark, SA Tartumaa Turism ja MTÜ Tartu Konverentsibüroo nõukogudes; pakutakse linna ettevõtjatele traadita interneti (WiFi) võimalust ning nõustatakse pidevalt ettevõtjaid.

- Kohalike ettevõtlust toetavate institutsioonide juhtimises osalemine ning nende tegevuse ja arengu toetamine.

Tartu Linnavalitsus on esindatud SA Tartu Teaduspark ja SA Tartu Ärinõuandla nõukogudes.

- Ettevõtjate teavitamine (EL-i abirahad, normid, ettevõtete alustamine).

Ettevõtluse osakond hoiab jätkuvalt käigus ettevõtlusteemalisi meililiste, mille kaudu levitatakse Tartu Linnavalitsuses tekkivat ja linnavalitsusse jõudvat informatsiooni, mis puudutab ettevõtlust ja ettevõtteid Tartu linnas ning mis võiks ettevõtjatele huvi pakkuda. Jagatavaks infoks on Tartu linna ja riigi uued seadused ning normatiivaktid, erinevad üritused (kontaktüritused, linna poolt korraldatavad infopäevad ja seminarid), konkursid Tartu linnas

tegutsevatele ettevõtetele jmt. Vastavalt ettevõtete tegevusaladele on kõigil võimalik ühineda viie meililistiga: kaubandus, tootmine, teenindus, turism, toitlustus. Listides on liikmeid kokku umbes 2400. Meililistide käivitamine on muuhulgas andnud märkimisväärse kokkuhoiu raha kulutamisel ajalehereklaamile.

- Ettevõtete pidev nõustamine.

SA Tartu Ärinõuandlat toetas linn 2013. a tegevus- ja projektipõhiselt kokku 23 tuhande euro ulatuses. Ärinõuandla panustas uute ettevõtete alustamise motiveerimisse ja ettevõtluse arengusse mitmesuguste tegevustega. Nõustamiste maht aruandeaastal oli ca 25% väiksem eelnevast aastast – kokku nõustati 595 ettevõtlusklienti ja 150 MTÜ klienti. Tartu linn moodustab Tartu Ärinõuandla kliendibaasist ca 65%. Nõustamise tulemusel esitati Tartumaalt 27 EASi stardi- ja kasvutoetuse taotlust ning ca 120 starditoetuse taotlust Töötukassale (finantseeringu sai neist 80). Hinnanguliselt loodi Tartu Ärinõuandla nõustamis-, info- ja koolitustegevuse tulemusel 250 uut ettevõtet ja 40 uut MTÜd.

Meede 2.3.2: Ettevõtluse kinnisvara arendamine

- Ettevõtluse tugiorganisatsioonide infrastruktuuri arendamise toetamine.

SA-le Tartu Teaduspark, kes pakub inkubatsioonikeskusena kõigile inkubaatorettevõtetele võimalust osa saada teaduspargi koostööorgustikust ja erinevatest teenustest, anti 2013. a investeringutoetust 88 tuhat eurot. Aruandeaastal väljus eelinkubatsioonist 7 ja inkubatsioonist 7 ettevõtjat.

- Ravila ja Ropka tööstusparkide arendus ja turundus.

Turundus toimub põhiliselt kodulehe kaudu.

IV Arengusuund: Ettevõtluse rahvusvahelistumise toetamine

Meede 2.4.1: Rahvusvahelistumise arendamine

- Ettevõtete osalemiste toetamine olulistel messidel.

Eesmärgiks oli külastada Tartu linna ettevõtjatega olulisi rahvusvahelisi messe. 2013. a külastati toidumessi Istanbulis.

- Rahvusvaheliste ärikontaktpäevade ja konverentside korraldamine.

Toimus metalli, puidu, IT, reklaami, hulgikaubanduse jt tegevusaladega Tartu ettevõtjate Pihkva kontaktreis 56 osalenud inimesega tutvustamiseks Tartusse investeerimise võimalusi, külastades ka Pihkva Expot.

- Ekspordikoolituste ja sihtturge tutvustavate infopäevade korraldamine.

Infopäevad Venemaa, Rootsi ja Läti sihtturu tutvustamiseks.

- Ettevõtjate kaasamine rahvusvahelistesse projektidesse.

Rahvusvahelise koostöö edendamiseks alustas ettevõtluse osakond 2013. a tegevuste elluviimist mitmetes positiivsete rahastamisotsustega välisprojektides.

Effective Technology Transfer in Biotechnology (ETTBio) – projekti raames soovitakse leida häid näiteid tehnosiirdest biotehnoloogias parendamiseks kohalikke ja regionaalseid poliitikaid (biotehnoloogia klastrite arendamine, tehnosiirde toetamine, rahaliste ja mitterahaliste toetusmeetmete rakendamine, tehnoloogia hindamine ja intellektuaalse omandi kaitse). Kokkuvõttes peaks see viima suurema arvu uute ettevõtete, uute töökohtade loomiseni ja suurema maksutuluni.

Estonian-Latvian Joint Business Development Support for Increased Competitiveness of Northern-Latvia and Southern-Estonia – projekti peaesmärgiks on tõsta Eesti ja Läti ettevõtete (eeskätt väikeste ja keskmise suurusega ning alustavate ettevõtete) konkurentsivõimet läbi parema ligipääsu naaberturule, parema koostöö mõlema riigi ettevõtlusvaldkonna asjatundjate vahel ning paremini lõimitud piiriüleste väärtusahelate.

Funding Policies to bring Innovation to Finance/market/people (InnoFun) – projekti peamine eesmärk on parendada regionaalseid innovatsiooni rahastamist puudutavaid poliitikameetmeid, et innovatsiooni toetamise protsess oleks võimalikult efektiivne. Nii oleks võimalik paremini leida uuenduslikke iduettevõtteid ja identifitseerida ettevõtete vajadusi teadus- ja arendustöös.

4D CITIES: Four drivers for cities: health, innovation, public-private cooperation & networking – projekti üldiseks eesmärgiks on kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine, kuidas edukalt arendada poliitikameetmeid tervisetööstuse uuenduslikkuse edendamiseks, mis aitaksid kaasa linna majanduslikule ja sotsiaalsele arengule (paremad elutingimused, kõrgema lisandväärtusega töökohad jne).

- Ettevõtjate kaasamine linna delegatsioonide koosseisu.

Visiit Gaziantepi (Türgi) koos Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu esindajaga, koostöödeklaratsiooni allkirjastamine, kohtumine ka kohalike kaubandus-tööstuskoja esindajatega. Tartu Linna delegatsiooni visiidil Upsalasse, mil allkirjastati Tartu-Uppsala 25 a uue koostööprotokoll, osalesid ka eraettevõtjad.

V arengusuund: Ettevõtluskeskkonna maine ja ettevõtluskultuuri edendamine

Eestis ja ka Tartus on suhtumine ettevõtlusse vähem soosiv kui Lääne-Euroopas ja Põhja-Ameerikas. Paljuski tuleneb see Eesti lühiajalisest eraettevõtluse ajaloost. Seda olulisem on linnavalitsuse igapäevatoos linnakodanikele ettevõtluse kui eluviisi teadvustamine, ettevõtja rolli tunnustamine linna arengus, inimeste ettevõtlikkuse toetamine, linna, ettevõtete ja teadusasutuste vahelise koostöö soodustamine ning ettevõtluse tutvustamine noorte seas.

Meede 2.5.1: Tartu kui ettevõtliku ja kõrgtehnoloogilise majanduse ning atraktiivsete investeerimisvõimalustega linna maine kujundamine

Tartu ettevõtluskeskkonda tutvustatakse võimalusel ja vajadusel kõigile linna külastavatele välisdelegatsioonidele. Samuti korraldatakse regulaarselt asjakohaseid seminare ja koolitusi. Lisaks tegeldakse koostöös Tartu Ärinõuandlaga investorteeninduse tugevdamisega Tartu linnas.

- Tartu ettevõtlusvõimaluste tutvustamine investoritele.

Aruandeaastal tutvustati Tartu ettevõtlusvõimalusi Peterburis ja Tampere.

- Tartu virtuaalse infovärgi „Toodetud Tartus” loomine ja haldamine.

Projekti „Delbi“ raames valmistati nelja ettevõtte toodete tutvustused.

- Interaktiivse Tartu ettevõtluse kodulehekülje arendamine kohaliku ettevõtluse, tööhõive- ja investeerimisvõimaluste kohta.

Koduleheküljel toimub pidev andmete täiendamine.

- Tartu ettevõtlusnädala korraldamine.

Eesmärgiks on propageerida ettevõtlust kui eluviisi teadvustades ja tunnustades ettevõtja rolli linna arengus, julgustades inimesi ettevõtlusega tegutsema, soodustades linna ja ettevõtete vahelist koostööd ning tutvustades ettevõtlust noorte seas. 2013. a ettevõtlusnädala läbivaks teemaks oli paindlikkus ettevõtluses (vt ka meede 2.2.1.)

Meede 2.5.2: Ettevõtluskultuuri arendamine

- Parimate ettevõtjate iga-aastane tunnustamine, ärietika propageerimine ja ühiskondlikult vastutustundlike ettevõtjate esiletõstmine.

Ettevõtluskonkurssi korraldatakse alates 1998. a eesmärgiga tunnustada parimaid ettevõtjaid. Lähtuvalt töötajate arvust kolme kategooriasse grupeeritud ettevõtete tunnustamisel võetakse

arvesse müügitulu kasv, rentaablus, müügitulu ühe töötaja kohta ja investeeringute suurus. Alates 1999. a märgitakse ära ka suurimad investeerijad ja enim töökohti loonud ettevõtjad. 2013. a konkursil osales 131 ettevõtjat, tunnustati lisaks ülaltoodud kategooriatele veel: suurim eksportija, silmapaistvaim saavutus, vastutustundlikem ettevõtja, Tartu Kutsehariduskeskuse parim koostööpartner, aasta alustaja SA-s Tartu Teaduspark, edukaim alustaja SA-s Tartu Loomemajanduskeskus, edukaim meditsiini- ja eluteaduste valdkonna ettevõtja, laste- ja noortesõbralik ettevõtja, laste- ja noortesõbralik asutus või organisatsioon.

- Ettevõtete, erialaliitude, teadusasutuste ja kohalike omavalitsuste koostöö edendamine, sh e-foorumite, ümarlaudade jms algatamine ja korraldamine.

Korraldati kaks ümarlauda, külastati Pärnu tugistruktuure ja korraldati ühine õppepäev „Ideede genereerimise tehnikad“, uuendati metalliettevõtjate infovoldik ja biotehnoloogia ettevõtteid tutvustava voldiku e-versioon.

Olulisemad arengusuunad ettevõtlusvaldkonnas 2014. a:

- Jätkatakse tegevust kõigil viiel arengusuunal.
- Uue projekti „Maitsev Lõuna Eesti“ elluviimine, eesmärgiks toidukultuuri tutvustamine.
- Muudetakse ettevõtjate tunnustamise põhimõtteid.
- Ettevõtlusnädala läbivaks teemaks saab olema „Mõttele suurelt“, uuendused mainetruukis.

Ettevõtluslinna arengutaseme näitajad

2013. a oli ettevõtluslinna valdkonna neljast arengutaseme näitajast kolm saavutanud oma positiivse eesmärgi, seejuures kaks näitajat on oma aasta eesmärgi ületanud. Tartu linnavalitsuse osalusel või toetusel korraldatud ettevõtlusalastel ja kutseoskusi arendavatel täiendkoolitustel osales kavandatust rohkem 3,5 tuhat inimest ning Tartu Teaduspargi inkubatsioonikeskusest väljus kavandatust rohkem keskmiselt 2 ettevõtet. Tartus tegutses kaks rahvusvahelise suurettevõtte arendus- ja tootmisüksust – AS Playtech (osa ülemaailmselt tegutsevast ettevõttest Playtech Group) ja AS Saint-Gobain Glass Estonia (osa ülemaailmselt tegutsevast ettevõttest SAINT-GOBAIN).

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
ETTEVÕTLUS			
Tartu keskmise brutotulu suhe Eesti keskmisesse palka %	98,0	*	105,0
Tartu linnavalitsuse osalusel või toetusel korraldatud ettevõtlusalastel ja kutseoskusi arendavatel täiendkoolitustel osalenute arv	5258	7700	4200
Tartu Teaduspargi inkubatsioonikeskusest väljuvate ettevõtete keskmine arv aastas	5	7	5
Rahvusvaheliste suurettevõtete arendus- ja tootmisüksuste arv	2	2	2

* andmeid pole veel saada

1.5.3. MODERNSE ELUKESKKONNAGA LINN

Arengukavas on seatud modernse elukeskkonnaga linna eesmärkideks:

- Tartus on miljöövärtuslik, koostoimiv ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil
- Tartu on vastutustundlike ja algatusvõimeliste kodanike linn
- Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, kommunaalteenused jõuavad iga majapidamise ja ettevõtte/asutuseni
- Tartu on integreeritud riiklikku ja rahvusvahelisse transpordivõrku, milles transpordikorraldus on turvaline, energiasäästlik ja keskkonnasõbralik

I arengusuund: Miljöövärtusliku, koostoimiva ja turvalise linnaruumi kujundamine

Meede 3.1.1: Linnaruumi jätkusuutliku kasutamise tagamine planeerimisel

2013. a kehtestas linnavolikogu Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Tartu linna ülikoolide, rakenduskõrgkoolide ja TÜ Kliinikumi ruumiline areng". Planeeringu eesmärgiks oli Tartu kui ülikoolilinna ruumiliste arengusuundade täpsustamine lähtuvalt kõrgharidusasutuste ruumilistest vajadustest ja võimalustest, sealhulgas kõrgkoolide poolt perspektiivis võõrandatavatele hoonetele ja maa-aladele otstarbekaima kasutusviisi leidmine.

Aruandeaastal kiitis linnavolikogu heaks:

- teemaplaneeringu "Supilinna linnaosa miljöövärtusega hoonestusala kaitse- ja kasutamistingimuste ning linnaosa maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste täpsustamine ning täiendamine" ja suunas selle avalikule väljapanekule. Planeeringuala pindala on ligi 50 ha ja see paikneb Emajõe, Kartuli, Oa, Marja, Herne, Meloni, Kauna, Tähtvere ja Kroonuaia tänavate vahelisel alal. Planeering koostati eesmärgiga tagada kaitse- ja kasutamistingimustega Supilinna miljöövärtusliku hoonestusala ning seda kujundavate ehitiste, krundistruktuuri, maastikuelementide, miljöö eripära ja avanevate kaug- ning sisevaadete säilimine.

- Ränilinna linnaosa üldplaneeringu, mis näeb ette kaubandus-teeninduspindade arengu Ringtee tänava äärsel alal, lasteaia ja spordihoone ehitamise ja rohevõrgustiku korrastamise. Samuti nähakse ette kortermajade ja eramute ehitamine Ülenurme valla poolsetel aladel.

- kesklinna üldplaneeringu eskiislahenduse, millega nähakse ette üldplaneeringuga kesklinna arengustrateegia eesmärkide lahendamise maakasutuse ja ehitustingimuste kaudu.

- Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu „Vabaplaneeringuga alade parkimispõhimõtted“ eskiislahenduse.

2013. a algutati Tartu linnas 20 ja kehtestati 11 detailplaneeringut.

Geodeesia valdkonnas jätkusid Geoarhiivi arendustööd. Geoarhiivi kaudu esitasid maamõõtjad 877 geoalust ja teostusmõõdistust, mis on mõnevõrra rohkem kui 2012. a M 1:2000 vektorkaardi aktualiseerimine toimus jooksvalt Geoarhiivi kaudu esitatud teostusmõõdistuste alusel. Suurem tähelepanu pöörati 2013. a Tartu linna hoonete 3D mudeli aktualiseerimisele. Alustati kohaliku kõrgusvõrgu rekonstrueerimise eeltöödega, milleks telliti renoveerimise üldkava ning eskiisprojekt. 2013. a tellis geodeesiateenistus kaks suuremat tööd. AS Eesti Kaardikeskus uuendas Tartu linna hoonete 3D mudeli mõõtkavas 1:2000. 3D mudel uuendati 2012. a Tartu linna ja lähiala aeropildistamise andmete ja ortofotode alusel. Ettevalmistusena Tartu linna kohaliku kõrgusvõrgu rekonstrueerimiseks 2014.-2015. a telliti TTÜ teedeinstituudilt kõrgusvõrgu rekonstrueerimise kava. Geodeesiateenistus võttis aktiivselt osa riigi algatatud aadressiandmete korrastustöödest, mille käigus korrastati hoonete ja kinnistute aadressiandmeid riiklikus ehitisregistris, aadressiandmete süsteemis ning linna enda infosüsteemides.

Maakorralduse valdkonnas kujunesid põhilisteks tegevusteks Tartu Idaringtee rajamiseks vajaliku maa omandamine eraisikutelt ja riigilt ning munitsipaliseerimine. Teostati toiminguid teerajatise alla jäävate maade ümberkruntimiseks, eeltoimingud maakatastrisse kandmiseks. Jätkus linnamaa kinnistusraamatusse kandmine maale kasutusõiguse andmiseks, samuti riigi maareservi moodustamise eeltoimingud ja toimingud linna omandis oleva maaga. Jõustunud maareformi seaduse muudatustega seoses hoogustus hoonestusõiguse seadmine riigimaale elamu omaniku kasuks ning toimingud kompensatsioonimenetluste lõpetamiseks.

Maakorralduslike toimingutega on antud 2013. a lõpuks linnale munitsipaalmaad kokku 1467,1 ha. Maabilansis moodustab munitsipaalmaa 37,8% linna üldpindalast (2012. a lõpul 37,2%). Võrreldes eelneva aastaga suurenes 2013. a maabilansis linna omandis oleva maa pindala 25,7 ha võrra.

Detailplaneeringute realiseerimiseks on eraomandis olevatele maadele seatud linna kasuks avalikku kasutust (haljasalad, transpordimaad) ja hilisemat omandamist tagavaid eelmärkeid. 2013. a osteti teede ehitamiseks 1,36 ha maad kogusummas 327 tuhat euro eest (Võru 242a kinnistu (0,18 ha 80 tuhat eurot), Oa tänavamaaks (0,02 ha 5 tuhat eurot), Ihaste tee 18 kinnistuosa (0,57 ha 28 tuhat eurot), Ringtee 2 kinnistuosa (0,16 ha 155 tuhat eurot), Ringtee 45 kinnistuosa (0,43 ha 59 tuhat eurot)).

2013. a müüdi 1,05 ha maad summas 224 tuhat euro eest (Kalevi T75 kinnistust 0,01 ha hinnaga 2 tuhat eurot), Ropka Tööstuspargis Tehnika 8 kinnistu (1,04 ha hinnaga 222 tuhat eurot)).

2013. a korraldati järjekordne ülelinnaline elanike küsitlus „Tartu ja tartlased“, et teada saada elanike arvamusi ja hinnanguid linnaelu erinevate valdkondade kohta. Küsitluse viis läbi ja tulemusi analüüsis OÜ Cumulus Consulting.

Avaldati Tartu linna kohta andmeid koondav statistiline ülevaade „Tartu 2012“. Käesolevat kogumikku anti 2013. a välja juba viieteistkümnendat korda. Statistikkogumik sisaldab ka linna arengutaseme näitajaid, mille alusel antakse igal aastal hinnang arengukava eesmärkide saavutamisele. Jätkati koostöös Tartu Ülikooliga linna uute arengutaseme näitajate väljatöötamisest, mis peaksid võimaldama linna erinevate eluvaldkondade arengut senisest objektiivsemalt hinnata.

Tartu linna rahvastiku prognoos jäi 2013. a valmimata, selle tellimine ei olnud otstarbekas, kuna Siseministeriumil on kavas tellida see ise rahvaloenduse andmetel tugineva elanike prognoosi alusel Eesti maakondade kohta, sh eraldi ka suuremate linnade kohta. Nimetatud prognoos peaks valmima 2014. a märtsis.

Meede 3.1.2: Haljasalade arendamine

Aastaringse hoolduse all oli kokku 293,7 ha, millest ligi neljandiku (72 ha) moodustavad metsad. Haljasalad on jagatud nelja hooldusintensiivsuse klassi, kõige kõrgema hooldusintensiivsusega on kesklinna haljasalad ja mänguväljakud. Lisaks hooldati ca 13,3 ha teemaa haljasalaid, mis on aastaga suurenenud 1 ha võrra.

Toimus Anne kanali ja selle ümbruse korrastamine: Kanali ja Emajõe vahelisele alale rajati 800 meetrine vee- ja kaldaelustiku ning ümbritsev maastiku looduse õpperada koos 10 infotahvliga. Korrastati Raadi dendroparki, mille kohta koostati 2013. a geodeetiline alusplaan ja puistu dendroloogiline hinnang.

Meede 3.1.3: Looduskeskkonna jätkusuutlikkuse tagamine

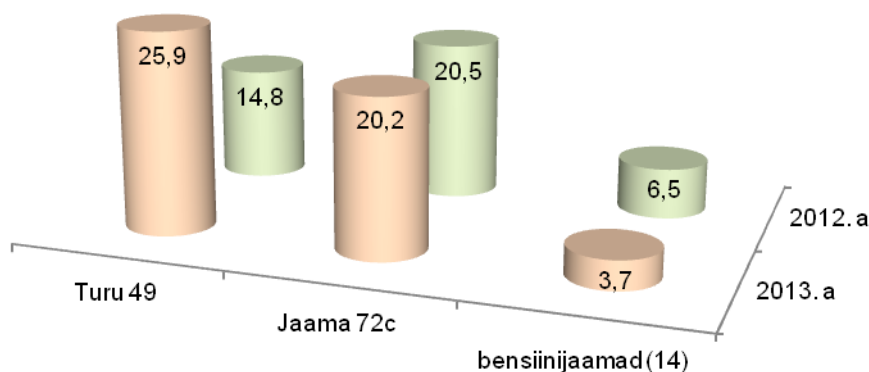
Korraldati kampaaniaid keskkonnateadlikkuse edendamiseks, viidi ellu projekt „Tartlased jäätmeäitlusest teadlikumaks“ (rahastaja SA KIK). Projekti raames korraldati infopäev, koostati jäätmete liigiti kogumise juhend ühistutele ja tartlased said jäätmealase infovoldiku. Iseseisva väljapanekuga osaleti keskkonnamessil „Elukvaliteet 2013“. Tutvustati

jäätmekäitluse võimalusi ning lahendusi, taaskasutuse võimalusi ja säästva valgustuse lahendusi.

Lõpetati jääkreostuskolde likvideerimise tööd Aardlapalu prügilas, kus oli tegemist nõukogude ajast pärineva naftareostusega, mis likvideeriti prügila sulgemisprojekti raames. Töid rahastati 90% ulatuses Ühtekuuluvusfondi vahenditest.

Liigiti kogutud jäätmeid võeti elanikelt vastu linna 2 jäätmejaamas, ohtlike jäätmeid ka 14 bensiinjaamas. Kokku külastas jäätmejaamau 2013. a 18,1 tuhat elanikku, mis on 7,7% eelnevast aastast rohkem (2012. a 16,8 tuhat elanikku). Järgnevalt ülevaade elanike poolt jäätmejaamadesse toodud ohtlike jäätmete kogustest, mis ühtlasi iseloomustab linnakodanike keskkonnateadlikkuse muutust:

Ohtlike jäätmete kogumine elanikkonnalt (tonnides)

Linna toetusel hoidis Majaomanike Ühing käigus Korduvkasutuskeskust. MTÜ Eko Tarest korraldas linna toetusel teise Tartu tegutseva taaskasutuskeskuse tööd. Koostöös Tartu Korteriühistute Liiduga viidi ellu projekt „Hoolas Ühistu 2013”, mille raames veeti 1151 m³ suuremõtmelisi jäätmeid (2012. a 1004 m³). Projektis osales 109 korteriühistut. Aardlapalu ümberlaadimisjaamas ja jäätmejaamades võetakse kompostimiseks vastu aia- ja haljastusjäätmeid, mida elanikud töid 2013. a 252 tonni.

Meede 3.1.4: Linnavara kvaliteedi tõstmine

Seisuga 31.12.2013 oli Tartu linnal 581 eluruumi, ehk 3 võrra vähem kui eelneva aasta lõpul. Neist 303 asub linnale kuuluvates kortermajades, 275 eluruumi asub 141 erinevas kortermajas, kus on moodustatud kas korteriühistu, ühisus või on määratud valitseja. Lisaks kuuluvad linnale paar pärandvaraga saadud elamut ja üks eluruum üürilepingu alusel. Suuremat remonti vajavate eluruumide kohta annab linnavalitsuse eluruumide teenistus ülevaate ehitusteenistusele, kes korraldab remondi hanke. 2013. a investeeriti linna elamutesse üle 72 tuhande euro. Suuremateks töödeks oli osalus elamu Näituse 8 remondis, Puiestee 114A krundil asuva kanalisatsiooni ülevaatus ja korrastamine, Puiestee 114A fekaalkanali trassi remont, Rahu 8 katuse sadevee äravoolu remont, torustiku vahetus, osalus KÜ Kastani 135 remondis.

Jätkati projekteerimise ja ehituse käigus suurema tähelepanu pööramist hoonete tehnosüsteemide energiasäästlikule juhtimisele. Selleks kasutatakse süsteemis esineda võivatele häiretele kiiresti ja operatiivselt reageerivat hooneautomaatikat, mille abil saab juhtida erinevaid ruumiplokke, nende kütet, ventilatsiooni, valgustatust vastavalt ruumide täituvusele (inimeste arvule, välistemperatuuridele) ja loomuliku valguse määrale, lugeda erinevaid lugemeid ja neid edastada võrguvaldajatele jne. Samuti saaks vältida süsteemide

vigu, kus erinevad süsteemid töötavad üksteisest sõltumata. Tartu linnal on olnud korduvalt kogemusi hoonete tehnosüsteemide avariidega, mis on kahjustanud linnale kuuluvat vara.

2012. a suvel sai SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse heakskiidu projekt „Tartu Linnas asuvate Nõukogude Liidu aegsete sõjaväelennujaama hoonete lammutamine.“ 2013. a lammutati 15 Raadil asuvat vana sõjaväehoonet. Projekti lõplikuks maksumuseks kujunes 88 tuhat eurot, millest toetus moodustab 90%. 2013. a sai heakskiidu sama projekti 2. etapp. Tööd algasid sama aasta detsembris ning projekti käigus lammutatakse 17 endist sõjaväehoonet ja rajatist Raadi linnaosas.

Meede 3.1.5: Miljööväärtust tõstvate tegevuste toetamine

Tartu linna haldusterritooriumil asuvate arheoloogia-, arhitektuuri- ja ajaloomälestiste osas täidab muinsuskaitsealaseid riiklikke kohustusi linnavalitsuse arhitektuuri ja ehituse osakonna kultuuriväärtuste teenistus. Tartu linna muinsuskaitse komisjon pidas 2013. a 26 koosolekut, kooskõlastati muinsuskaitseala ja mälestiste kaitsevööndite ala hõlmavaid planeeringuid ja projekte ning muinsuskaitse eritingimusi ja uuringuid (kokku 204). Anti 67 muinsuskaitsealast tööde alustamise ja uuringute teostamise luba, inspekteeriti 111 mälestist ning teostati arheoloogilist järelevalvet Tartu linna territooriumil tehtavate kaevetööde üle.

Jätkati restaureerimistoetuste andmist miljööväärtusega hoonestusalade ehitiste arhitektuursete originaal- ehk ehitusaegsete detailide restaureerimiseks ja taastamiseks (aknaraamid, välisused, luugid, varikatused, verandad, rõdud, trepid, fassaadikujunduse elemendid, katusetornid, erkerid, piirdeaiad jms). Toetati 19 objekti kokku 14 tuhande euroga.

II arengusuund: Säätva elamumajanduse ja energiatõhususe põhimõtete rakendamine

Meede 3.2.1: Elamupiirkondade korrastamise toetamine

Korteriühistute, majaomanike ja ühenduste teadlikkuse tõstmine ja toetamine elamupiirkondade heakorrastamisel ja elukeskkonna arendamisel: eramajaomanikele, kelle puhastusalal kasvas puid ja põõsaid, jagati tasuta 9 tuhat 100 liitri mahutavusega kilekotti sügisel mahalangenud lehtede paigutamiseks. Ka Tartu Korteriühistu Liidu kaudu korraldati lehtede äravedu. Linn toetab nii Tartu Majaomanike Ühingut kui ka Tartu Korteriühistute Liitu talveks kõnniteede libedusetõrjeks soolaliivaveo ja graniitliivaveo korraldamisel. Alates 2013. a toetab linn korteriühistuid jäätmemajade ja sügavkogumismahutite rajamisel, samuti maa-aluste jäätmemahutite paigaldamiseks. Toetust saavad taotleda vähemalt 10 korteriomandiga ühistud ja toetuse maksimaalne suurus on 3 tuhat eurot, hüvitatakse maksimaalselt 75% tööde maksumusest. 2013. a väljastati nimetatud toetust kümnele korteriühistule (üheksa toetust sügavkogumismahuti paigaldamiseks ja üks toetus jäätmemaja rajamiseks).

Jätkati kortermajade rekonstrueerimisprojektide koosseisus värvilahenduste väljatöötamist arhitektide konsultatsioonide, kooskõlastuste ja/või värvipasside teel koostöös korteriühistutega. Viieteistkümnendat aastat järjest selgitati välja aasta parimad ehitised. 2013. a kasutusloa saanud hoonetest võitsid konkursi uute kortermajade alagrupi s.a Haava 22, 24 ja 26 kortermajade grupp, rekonstrueeritud ja laiendatud korterelamute alagrupis Anne 47 korterelamu, miljööväärtuslikul alal rekonstrueeritud ja laiendatud kortermajade alagrupis Vallikraavi 3 äri- ja eluhoone, ehitatud üksikelamute alagrupis Elva 49 üksikelamu, uute muude hoonete alagrupis Lille 10 Tartu loodusmaja ning rekonstrueeritud ja laiendatud muude hoonete alagrupis Vallikraavi 9 büroohoone.

Meede 3.2.2: Elamufondi heakorra parendamine

Riikliku ehitisregistri (www.ehr.ee) andmetel oli aastalõpu seisuga Tartu linnas 7024 ühe korteriga elamuid eluruumide pinnaga 932,3 tuhat m² ning 2089 kahe ja mitme korteriga elamuid eluruumide pinnaga 1 828,4 tuhat m².

2013. a esitati linnavalitsuse arhitektuuri- ja ehituse osakonnale 346 taotlust hoonete projekteerimistingimuste väljastamiseks. Väljastati 565 ehitusluba, 422 kasutusluba ning 125 kirjalikku nõusolekut. Kasutuslubasid väljastati mitmetele Tartu linna olulistele ühiskondlikele ja ärihoonetele: Aardla Selver Võru 77, Tartu loodusmaja Lille 10, Jaama 72 lastekodu peremajad, rekonstrueeritud Tartu Ülikooli sotsiaal- ja haridusteaduskonna õppehoone Näituse 2.

III arengusuund: Kommunaalteenuste ökonoomsuse, keskkonna- ja tarbijasõbralikkuse tagamine

Meede 3.3.1: Energiasäästlikkuse propageerimine

2013. a viidi läbi riigihange Aardlapalu prügilagaasi taaskasutamiseks. Hankeleping kestvusega 10 aastat sõlmiti Doranova Baltic OÜ-ga. Esimesel aastal tegi ettevõtte ettevalmistusi prügilagaasist elektri tootmiseks, kavandamisel on koostootmisjaam.

IV arengusuund: Elanike liikumisvajadustest lähtuv transpordisüsteemi planeerimine

Meede 3.4.2: Planeerimisalase koostöö tõhustamine lähivaldade ja Maanteeametiga

2013. a sõlmiti Luunja vallaga leping määramata ajaks linnaliini nr 17 pikendamiseks Luunja valda. Reisijate paremaks teavitamiseks trükiti kaart sõidugraafiku ja –aegadega, kõik bussiootepaviljonid varustati linna avalike bussiliinide kaartidega.

Meede 3.4.3: Säästvat liikumiskäitumist soodustava parkimiskorralduse kujundamine

Elamualadel parkimise parandamiseks kaasfinantseeriti korteriühistute ümbruse asfalteerimistöid 67 tuhande euro ulatuses kokku 7 korteriühistule. Keelati raskeveokite parkimine Põhja pst ja Vasara tänaval.

Meede 3.4.4: Liiklemise sujuvuse tagamine tervikliku liikluskorraldusega

Projekteeriti Jakobi-Lai ristmik. Liiklusteabe- ja reguleerimisvahendite paigaldamiseks, liiklusmärkide ja teekattemärgistuse uuendamiseks ja foorisüsteemide kaasajastamiseks on sõlmitud pikaajalised lepingud kogumaksumuses 170 tuhat eurot. Kokku tagati ca 10,1 tuhande liiklusmärgi, 2400 m jalakäijate piirde, 841 jalakäijate sumneri, 135 busiinfotoru korrasolek. Liikluse rahustamiseks elamualadel paigaldati 7 künnist ja Karlova piirkonnas kehtestati liikluspiirang 30 km/h.

Meede 3.4.5: Liiklusalaste uuringute korraldamine

Korraldati liiklusuuringud Narva-Puiestee tn, Tähe-Teguri tn ja Vabaduse pst-Uueturu tn ristmikel eesmärgiga parandada ristmike läbilaskvust ja liiklusohutust.

V arengusuund: Erinevate transpordiliikide arendamine

Meede 3.5.1: Ühistransporditeenuse kvaliteedi ja kasutatavuse tõstmine

Ühistranspordi 2013 a läbisõiduks oli 3603 tuhat km. Liinivõrku optimeeriti kahel korral (kevad ja sügisel), telliti uuring liinivõrkude ümberkorraldamiseks Saksa Wuppertali Ülikooli teadlastelt. Arendati avaliku bussiliinivedu teostavate busside reaajas jälgimise infosüsteemi, mille tulemusel paigaldati 59 bussile jälgimise seadmed, sõitjatele informatsiooni edastatavad tablood, 10 bussile sõitjate loendamise seadmed ja bussipeatustesse busside saabumise infot edastatavad tablood.

Meede 3.5.3: Jalakäijate ja jalgratturite liikumistingimuste parandamine

Rekonstrueeriti järgmisi kõnniteid: Jaama 10–12 esine, Fr.R. Kreuzwaldi tn, Ilmatsalu tn, Kannikese tn, Anne kiir. Valmis idapoolsel ringteel 6,2 km jalg- ja jalgrattateid. Valgustati Jaama-Roosi ristmiku ja Anne kooli esine ülekäigurada. Veski tn märgiti maha jalgrattarada.

VI Arengusuund: Tänavavõrgu kvaliteedi ja juurdepääsetavuse parandamine

2013. a lõpu seisuga oli teeregistri andmetel Tartu linna teede kogupikkus 341,3 km, neist asfaltkattega tänavaid 285,7 km, kruusateid 29,5 km, muid teid 26,1 km. Registri andmetel oli linnas 9 silda. Teostati Võidu silla osaline remont. Väiksemaid remonditöid tehti Kaarsillal, Võidu sillal ja Inglisillal. Kuradisillal vahetati olemasolevad valgustid LED-ide vastu.

Idaringtee 1. ehitusalal valmis 2,8 km 4 sõidurajaga tänavat, 0,6 km 2 sõidurajaga tänavat, 1 eritasapinnaga ristmik, 1 ringliiklusega ristmik, 2 foorrismikku ja 6,2 km jalg- ja jalgrattateid. Linnavalitsuse avalike saatis Idaringtee ehituse projekti ja ehitust tutvustava otsepostitusega üle 19 000 tartlasele, kes asusid ehituse vahetus läheduses asuvates linnaosades. Samuti koostati põhjalik kodulehe alaleht <http://www.tartu.ee/idaring>. Projekti visualiseerimiseks telliti koostöös linnamajanduse osakonnaga Idaringtee 3D-mudeli põhjal video, milles sai näha kogu Idaringteed niisugusena, nagu see valminult välja nägema hakkas.

2013. a paigaldati ülekatteid 2600 m sõiduteel, 2355 m kõnniteel, tehti pindamistöid 2500 m sõiduteel, ehitati 1250 m kruusatänavale tolmuvara kate. Valmis Emajõe kaldaäär lõigus Kaarsild-Vabadussild, rekonstrueeriti kaldakindlustus, ehitati vaateplatvorm, korrastati jõeäärseid pargiteid, uuendati valgustus ja pargiinventar. Remonditi K.E von Baeri tn ja Toomemäe tenniseväljakute treppe. Uuendati tänavavalgustust – uued LED valgustid ja Sihi ja Turu tn uued metallist tänavavalgustuse postid.

VII Arengusuund: Negatiivse mõju vähendamine keskkonnale

Tartu linna avalikul liiniveol on kasutuses 5 gaasibussi. Linn osales seminaridel ja kokkusaamistel gaasibusside positiivseid kasutuskogemusi tutvustavate ettekannetega ning osaleb jätkuprojektis More Baltic Biogas Bus.

SA KIK määras kindlaks saastetaseme piirnormidest kinnipidamist Tartu linnas 16 kohas. Igal aastal mõõdetakse difusioontorudega NO₂ sisaldust. 2013. a lubatud piirnormi ületamisi ei olnud. Karlova linnaosas asuvas seirejaamas tuvastati peentolmu kontsentratsiooni ületamisi 3 korral. Koostati Tartu linna müra vähendamise tegevuskava. Maanteeamet ehitab müratõkke kahe raudtee vahele jäävate elamute kaitseks.

VIII Arengusuund: Liiklusohutuse tagamine

Korraldati jalgrattavõistlus „Ohutu ratas“ kaasates ka politseid, kelle esindajad kontrollisid rataste tehnilist olukorda, Autovaba päev, valmistati helkureid, tuuniti jalgrattaid, lahendati liikluste, avati liikluslinnak. Liiklusnõukogus käsitletakse pidevalt liiklusohutusega seonduvaid probleeme, politsei teeb kokkuvõtteid. Järelvalveks liiklusrikkumiste üle on Tartu linnas paigaldatud kiirustmõõtvad tablood: Riia tn, Narva mnt, Puiestee ja Aruküla tee lõigus,

Ringtee tn. Tartu linn osaleb Eesti-Läti-Vene rahvusvahelises liiklusohutusalasises projektis Traffic.

Olulisemad välisprojektid: „Rohkem biogaasibusse“ (More Baltic Biogas Bus), „PLEEC“ (Planning for Energy Efficient Cities), „Efektiivne ja keskkonnasõbralik tänavavalgustus“, „Light in the City“, „ESTLATRUS TRAFFIC“, „GreenMan“, „Tartu linna ühistransporti toetavate süsteemide kaasajastamine“, „Säästva ja jätkusuutliku harrastuskalapüügi arendamine Emajõel“

IX Arengusuund: Vabaühenduste potentsiaali rakendamine linnaelu probleemide lahendamisel

Meede 3.9.3: Vabaühenduste ja avalikkuse kaasamine otsustusprotsessidesse

Avalike suhete osakonna teabeteenistuse juhtimisel korraldati kaasava eelarve pilootprojekt. Esimese omavalitsusena Eestis võttis Tartu linn 2014. a eelarve koostamisel kasutusele kaasava eelarve, mis andis linnaelanikele võimaluse osaleda eelarve koostamise protsessis. Vaatamata suurele poleemikale ja vastakatele arvamustele, andis vabaühenduste liit EMSL Tartu Linnavalitsusele aasta avaliku võimu esindaja tiitli kaasava eelarve julge katsetamise eest.

Olulisemad arengusuunad modernse elukeskkonnaga linna arendamisel 2014. a:

- TREF AS jätkab Idaringtee 2. ehitusala ehitamist.
- Remonditakse Võidusilda.
- Alustatakse uue mänguväljaku rajamist Kaunase pst.
- Jätkatakse juba algatatud üldplaneeringute koostamist ning aasta esimese poole oluliseks tööks on linna üldplaneeringu ülevaatamine.
- Koostöös Maa-ametiga alustatakse Tartu linna kohaliku kõrgusvõrgu rekonstrueerimisega, mis kestab 2015. a lõpuni.
- M 1:2000 vektorkaardi uuendamisel pööratakse suuremat tähelepanu Tartu idapoolse ringtee ehitusalale, muus osas toimub vektorkaardi uuendamine teostusmõõdistuste alusel jooksvalt.
- Jätkub aadressiandmete korrastamine, millele pööratakse suuremat tähelepanu kuni 2014. a lõpuni, mil kehtib ka riigipoolne toetus tehtavate tööde kompenseerimiseks.
- Jätkuvad Geoarhiivi arendustööd infosüsteemi paremaks toimimiseks.
- Oluliseks tegevuseks kujuneb linna arenguks vajalike maade omandamine, riigimaale hoonestusõiguste seadmine, riigi omandisse jäetavate maade määratlemine, linnamaa isiklike kasutusõigustega koormamine tehnorajatiste omanike kasuks, servituutide seadmine, maareformi seaduse muudatustega seotud toimingud.
- Jätkatakse statistikakogumiku koostamist. Viiakse läbi neli uuringut Euroopa ühtsete indikaatorite meetodika alusel (indikaatorid A1, A3, A4, B6).
- Vaadatakse üle ja kaasajastatakse arengustrateegia „Tartu 2030“, mille raames on sügisel plaanis korraldada ka Tartu visioonikonverents.

Modernse elukeskkonnaga linna arengutaseme näitajad

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni teenust kasutavate elanike osatähtsus on jõudnud peaaegu 2013. a seatud sihtmärgini, ulatudes 99,9%-ni (eesmärk jõuda 100%-ni), samuti puhastatud reovee osatähtsus (99,9%). Jäätmejaamade külastuste arv kasvas võrreldes eelnenud aastaga 1310 inimese võrra, ulatudes 2013. a üle 18 000 külastuseni. Kergliiklusteede pikkus kasvas

eelmise aastaga võrreldes 5 km võrra (2013. a oli Tartu linnas 50 km kergliiklusteid). Jõudsasti on suurenenud ka naabusvalve tugirühmade arv ja nendes majades hõlmatud elanike arv.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
KESKKOND			
Ühisveevärgi teenust kasutavate elanike osatähtsus %	99,9	99,9	100,0
Ühiskanalisatsiooni teenust kasutavate elanike osatähtsus %	99,9	99,9	100,0
Puhastatud reovee osatähtsus %	99,9	99,9	100,0
Korraldatud jäätmeveoga liitunute osatähtsus %	94,9	95,9	100,0
Jäätmejaamade külastuste arv	16 812	18 122	25 000
TRANSPORT			
Tolmuvaba tänavakattega teede osatähtsus %	89,7	90,0	95,0
Bussiliinidega kaetud tänavate osatähtsus %	27,6	27,6	28,0
Bussiliinide kilomeetreid aastas	3 699 523	3 603 816	3 741 498
Ootepaviljonidega bussipeatuste osatähtsus %	60,0	61,0	80,0
Kergliiklustee pikkus km	45,0	50,0	40,0
Kõvakattega kõnniteede (asfalt, kivi) pikkus tänavatel km	175,3	175,8	185
TURVALISUS			
Valgustatud tänavate osatähtsus %	96,4	96,4	98,0
Valgustatud ülekäiguradade arv	162	164	186
Naabusvalve tugirühmade arv	398	422	300
Elanike arv naabusvalvega hõlmatud majades	34 250	35 000	33 000
Politsei poolt jälgitavate turvakaamerate arv	13	13	16

1.5.4. HOOLIV LINN

Sotsiaalhoolekandes on kolm arengusuunda: sotsiaalprobleemide ennetamine, avahoolduse arendamine ja asutushoolduse arendamine. Sotsiaalhoolekande seaduse alusel on sotsiaalhoolekande ülesanneteks isikule või perekonnale toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks abi osutamine ning sotsiaalsete erivajadustega isiku sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonnas kohanemisele kaasa aitamine.

Arengukavas on seatud hooliva linna eesmärkideks:

- Tartus elavad terved, rõõmsad, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toimetulevad inimesed.
- Kõikidele lastele on kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.
- Tartu on tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskus.

Tartu linna sotsiaalhoolekannet korraldab Tartu Linnavalitsuse sotsiaalabi osakond, mille tegevuse eesmärgiks on parandada linnaelanike elukvaliteeti, arendada nende ühiskonnas toimetuleku ja osalemise võimet ning oskusi ja aidata läbi viia riiklikke sotsiaalhoolekande programme.

Püstitatud ülesanded täidetakse eakate ja puuetega isikute hoolekande-, lastekaitse- ja sotsiaaltöö teenistuste tegevusega. Sotsiaalteenuste ja toetuste määramine toimub elukohajärgsetes piirkonnakeskustes. Tegutseb viis hoolekandeasutust: Päevakeskus Kalda, Päevakeskus Tähtvere, Tartu Laste Turvakodu, Tartu Hooldekodu ning Varjupaik. Linnale kuulub kaks hoolekandega tegelevat sihtasutust: SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus ja 2013. a asutatud SA Tartu Perekodu Käopesa. Oluline roll hoolekandeteenuste osutamisel on lepingupartneritest mittetulundusühingutel ja teistel koostöövõrgustiku partneritel.

2013. a tegeleti sotsiaalhoolekandes ennekõike sotsiaalprobleemide ennetamise ning teenuste ja toetuste arendamisega. Rõhuasetus oli asutushoolduse ennetamisel ja avahoolduse arendamisel. Institutsionaalse ehk asutushoolduse arengu põhiliseks sündmuseks oli riikliku asenduskodu reorganiseerimine koos kolme peremaja valmimisega ja linna sihtasutuse moodustamine asendushoolduse pakkumiseks.

2013. a oli eesmärgiks töötute ja mitteaktiivsete inimeste hõivesse toomine, kasutades selleks Euroopa Sotsiaalfondi poolt rahastatavaid projekte ja koostööd mittetulundusühingutega. See hõlmas ka hooldusega hõivatud inimeste tööturule toomist või toetamist, et vältida nende tööturult väljalangemist.

I Arengusuund: Sotsiaalprobleemide ennetamine

Meede 4.1.1 Lastega perede sotsiaalprobleemide ennetamine

- Asutushooldust ennetavate teenuste arendamine.

Perekülastusteenust osutas MTÜ Hea Algus 3-aastase hankelepingu alusel. Perekülastusteenuse eesmärgiks on õpetada peret toime tulema väikelapse eest hoolitsemisel ja lapse arengu tagamisel ning vähendada hoolekandeasutustesse paigutatavate laste arvu. Teenusel oli kokku 63 peret, 103 last (2012. a 59 peret, 91 last). Toimus 2189 perekülastust (2012. a 1499 perekülastust), 20 lasteringi, 7 perede ühistegevust ja 42 korral noore ema kool. Teenust viis läbi 13 peretöötajat.

Laste päevakeskuse teenus vähekindlustatud perede lastele on mõeldud vähendamaks sotsiaalsetest probleemidest tulenevat koolikohustuse mittetäitmist, õppimata jätmist, halba suhtumist eakaaslastesse ja õppimisse. Päevakeskus pakub vähekindlustatud pere lapsele võimalust tegeleda õppetööga ja saada vajadusel õpiabi. Päevakeskused pakuvad lapsele sooja toitu ja enda ning oma riiete pesemise võimalust. Teenust kasutas 90 last. Päevakeskuse teenust osteti perioodil 2011-2013 riigihanke korras MTÜ-delt Tartu Kristlik Kodu (37

kohta), Öökull Annelinna päevakeskus (35 kohta), Carpe Diem (18 kohta). Päevakeskuse teenust pakub ka Tartu Laste Turvakodu.

Väärkoheldud laste ja nende pereliikmetele mõeldud nõustamisteenust osteti 3-aastase riigihanke korras. Teenust osutas MTÜ Tartu Laste Tugikeskus. 2013. a osutati 1682 (2012. a 1273) teenustundi nõustamist, millest 66% oli pere-, 19% individuaalnõustamist, 14% pere- ja 1% individuaalteraapiat. Keskmiselt oli teenusel 50 last/peret ühes kuus. Üks laps/pere käib aasta jooksul nõustamisel keskmiselt 5 korda. Nõustamisteenuse vajadus on aasta-aastalt suurenenud, sest on tõusnud teadlikkus väärkohtlemise olemusest ja nende järelmõjudest. Tartu maakonna alaealiste asjade komisjon töötab Tartu Maavalitsuse juures. 2013. a moodustasid 74% komisjoni arutletavast asjadest Tartu linna laste õigusrikkumised, kokku toimus 260 arutelu mõjutusvahendite kohaldamiseks alaealistele.

- Vanemlust toetavate programmide arendamine ja toetamine.

MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm korraldas leinalaagreid eesmärgiga lähedase pereliikme kaotanud laste ja noorte toetamine aastases rehabilitatsiooniprogrammis. Leinalaagris osales aktiivselt 7 Tartu linna last, kellega viidi läbi 42 tundi tööd leinatoetusgrupis. Leinanõustamist sai 8 last ja 6 täiskasvanud pereliiget, kokku 14 isikut. Töö eesmärgiks on leinareaktsioonide normaliseerimine, traumaatilise sündmuse mõju leevendamine, enesest teadlikkuse ja enesehinnangu parandamine, konstruktiivsete käitumisviiside õpetamine ning tervete ja toetavate suhete tekitamine eakaaslastega.

Meede 4.1.2 Tööealiste elanike sotsiaalprobleemide ennetamine

- Juhtumikorraldusest lähtuva tugiisikuteenuse arendamine.

Tugiisiku teenuse eesmärgiks on sotsiaaleluasemeteenuse saajate iseseisva toimetuleku parandamine, võlgade likvideerimine, makseraskustesse sattumise vältimine, kulude planeerimise õpetamine ja motiveerimine osalema aktiivselt tööjõuturul. Teenuse osutaja aastatel 2012-2013 oli hankelepingu alusel Koduhooldus OÜ ja ESTE OÜ. Teenust sai 46 üksielavat isikut ja 31 perekonda, koos pereliikmetega kokku 142 isikut (2012. a kokku 122 isikut).

- Nõustamisteenuste arendamine toimetulekuraskuste ennetamiseks.

Nõustamisteenuse raames on võimalik vähekindlustatud elanikel ja riskirühmadel saada psühholoogilist nõustamist, usaldustelefoni teenust ja kriisinõustamist. Teenust osutab aastatel 2012-2014 hankelepingu alusel MTÜ Tartu Nõustamis- ja Kriisiabikeskus. 2013. a kasutas teenust keskmiselt 42 inimest kuus. 2012 osutati kõige enam individuaalset psühholoogilist nõustamist (kokku 475 tundi), aga 2013. a osutati enam usaldustelefoni teenust, mida kasutas keskmiselt 81 inimest kuus, kokku 1579 tundi aastas.

Meede 4.1.3 Eakate ja puuetega isikute sotsiaalprobleemide ennetamine

- Hooldusvajadust ennetavate ja hoolduskoormust vähendavate teenuste arendamine.

Sooja toidu kojuveo teenusega toetatakse eakate ja puuetega inimeste toimetulekut koduses keskkonnas. Linna eelarvest kaetakse transpordikulud. Teenust osutab lepingu alusel OÜ Talder. Keskmiselt teenindati 51 klienti. Toidu kojuveo kilomeetri maksumus oli 0,4 eurot. Teenuse hankemaht jäi täitmata, sest uusi kliente lisandus vähe. Teenust hakkas 2013. a pakkuma ka SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus.

Isikliku abistaja teenus on sügava liikumis- ja nägemispuudega inimestele, et abistada neid liikumisel ja tegevustel, millega nad iseseisvalt toime ei tule. Lisaks paremale toimetulekule kergendab teenus lähedaste pidevat hoolduskoormust ning on alternatiiviks hooldajatoetuse maksmisele. Teenuse maht on võrreldes 2012. a suurenenud. Teenuse osutaja oli OÜ Koduhooldus. Teenust kasutas kokku 39 inimest (2012. a 37 inimest). Teenuse maht aastas oli 36 620 tundi.

Psüühiliste erivajadustega eakate koduhooldusteenuse kasutajaid oli 2013. a kokku 51 inimest (2012. a 40 inimest) ja teenustundide arv aastas oli 3613 tundi. Keskmiselt kasutas kuus teenust 32 klienti. Psüühiliste erivajadustega eakate päevahooldusel oli 2013. a 50 inimest (2012. a 46 inimest), keskmiselt oli kuus teenusel 24 inimest (2012. a 19 inimest). Teenustundide arv aastas oli 3336.

Linn toetab abivajajatele häirenupu rentimist, et toetada eakate iseseisvat toimetulekut kodus. Häirenupu kasutust tutvustati klientide kodudes, haiglas, Tartu linna pensionäride organisatsioonis Kodukodus. Toimus nii grupi- kui ka individuaalseid info jagamisi.

Koduses keskkonnas toimetuleku toetamiseks ja asutushoolduse ennetamiseks toetab linn puuetega inimesi korterite kohandamisel, peamiselt eluruumi sissepääsu, ruumis liikumiseks ja pesemisruumides vajalike ümberkorralduste tegemisega. Maksimaalne toetussumma kohanduse kohta on 1600 eurot, inimese omaosaluseks on vähemalt 25% kohanduse maksumusest. Toetust sai 8 isikut.

Meede 4.1.4 Hoolekandesüsteemi arendamine

Hoolekandesüsteemi arendamiseks pakutavate teenuste, toetuste ning personali koosseisu vastavust täidetavate ülesannete hulgale jälgib ja analüüsib sotsiaalabi osakond. Tehti ettepanek lastekaitseteenistuse ja sotsiaaltöö teenistuse koosseisu suurendamiseks kokku 5 ametikoha võrra, mis realiseerub 2014. a sügisest. Kavandati uuring sõltlastele vajalike teenuste väljaselgitamiseks, mis ei realiseerunud pakkujate puudusel. Analüüsiti pakutavaid nõustamisteenuseid ning kaasajastati täiendavate sotsiaaltoetuste ja puuetega laste hooldajatoetuse maksmise korda. 2013. a ja järgnevatel aastatel sotsiaalteenuste toimimiseks kavandati ja viidi läbi riigihange 7 teenusele.

- Sotsiaalhoolekande arenguseire.

Sotsiaalhoolekande arenguseires teenuste mahtude analüüsi tulemusel suurendatakse 2014. a nii lastekaitseteenistusel kui sotsiaaltöö teenistusel ametikohtade arvu kummalgi 3 võrra

- Uuringute ning analüüside tegemine teenuste ja toetuste planeerimiseks.

Sõltlastele rehabilitatsioonikeskuse loomise vajaduse või täiendavate teenuste pakkumise vajaduse väljaselgitamiseks planeeriti uuring, millele ei laekunud ühtki hinnapakumust.

- Teenuste ja toetuste eesmärgipärasuse hindamine.

Linn auditeeris nõustamisteenuse osutamist Tartu linna vähekindlustatud elanikele ja riskirühmadele eesmärgiga selgitada, milline on teenusel viibivate isikute sotsiaalabi vajadus. Lepingut rikkumisi ei tuvastatud.

- Sotsiaaltoetuste ja -teenuste arendamine.

Planeeritud oli arendusprojekt ESF meetmetest – olemasolevate teenuste täiendamine või uute piloteerimine. Ühtki sobivat meetet ei avanenud.

Meede 4.1.5 Hoolekandeteenuste kättesaadavuse suurendamine

- Tasuliste teenuste arendamine.

Töötati välja Päevakeskus Kalda tasulise koduhooldusteenuse osutamise kord klientidele, kellel elavad ülalpidamiskohustusega lähedased Tartu linnas. Tartu Hooldekodu pakub järgmisi tasulisi teenuseid: saunateenus, pesupesemise ja juuksuri teenus. Päevakeskused pakuvad tasulisi teenuseid nagu massaaž ja pesu pesemine.

Meede 4.1.6 Erinevate sektorite koostöö hoolekandes

- Projektide rakendamine ja toetamine sotsiaalsete probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks

Tartu linna eelarvest toetati 2013. a kolme projekti. MTÜ Tartu Laste Tugikeskus „Riskigrupi lapse vabatahtlik tugiisik“: projekti käigus tegeldi 75 Tartu linna lapsega, neist 26

lastekodulast ja 49 kodus elavat last. Tugiisikud abistasid laste arengut läbi sõbrasuhte täiskasvanud tugiisikuga. Riskigrupi lastele pakuti vabatahtlikke tugiisikuid „vanemaid vendi/õdesid“, ning aidati kaasa lapse isiksuse kujunemisele ja parandati toimetulekut erinevate sotsiaalsete probleemidega. Aasta jooksul läbis tugiisiku koolituse 19 isikut, programmist lahkus 28 tugiisikut. Projekti tulemuseks on toimiv, aktiivne ja arenev vabatahtlike võrgustik, projektis osalevate laste paranenud enesehinnang ning õpitulemused.

MTÜ Psüühikahäiretega Inimeste Toetajate Ühendus „Ühtsuses peitub jõud“: projekti tulemusena loodi Tartusse MTÜ Eesti Omastehooldajad Tartu osakond ning pakuti tuge ja teavet Tartu omastehooldajatele. Toimused ühisloengud ja seminarid omastehooldajatele.

MTÜ Tartu Lastekaitse Ühing „Õiguskulekas laps õpetatud vanemate toel“: projekti eesmärgiks oli läbi vanemahariduse ja peredele pakutavate tugiteenuste vähendada laste õigusrikkumisi. Peredele pakuti tugiteenuseid ning vanemaharidust. Projekti tulemusel paranesid peresisesed suhted, loodi tugivõrgustik perede ja ühingu tugiisikutega. Pered said uusi teadmisi, laienes suhtlusring, paranesid igapäevaelu toimetulekuoskused. Lapsed on õiguskulekamad ja täidavad koolikohustust, suurenes motivatsioon endaga ja oma perega hakkama saada ning vajadusel abi otsida, et paremini toime tulla. Projektis osales Tartust 20 peret (24 last).

Toetati MTÜ Iseseisva Elu Toidupanga tegevusteks vajalike laoruumide rendi- ja kommunaalkulusid ning kaupade transportimise kulusid.

Linna kaasfinantseeringuga toimus MTÜ Johannes Mikhelsoni Keskuse projekt „Tugiisikuteenuse arendamine Tartu linnas ja maakonnas sotsiaalselt vähe kaitstud inimestele“. Projekti eesmärgiks oli koolitada kuni 26 tugiisikut toimetulekuraskustes ja tööta inimeste abistamiseks ehk võimaldada tugiisikuteenust nimetatud piirkonnas. Tugiisikukoolituse läbis 25 isikut, millele järgnes praktika kliendi juures. Projekti rahastajaks oli Kodanikuühiskonna Sihtkapitali Šveitsi Vabauhenduste Fond.

- Rahvusvaheline koostöö hoolekande arendamiseks ja ühisprojektide rakendamiseks.

Tartus toimus Läänemere äärsete linnade liidu UBC sotsiaal- ja tervishoiu nõukogu kohtumine omastehoolduse teemadel. Osalejaid oli kokku 66, osaliselt kattis ürituse kulud UBC.

Tartu linn astus 2013 a üleeuroopalise sotsiaalvõrgustiku European Social Network (ESN) liikmeks. ESN liikmelisus annab võimaluse paremaks koostööks oma tasandi organisatsioonidega 30 Euroopa riigis, võtta osa võrgustiku temaatiliste gruppide tööst ning aastakonverentsidest, mis on oma valdkonna kõige arvukamad ja osavõturohkemad Euroopas, osaleda täitjana võrgustiku poolt algatatud ja Euroopa Komisjoni rahastatud projektides, mõjutada võrgustiku kaudu Brüsselis kujundatavaid sisulisi ja rahastamise alaseid otsuseid.

- Koostöö korraldamine kõrgkoolide, teadusasutuste ja erialaühingutega sotsiaalprobleemide tekkepõhjuste uurimisel ja ennetamisel ning lahenduste valikul.

Osaleti Tallinnas sotsiaaltöö kongressil, kus arutati sotsiaaltöö tänuväarsuse teemadel. Kongressi korraldajateks olid Sotsiaaltöö Assotsiatsioon ESTA, Sotsiaalministeerium ja Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö instituut. Tartu sotsiaalabi osakond ja allasutused on praktikabaasiks sotsiaaltöö üliõpilastele. Osaleti mitmetes sotsiaalteemasid käsitlevates uuringutes, andes teavet Tartu hoolekandesüsteemi kohta.

Meede 4.1.7 Sotsiaalhoolekandetöötajate professionaalsuse arendamine

- Erialase täiendkoolituse ja supervisiooni tagamine sotsiaal-, hooldus- ja lastekaitsetöötajatele.

Erialaste oskuste tõstmiseks osaleti eesti keele õigekeelsuse ja ametitekstide koostamise koolitusel ning mitmetel eriala professioni tõstvatel seminaridel, tutvuti hoolekande korraldusega ja erinevate hoolekandetasutuste tööga Eestis, Soomes ja Norras.

- Meeskonnatöö ja erialase koostöö arendamine.

Meeskonnatöö ja erialase koostöö arendamiseks toimus 2013. a eakate ja puuetega inimeste hoolekandeteenistuse töötajate õppereis Valgamaa hoolekandetasutustesse. Tutvuti Valga Linnavalitsuse, Valga Puuetega Inimeste Koja ja SA Taheva Sanatooriumi tööga. Lastekaitseteenistuse erialane õppekäik toimus Jõhvi Noorte Ravi- ja Rehabilitatsioonikeskusesse.

- Sotsiaal-, hooldus ja lastekaitsetöötajate palgatingimuste parandamine.

2013. a suurendati nimetatud töötajate palkasid madala palgatasemega hoolekandetasutustes ja sotsiaalabi osakonna töötajatel.

Arengusuunad sotsiaalprobleemide ennetamises 2014 a.

- Võrgustiku- ja kogukonnatöö arendamine probleemide varajaseks märkamiseks.
- Toimetulekuraskustes isikutele osutatava tugiisikuteenuse laiendamine üüri- ja erapinnal elavatele inimestele.
- Nõustamisteenuste mahu kasv.
- Tasuliste teenuste arendamine.
- Psüühiliste erivajadustega eakate päevahooldusteenuse mahu suurendamine.
- Projektide rakendamine ja toetamine sotsiaalsete probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks.
- Sotsiaalhoolekande konverentsi korraldamine Tartus.
- Sotsiaal-, hooldus- ja lastekaitsetöötajate palgatingimuste parandamine.
- Lastekaitse ja sotsiaaltöö teenistuse ametikohtade arvu suurendamine.

II Arengusuund: Avahoolduse arendamine

Meede 4.2.1 Avahooldusteenuste pakkumine hoolekandetasutuste poolt

- Teenuste pakkumist kodus elavatele abivajajatele tehakse asutuste põhitöö baasil.

Meede 4.2.2 Suure hoolduskoormusega puudega laste peredele toetavate teenuste arendamine

- Lapse hooldamist kergendavate teenuste arendamine.

Hoideteenust intellektipuudega lastele osteti 3-aastase riigihanke korras, teenuse osutajaks oli MTÜ Tartu Maarja Tugikeskus. Osutati 4376 tundi hoideteenust.

Puudega laste transporditeenust kooli ja lasteaeda ostetakse kaheaastase riigihanke korras, teenuse osutajaks on OÜ Tartaline. Teenust kasutas kokku 90 last, igakuiselt keskmiselt 49 last. Teenustundide maht aastas oli 2639 tundi. 2012 oli teenuse kliente kokku 81, igakuiselt keskmiselt 49 last.

Tugiisikuteenust raske ja sügava puudega lastele osteti kolmeaastase riigihanke korras, teenuse osutajaks on OÜ Sverresson. Kokku osutati 2013. a 8461 teenustundi, teenust kasutas kokku 51 last, keskmiselt 37 last kuus. Vanemate soov tugiisiku teenuse kasutamiseks on suurenenud, teenuse maht võimaldab rahuldada sooviavaldused keskmiselt 1/3 ulatuses. TÜ Kliinikum Lastefond SA sai 2013. a linnalt toetust, et aidata kogemusnõustamise kaudu kaasa SA TÜK Lastekliinikusse sattunud puudega laste pereliikmete toimetulekule. Teenust osutati grupinõustamisena 3 korda kuus. MTÜ Anni Mängumaa sai linnalt toetust raske ja sügava puudega laste tugiisikute koolituseks. Projekti eesmärgiks oli 25 tugiisiku koolitamine 120 tunni ulatuses raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamiseks.

Meede 4.2.4 Tööle saamise toetamine

- Tööle saamist toetavate hoolekandemeetmete arendamine.

MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskuse projektide üldeesmärgiks oli kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine läbi aktiivsete tööturumeetmete, parandades seejuures tööturuteenuste kättesaadavust ja kvaliteeti.

Projekti "Tartu ja Tartumaa noored ja vanemaealised edukalt tööle" raames toimus töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomine, teenusevajaduse hindamine, individuaalse tegevuskava koostamine, selle täitmise jälgimine, psühholoogiline nõustamine, võla- ja karjäärinõustamine. Korraldati tööotsingukoolitusi ja viidi läbi tööklubi eneseabigrupina, kus on võimalik saada tuge ja kinnitada oma oskusi või uusi teadmisi. Tööpraktika toimus esmajärjekorras linna allasutuste või linna osalusega sihtasutuste juures. Sõltuvalt töötute vajadustest otsiti sobivaid praktikakohti ka väljaspool nimetatud struktuure. Projektis osales 157 töötut, kellest 72 läks tööle, 42 õppima. Toimused 120-tunnised koolitused seitsmes grupis, osutati nõustamisteenust 360 tundi ja toimus tugiisikuteenus. Projekti "Tartu ja Tartumaa pikaajaliste tööotsijate konkurentsivõime tõstmine läbi aktiivsete meetmete" eesmärgiks oli eelkõige töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomine. Projektis osales 150 isikut, kellest tööle asus 70 ja õppima 30 isikut. Projekti "Lapsevanemad ja noored tööellu" sihtrühmaks on noored 16-24-aastased, lapsega kodus viibinud töötud lapsevanemad. Projektis on osalenud 24 inimest, toimused koolitused, osutati nõustamisteenust, projekt jätkub 2015. a juulini.

MTÜ Iseseisev Elu projekti "Motiveeriva tugiisiku toel siirdumine tööturule" rahastaja oli Euroopa Sotsiaalfond. Projekt on suunatud tööealisele 15-64 aastasele inimesele, kes vajavad abi igapäevast toimetulekut raskendava puude, haiguse või olukorra tõttu. Samuti toimub kinnipidamiskohast vabanenule tugiisikuteenuse pakkumine, sh vajadusel teenuse saaja ja tugiisiku transpordikulude hüvitamine teenuse raames, et võimaldada teenuse saaja või senise hoolduskoormusega isiku tööturule sisenemist. Aastalõpu seisuga oli projektis osalenud kokku 115 isikut. Projekti jooksul pakuti tugiisikuteenust toimetulekuprobleemidega isikutele. Projekt jätkub 2015. a juunini.

- Koostöö arendamine tööturuteenuste aktiivseks rakendamiseks töötutele ning ajutiste töökohtade loomisele kaasaaitamine.

Koostöös erinevate asutustega (Töötukassa, linna sihtasutused ja allasutused) toimus tööturuteenuste aktiivne rakendamine töötutele.

- Tööharjumust taastavate tegevuste pakkumine koostöös linna- ja riigiasutustega ning erasektoriga.

Avalik töö on tööturuteenuste ja -toetuste seadusest tulenev tööturuteenus, mille korraldamiseks on linn ja töötukassa sõlminud lepingu. Peamiselt heakorratõid pakkusid Tartu Linnavalitsuse allasutused ja linna osalusega sihtasutused – Päevakeskus Kalda, Kalmistu, SA Tartu Sport, SA Tähtvere Spordi- ja Puhkepark. Avalikke töid tehti 2013. a 1058 tundi ja töodel osales 29 töötut. Tunnitasu töö eest oli 1,92 eurot. Tartu Hooldekodus oli lepingulisel tööel 2 inimest. Huvi avalike tööde vastu on väike, Töötukassa kasutab töötute mõjutamiseks motiveerivamaid teenuseid.

Meede 4.2.5 Sotsiaalselt abitusse olukorda sattunute toetamine

- Sotsiaalmajutusteenuse saajatele tugiteenuste arendamine.

Esmast võlanõustamist pakutakse sotsiaaltöötajate poolt linnavalitsuses ja varjupaigas. Linn kasutas aktiivselt võimalust pakkuda võlanõustamist ja teisi tugiteenuseid Sotsiaalkindlustusameti juhitava ESF projekti toel „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu“.

- Sotsiaalset rehabilitatsiooni toetavate ja tööharjumust taastavate tegevuste korraldamine päeva- ja tööharjutuskeskuses.

Varjupaigas (Lubja 7) viidi läbi kaks Töötukassa poolt rahastatud tööharjutust. Kahes grupis osales kokku 25 inimest.

Meede 4.2.6 Eakate ja puuetega inimeste avahoolduse laiendamine

- Hooldajate tööturule siirdumise toetamine.

2011–2013 viidi läbi Euroopa Sotsiaalfondist rahastatav koostööprojekt Tartu ja Luunja vallaga „Päevaste ja ööpäevaringsete hooldusteenuste abil tööle“ hoolduskoormuse tõttu tööturult eemale jäänud inimeste tööturule aitamiseks või töölt eemalejäämise vältimiseks. Projektis pakuti sügava puudega või dementsetele inimestele ööpäevaringset või koduhooldust, et võimaldada senise hoolduskoormusega isiku tööturule sisenemist või ennetada majanduslike toimetulekuprobleemidega hooldaja tööturult väljalangemist hoolduskoormuse tõttu. Projekti prognoositavaks tulemuseks oli 30 inimese, tegelikult rakendus tööle 32 inimest. Hooldusteenust sai kokku 49 inimest.

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus viis läbi projekti „Hooldustugi – Hoolduskoormusega inimeste toetamine töö säilitamisel või tööle rakendumisel nende hooldatavatele hooldusteenuste pakkumise kaudu Tartumaal“. Projekt oli suunatud inimestele, kes on kaotanud töö või kelle töökoht on kadumisohus seoses eakate, dementsusega või puudega inimeste hooldamisega. Koduhooldusteenust sai kokku 36 isikut. Hoolduskoormusega isikutest 35 säilitas töökoha.

- Omastehooldajate ühistegevuse toetamine ja omastehooldajate toetamine koolituste ja hoolduse võimaluste arendamisega.

Omastehooldusele oli pühendatud UBC sotsiaal- ja tervishoiunõukogu seminar Tartus. Linn toetas omastehooldajate ühistegevust MTÜ Psüühikahäiretega Inimeste Toetajate Ühenduse projekti „Ühtsuses peitub jõud“ kaudu. Toimused ühisloengud ja seminarid omastehooldajatele, mida finantseeriti välisprojektide vahenditest.

Arengusuunad avahoolduse arendamises 2014. a:

- Omastehooldajate toetamine koolituste ja hooldamise võimaluste laiendamisega.
- Uuringu tellimine eakate eluasemeteenuste arendamise vajaduse väljaselgitamiseks.
- Annelinna sotsiaalkeskuse rajamine.

III Arengusuund: Asendushoolduse arendamine

Meede 4.3.1 Rehabilitatsiooniteenuste pakkumine sõltlastele

- Teenuse arendamise vajaduse väljaselgitamine.

Uuringu lähteülesanne saadeti hinnapäringuks mitmele uuringuid teostavale asutusele (Tartu Ülikooli sotsiaalteaduskond, Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö instituut, Sotsiaalteaduslike rakendusuuringu keskus RAKE, AS Emor, AS Poliitikauuringute Keskus Praxis). Hinnapakkumist ei laekunud. põhjendati tiheda ajagraafikuga.

Meede 4.3.2 Laste asenduskodude ja varjupaiga olmetingimuste parendamine

- Tartu Laste Turvakodu hoone (Tiigi 55) renoveerimisel korrastati Tartu Laste Turvakodu õueala.
- Väikelastekodu Käopesa peremajade sisustamine.

2013. a valmis Tartus Sotsiaalministeeriumi ja välisabi vahendite toel asendushooldusel olevatele lastele 3 peremaja. Hooned sisustati osaliselt ehituse käigus ning osaliselt sponsorite annetustest. Linn asutas SA Tartu Perekodu Käopesa, mis võttis üle valminud hooned ja senise riikliku väikelastekodu Käopesa tegevuse. Asenduskodus on 57 last, kellest 42 on pärit Tartu linnast.

Arengusuunad asendushoolduse arendamises 2014. a:

- Lühiajalise asutushoolduse pakkumine puuetega lastele.
- SA Tartu Perekodu Käopesa hoone (Jaama 72) renoveerimine.
- Lühiajalise asutushoolduse pakkumine intellektipuudega ja kaasuva liitpuudega isikutele.

IV Arengusuund: Tervishoiu valdkonna arengu toetamine

Meede 4.4.1 Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine

- Laste ja noorte terviseteenuste toetamine.

Anti toetust laste ja kuni 19. aastaste noorte vältimatu abi visiiditasuks SA Tartu Ülikooli kliinikumis. Toetati sugulisel teel levivate haiguste (hepatiitidid, HIV, süüfilis) aktiivset testimist ja nõustamist Tartu linna kõrgkoolides. Kontrolliti 20-23 aastaste noorte tartlastest harrastussportlaste tervist.

- Perearstiabi toetamine.

Perearstidele anti toetust tervist edendavateks tegevusteks 0-8 aastaste laste ning 65. aastaste ja vanemate elanike aktiivseks tervisekontrolliks. Perearstidele eraldatava tegevustoetuse tõttu oli hooldusravile suunamise korral perearsti tehtud koduviisiit patsiendile tasuta.

- Statsionaarse hooldusravi ja hospitaalteenuse kättesaadavuse, mahu ja kvaliteedi tõstmine.

Anti toetust Tartu linna elanike hooldusraviks SA TÜK Spordimeditsiini- ja taastusravi kliinikus, arvestusega 8,6 eurot voodipäeva eest. Hospitaalteenuse rahastamine oli voodipäeva maksumusega 45,78 eurot.

- Koduse õendushooldusteenuse toetamine.

Tartu linnas eraldati koduõendusteenust osutavatele neljale erinevale õenduskeskusele toetust hooldus- ja põetusvahendite ostmiseks ning seetõttu oli teenus tartlastele omaosaluseta.

- Kodustele voodihaigetele hooldus- ja põetusvahendite kättesaadavuse parandamine.

Vahendid eraldati koduõendusteenuse osutajatele, kes ostsid ja jaotasid kodustele voodihaigetele hooldus- ja põetusvahendeid.

- Ravikindlustusega tartlastele vajaliku arstabi kättesaadavuse toetamine.

Tartu linn toetas ravikindlustusega hõlmamata elanike ravikuludid ligi 9 tuhande euro ulatuses.

Meede 4.4.2 Tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine ja elanike terviseteadlikkuse tõstmine, s.h. alko- ja narkoennetuse edendamine

- Tervist edendavate tegevuste toetamine.

Tervishoiuosakonna poolt korraldati erinevaid terviseedenduslikke üritusi, neist suuremad olid aastakonverents X „Tervishoid Tartus”, Tartlaste tervisekampania „Jalgsi tervise nimel”, „Tervisekonverents „Noorte tervis ja noored tervisest”, Tartu linna tervisepäev ning Eakate terviseolümpia 2013. Toimus heategevuslik tervisepäev ja rahvusvaheline „Being european“ seminar.

- Tervist edendavate asutuste võrgustike arendamine.

Arendati tervist edendavaid võrgustikke (koolide, lasteaedade ja töökohtade) ja toimusid koostööseminarid.

Vigastuste ennetamiseks, esmaabi ja ohutuse õpetamiseks soetati tervishoiuosakonnale elustamisnuku juurde kuuluv elustamise treeningaparaat. Tartu linna koostöös Tervise Arengu Instituudiga korraldati südame- ja veresoonkonnahaiguste ennetuseks (liikumine, toitumine, tubaka tarvitamise ennetamine) kõikidele eärühmadele erinevaid üritusi,

teabepäevi, tervisekontrolle ja konkursse. Koostöös Eesti Haigekassaga korraldati traumade ja vigastuste ennetamiseks üritusi, konkursse ja koolitusi erinevatele sihtrühmadele: traumade ja vigastuste teabepäevad koolide ja lasteaedade juhtidele, esmaabi koolitus koolitervishoiu- ja noorsootöötajatele, koolinoorte ja üliõpilaste traumade ja vigastuste ennetusele suunatud üritused, sotsiaalpedagoogide koolitus, noorte omaloomingu konkursse jt.

Arengusuunad tervishoiu valdkonnas 2014. a :

- Suurem tähelepanu elustamise õpetusele.
- Käivitub kliinikumis statsionaarse õendushooldusosakonna arendamine ja uute ruumide ehitamine. Teenuse maht lähiaastail suureneb.

Hooliva linna arengutaseme näitajad

2013. a oli hooliva linna valdkonna 9-st arengutaseme näitajast peaaegu kõikide näitajate tulemused liikunud positiivses suunas ja näitavad soovitud sihtnäidule lähedale jõudmist või on selle ka juba saavutanud. 2013. a saavutati või jõuti lähemale 2009. a määratud arengutaseme näitajate sihtnäitudele nii sotsiaalhoolekandes kui tervishoiu valdkonnas. Võrreldes eelnenud aastaga on tõusnud eakate ööpäevaringse hoolduskohtade arv 13 koha võrra (2013. a 291 kohta). Tõusnud on ka äri- või mittetulundusühingutele delegeeritud teenuste arv. Perearsti nimistusse on lisandunud juurde üks nimistu.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
SOTSIAALHOOLEKANNE			
Registreeritud töötuse osatähtsus tööealisest elanikkonnast (16 kuni pensioniiga) võrrelduna Eesti keskmisega %	Eestis 6,1 Tartus 3,0	Eestis 3,1 Tartus 2,8	madalam Eesti keskmisest
Vältimatu sotsiaalabi vajajate osakaal täisealisest elanikkonnast (18 kuni pensioniiga) %	0,4	0,4	<0,4
Toetavaid sotsiaalteenuseid saanud puudega laste osatähtsus puuetega laste üldarvust %	70	50	50
Eakate ööpäevaringse hoolduskohtade arv	278	291	300
Kohaliku omavalitsuse poolt pakutavate avalike teenuste arv sotsiaalhoolekandes	50	40	45
sh äri- või mittetulundusühingutele delegeeritud teenuste arv	22	20	26
sh sotsiaalbiosakonna, allasutuste ja linna sihtasutuse osutavate teenuste arv	28	20	19
TERVISHOID			
Perearsti nimistute arv	62	63	62
Statsionaarse hooldusravi kohtade arv	95	95	115

1.5.5. LOOV LINN

Arengukavas on seatud loova linna eesmärkideks:

- Tartus on professionaalsetel loojatel, kunstnikel, interpretidel ja sportlastel laialdased tegutsemisvõimalused
- Linnaelanikud on veendunud, et kunst, kultuur, loovus ja esteetika on Tartu linnaruumi osad, mida tuleb väärtustada, hoida ja külalistega jagada
- Linnaelanikel ja külalistel on aastaringsetel võimalustel saada heatasemelistest kultuuri- ja spordisündmustest, festivalidest, näitustest, noorteprogrammidest
- Tartlastel on mitmekesised võimalused kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisespordiks
- Tartu on Läänemere regioonis hästi kättesaadav ja tuntud unikaalse kultuuripärandiga atraktiivse ja turvalise turismi sihtkohana

I Arengusuund: Kultuurivaldkonna arendamine

Meede 5.1.1: Arendavate ja ajakohaste tingimuste loomine kultuuritöök ja loominguks

Kultuuriprojektide toetamisel arvestati vajadusega säilitada kultuuriline mitmekesisus, aastaringne järjepidev ning kvaliteetne kultuuriprogramm, kindlustada kultuuriloojate ja –korraldajate järelkasv ning toetada osaluskultuuri. Selleks toetati nii festivale jm üritusi kui ka aastaringset järjepidevat kultuuriprogrammi pakkuvaid asutusi: eramuuseumid, kunstigaleriisid, klubisid, erateatrit, väärtfilmikino.

Mainekamad suurfestivalid olid Festival Klaaspärlimäng, XVIII Festival ORIENT et OCCIDENT, Tartu Hansapäevad, 9. rahvusvaheline puhkpillifestival Mürtsub Pill. Filmisündmustest olid olulisemad 8. Tartu armastusfilmide festival tartüff ning 10. Maailmafilmi festival. Kirjandusvaldkonna suurimaks festivaliks oli Prima Vista ning kunstifestivalidest kaasaegse kunsti festival ART IST KUKU NU UT. Lavastuskunsti valdkonnas said programmi loomiseks toetust Tartu Uus Teater ja Emajõe Suveteater. Aastaringset klubilist tegevust toetati Tartu Jazzklubis ja Genialistide klubis. Kirjanduse ja perioodika valdkonnas sai enim toetust kultuurileht Müürileht.

SA Tartu Kultuurkapitali missioon on olla koostöös Tartu linnaga Tartu kultuuri elujõule ja jätkusuutlikkusele kaasaaitajaks ning kultuurilise mitmekesisuse arendajaks. 2013. aasta toetusest suunati 102 tuhat eurot stipendiumide- ja preemiade väljaandmiseks: loomingulised stipendiumid (3x 1 tuhat eurot), poolaasta stipendiumikonkursid (70 tuhat eurot), „Kultuurikandja“ 9 stipendiumit (kogusummas ligi 8 tuhat eurot), a Starkopfi nimeline stipendium (1 tuhat eurot), a Vabbe nimeline stipendium (1 tuhat eurot), R. Ritsingu nimeline stipendium (3x 200 eurot), G. Suitsu nimeline kirjanduspreemia (1 tuhat eurot), Urbeli stipendiumid (1 tuhat eurot), Õpetaja silmapaistva tegevuse preemia (2x 2 tuhat eurot), Õpetaja enesetäiendamise stipendium (5x 1 tuhat eurot).

Seltsitegevuse toetuse eesmärgiks on pärimuskultuuri kestvuse ja järjepidevuse tagamine ning kultuurilise isetegevuse toetamine. Huvitegevuse korraldamiseks rahvakultuuri valdkonnas eraldati kultuuriühingutele pearahatoetust (70 eurot) tartlastest harrastaja kinnitatud osaluse alusel, 811 ühingu liikmele sh 574 harrastaja kohta vanuses 7-26 eluaastat ja 237 harrastaja kohta vanuses 60+ eluaastat. Kokku toetati 56 rahvakultuurikollektiivi, mis tegutsesid 37 erineva juriidilise isiku juures. Saavutustoetusi 200 kuni 975 eurot määrati kolmes erinevas astmes kokku 19 huviringile, kes olid nimetatud 2013. a Tartu esinduskollektiivideks rahvakultuuri valdkonnas.

Linnale kuulub üks lastekunstikool ja kaks muusikakooli põhiülesandega õpilastel kunsti- ja muusikaalase loomevõime avastamine ning arendamine, eesmärgiga võimaldada neil hiljem jätkata hariduse ning kutseõppe omandamist. Põhiõppes võttis osa keskmiselt 767 õpilast,

ettevalmistus- ja vabaklassi õppest 228 õpilast aastas. 2012/2013 õppeaastal olid kõige populaarsemad erialad klaver, viiul, flööt ja kitarr. Suur huvi oli ka koolides tegutsevate ansamblite vastu: akordionistide orkester „Unisoone“, II Muusikakooli puhkpilliorkester, I Muusikakooli sümfoniettorkester. Väiksem huvi oli vaskpillide eriala vastu. Vaskpille tutvustav info on Youtube linkide näol saadaval I Muusikakooli kodulehel. Muusikakoolide tegevuses on olulisel kohal lasteaedades toimuvad kontserdid, kus tutvustatakse lastele pille ja mis on paljudel lastel ainsaks võimaluseks teada saada muusikakoolidest ja sealsetest õppimisvõimalustest. Näiteks mitmeid tšelloõpilasi on kooli õppima tulnud just tänu lasteaia kontsertidele. II Muusikakoolis on olulisel kohal ka 2014/15 õppeaastal oboe õppekava avamine.

Lastekunstikoolis korraldati aktiivselt näitusi Jakobi- ja Tiigi tänava majades, samuti lõputööde näitus Tartu Linna raamatukogus, õpilastööde näitusi koolides, õpetajate ühisnäitus Valkas. Lastekunstikoolis on olulisel kohal vabaõppe arendamine, sh. õpe pereklassis. Laiendatakse koostöövõrgustikku linna koolidega, kus kunstitunnid toimuvad lastekunstikooli õpetajate juhendamisel. Toimub koostöö ka Tartu Kunstikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooliga suurendades kunstialase huvikooli rolli haridusmaastikul.

Neljateistkümnes erahuvikoolis toetati vastavalt sõlmitud lepingutele 344 õpilase tantsualast 125 õpilase muusikaalas, 517 õpilase loodus- ja keskkonnaalast ning 335 õpilase muudel erialadel koolitamist.

SA Tartu Rahvaülikool missiooniks on pakkuda vabahariduskoolitust ja tööalast täienduskoolitust, luua täiskasvanutele erinevaid koolitusvõimalusi elus paremini toime tulekuks, tagada parem läbilõigivõime nii elus kui ka tööturul, tegeleda oma hobiga, omandada uusi oskusi ja teadmisi. Rahvaülikooli tegevussuunad:

- Vabahariduskoolitus (loovuskoolitus - kunst, tekstiil, lilleseade, muusika; keelekoolitus; üldhariv täienduskoolitus - kultuur ja psühholoogia, elamise kunst; tööalane täienduskoolitus - arvuti ja tööalaline koolitus)
- Kultuuriüritused
- Projektipõhine tegevus

Koolitustegevusest võttis osa 5435 õppijat 11 747 tunni ulatuses. Õppijate hulgas oli palju töötuid (181 õppijat), kes koolituskaardi alusel õppisid rahvaülikoolis. Turunduse eesmärgil toimus tasuta reklaamõppepäevi 99-le õppijale.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Tartu filiaalis õppis muusikaõpetajate täiendkoolituse raames 6 üliõpilast.

Tartu Linnamuuseum oma 4 filiaaliga (Laulupeomuuseum, O. Lutsu majamuuseum, 19. saj. Tartu linnakodaniku muuseum ja KGB kongid) kui kaasaegse mäluasutuse põhitegevuseks on kollektsoonil põhinev teadus- ja arendustegevus, mille tulemused leiavad väljundi näituste, trükiste, konverentside, loengute vormis ning pedagoogilises töös ja meelelahutuslikel üritustel. Tartu Linnamuuseumi tegevuse aluseks on Tartu ajalugu ja arengut kajastav esemeline ning arhiivi- ja fotokollektsioon, mida täiendatakse väljatöötatud kogumispoliitika ja kava alusel. Tartu Linnamuuseumi teadusliku uurimistöo väljundiks on olnud kvaliteetsed näitused, nõutud tasemel artiklid, ettekanded ja publikatsioonid nii Tartu ajaloo kui ka museoloogia- teemadel. Teadurid on esinenud teaduskonverentsidel nii Eestis kui väljaspool, avaldanud nii teaduslikke kui populaarteaduslikke ja ülevaateartikleid nii Eestis kui ka välismaa teadus- ja populaarteaduslikes väljaannetes. Muuseumi peavarahoidja valiti ülemaailmse muuseumikomitee ICOM kogude dokumenteerimise alakomitee juhatuse liikmeks (Eesti on samal tasemel esindatud olnud veel vaid 3 muuseumispetsialistiga).

Muuseumi poolt korraldati 5 ettekandepäeva, sh. iga-aastane Tartu rahu aastapäeva ettekandepäev ja rahvusvaheline konverents „Tartu – vabaduse saar?“, kus esines külalisi Moskvast, Peterburist, Bostonist. Nimetatud konverents valiti teadusürituste kategoorias Eesti muuseumide aastaauhinna nominendiks.

Muuseumi kogude suurus seisuga 31.12.2013 oli 153 948 ühikut. 2013. a juurdekasv oli 9629 ühikut (sh 6870 arheoloogilist leidu). Museaalide infosüsteemi MuISi sisestati 11 238 museaali kirjet, seega aasta lõpu seisuga oli kokku sisestatud 68 702 museaali kirjet ehk 45% kogust. Muuseumis ja selle filiaalides eksponeeriti kokku 15 näitust, millest 5 olid muuseumi poolt koostatud näitused Muuseumi külastatavus kokku kasvas 4086 külastuse võrra, mis on suurim kasv viimastel aastatel.

Olulisemad Tartu Linnamuuseumi tegevused 2014. a:

- Viie aasta tegevuste kava koostamine – uue arengukava kinnitamine ja muuseumi normaalseks arenguks ruumivõimaluste parandamine, sh uue külastus-keskkonna kavandamine (ettevalmistused EV 100. aastapäevaks) ja muuseumi turundustegevuse parandamine.
- Muuseumikogu kandmine andmebaasi MuIS (vastavalt muuseumiseadusele peavad aastaks 2018 olema kõik museaalid andmebaasist kättesaadavad).
- Muuseumi eesmärkide ja sõnumi aktiivne tutvustamine ning kogukonna kaasamine, laulupeoaasta ja liikumisaasta programmides osalemine, Tartu linna suurüritustel kaasalöömine (EV aastapäev, Prima Vista, Linna päev, Lastekaitsepäev, Muuseumikuu, Hansapäevad, Jõulinn Tartu).
- Järjest olulisemaks peab muuseum laste vaba aja veetmiseks meeldiva ja eakohase programmi pakkumist, sh toimub lastelaager kahes vahetuses ja muuseum on kaasatud ka noorte töömaleva projekti.

Tartu Mänguasjamuuseumi põhieesmärgiks on koguda, säilitada ja tutvustada mänguasjakultuuriga seotud materjale. Toimus uue ajutiste näituste ruumi ning näitustega kaasnevate haridusprogrammide läbiviimise toa sisseseadmine muuseumi õuemaja esimesele korrusele, filminukkude püsiekspositsiooni kolimine muuseumi õuemaja teisele korrusele. Toimus 13 näitust oma majas, 3 välisnäitust, 23 muuseumi poolt korraldatud üritust.

Teatri Kodus mängiti 22 erinevat lavastust 150 etendusena, keskmine saalitäituvus oli üle 70%, lastestudios toimus 7 korda pannkoogihommik erinevate esinejatega ning 5 korda muinasjutuhommik, lasteprogramme ja meisterdamistunde viidi läbi 165 korda (sh ka vene keeles), lisaks käisid regulaarselt koos lasteringid, ekskursioone viidi läbi ca 10-s keeles, ürituste läbiviimisel kaasati 7 vabatahtlikku.

2013. a lõpuks oli mänguasjamuuseumi kogudes kokku 23 917 museaali. 2013. a lõpetati muuseumi kogusid hõlmav inventuur. Tehakse ettevalmistustöid muuseumi kogude viimiseks Eesti muuseumide infosüsteemi MuIS. Tartu Mänguasjamuuseumis käis 53 112 külastajat.

Olulisemad Tartu mänguasjamuuseumi tegevused 2014. a:

- Muuseumi 20. sünnipäeva tähistamine rahvusvahelise konverentsi, temaatiliste näituste, piduliku vastuvõtu, kontserdi, perepäeva jm üritustega ning sellega seonduv turundus.
- Eestis valmistatud mänguasjade veebilehe avamine avalikkusele kasutamiseks.
- Koostöösidemetega tugevdamine teiste lastele ja peredele suunatud muuseumide, atraktsioonide ja asutustega nii Eestis kui välismaal.
- Ettevalmistustööd muuseumi kogude viimiseks Eesti muuseumide infosüsteemi MuIS.
- Korduvkülastuste saavutamiseks ning muuseumi tuntuse tõstmiseks jätkuvalt sisuliselt mitmekesise ja kvaliteetse programmi (üritused, näitused, etendused, haridusprogrammid, ekskursioonid jms) pakkumine ning turundus.

Meede 5.1.2: Kultuuritöötajate valdkondliku pädevuse arendamine

Korraldati 8 stipendiumikonkurssi ja üks konkurss koostöös kultuuriosakonnaga „kultuurikandjate laureaadid“. Stipendiumeid ja toetusi loominguulise tegevuse toetuseks ning kultuuri- ja spordiprojektide läbiviimiseks said taotlema nii füüsilised kui juriidilised isikud.

Kokku laekus 532 taotlust, mille alusel määras stipendiumid selleks nimetatud komisjon, lõppotsuse tegi kultuurkapitali nõukogu.

2013. a maksti esmakordselt Tartu muuseumitöötajatele stipendiumeid kokku 2 tuhat eurot Tartu Linnavolikogu 14.02.2013 määrusega nr 85 kinnitatud statuudi "Tartu muuseumitöötaja stipendium" alusel. Uue stipendiumi eesmärgiks on toetada Tartu linna muuseumide töötajate võimalusi erialasel enesetäiendamisel, akadeemilise, tehnilise ja kutsealase pädevuse arendamisel, kogemuste ja teadmiste omandamisel ja vahetamisel ning rahvusvahelise suhtluse ja kontaktide laiendamisel.

Meede 5.1.3: Kultuuriprotsesside juhtimise muutmine teadmistepõhiseks

Viidi läbi Tartu Hansapäevade publiku-uuring rahvalt tagasiside saamiseks üldise rahulolu ja kultuuriliste programmide kohta. Leidus kiitvat kui ka karmi kriitikat, näiteks hansapäevade idee on jäänud unarusse ning toimunut saab nimetada vaid linnapäevadeks. Puudust tunti ka tasuta sündmustest, mida oli vastajate sõnul varasematest aastatest vähem. Eriti oodati kontserte Raekoja platsile, sooviti rohkem näha tegevust jõe läheduses, samuti tunti puudust lõputseremooniast. Korraldati Hansapäevade projektijuhil konkurss eesmärgiga anda sündmusele uus formaat.

2013. a toimus koostööplatvormi Uusnurk arendamine koostöös arhitektuuri ja ehituse osakonna ja partner-organisatsioonidega. Taaskäivitati erinevaid koostööpartnereid kaasav protsess Tartu viimiseks Unesco loovlinnade võrgustikku (koordinaator linna partnerina Eesti Kirjanduse Selts).

Meede 5.1.4: Kaasaegse tehnoloogia võimaluste laialdasem kasutamine

2013. a korraldas linn Tartu kultuurikonverentside sarjas rahvusvahelise konverentsi digirevolutsiooni mõjust (väärt)filmilevile; koostöös erinevate partneritega rajati hariduslik-kultuurilise sisuga veebileht www.uusnurk.ee.

2013. a kevadel toimus filmilevi- ja kinoteemaline foorum toimiva kvaliteetprogrammi pakkuvate kinode võrgustiku tagamisest ka väljaspool Tallinna. Levivõimalused Eesti filmitoodangule ja maailma autorikinole on Eestis olukorras, kus toimub vääramatu üleminek digitehnikale ning filmileviks on vajalik esitlustehnika vaid kommertskinodel ning riiklikust eelarvest toetatud Tallinna kinodel. Ettekannetega esinesid ja oma kogemusi jagasid mitmete riikide kinofilmispetsialistid.

Jätkub mäluasutuste kogude (museaalide) ning kirjandusteoste järjepidev digiteerimine ning uute veebirakenduste loomine kultuuriasutuste poolt.

2013. a lisandus Tartu Linnaraamatukogu laenutusse neli puutetundlikku „Sony“ lugerit. Varem kasutuses olnud kuuest lugerist muutus aasta jooksul kasutuskõlbmatuks neli nende üliintensiivse kasutuse tõttu. Aasta jooksul laenutati laenujärjekorra alusel lugejatele 6 e-lugerit. Lugejate tagasiside kohaselt on huvi selle teenuse vastu väga suur.

Meede 5.1.6: Kultuurikorraldajate teabevahetuse ja koostöö arendamine

Linna arhitektuuri ja ehituse osakond arendas koostöös välispartneritega koostööplatvormi Uusnurk, mis ühendab erinevaid erialasid (disain, arhitektuur, kujutav kunst jm) eesmärgiga jõuda eri meetodeid, vahendeid ja tehnoloogiaid kombineerides uue ja värske linnaruumi rikastava vormikeeleni. Oluliseks on laiema avalikkuse kaasamine kõikidele ettevõtmistele ja projektidele. Avati veebileht, korraldati näitus, välkloeng, töötoad ning installatsioon.

Olulisel kohal on ka Tartu Emajõe Kooli nägemispuudega õpilaste (hariduslike erivajadustega laste) muusikaalane koolitamine. Plaanis on käivitada projekt, mis hõlmaks pimedate laste õpetajate täiendkoolitust ja koostööd välismaa sama ala spetsialistidega.

Meede 5.1.7: Kultuurivaldkondade tõhusam turundus

Jätkus Kultuuriakna portaali arendus, toimus koostöö ja partnerluse korraldamine kultuuriturismi arendusprojekti Via Hanseatica läbiviijatega. Anti välja välismessidel levitamiseks mõeldud linna mainefestivalide trükis, alustati Tartu muuseumeid tutvustava ühistrükise koostamist.

Meede 5.1.8: Elanike kultuuriteadlikkuse tõstmine

Alustati Tartu kultuurielu arenguid analüüsiva aastaraamatu koostamist.

Tartu Linnaraamatukogul koos kolme harukoguga (Annelinna, Tammelinna, Karlova – Ropka), 2 statsionaarse laenutuspunkti ja lugejate koduteenindusega on ligi 38 000 lugejat, neist 31 500 kasutas 2013. a raamatukogu teenuseid, seda on aga 3% vähem kui 2012. a Raamatukogu külastuste arv (ca 570 000) langes 7% ja laenutuste arv (1,22 miljonit) kahanes 6%. Seevastu kasvas ligi 4% raamatukogu virtuaalkülastuste arv, mis moodustab 42% külastuste koguarvust. Raamatukogu kasutamisel on viimasel kolmel aastal väike kahanemise tendents ja seda põhiliselt lastekirjanduse ja perioodika kojulaenutuste arvel, vähenenud on ka lauarvutite kasutamine raamatukogu arvutiklassides. Üheks põhjuseks on nutitelefonide, tahvel- ja sülearvutite laialdane levik. Positiivse arenguna on suurenenud lugejate iseseisvus – üha rohkem kasutatakse veebikataloogis raamatutetellimise ja tähtaja pikendamise võimalust ning kasutatakse raamatukogu poolt loodud kirjandusveebi. 2013. a aprillikuus tähistas raamatukogu oma 100. Sünnipäeva, mille kajastus oli „Müürilehes“ ja „Sirbis“.

Tartu Linnaraamatukogul jätkus koostöö Eesti teiste raamatukogudega ELNET Konsortsiumi ühiskataloogides (ESTER) ja -andmebaasides (ISE). Algasid ettevalmistustööd Eesti raamatukogude Tallinna ja Tartu infosüsteemide ESTER liitmiseks. Raamatukogu kodulehest valmis mobiilne versioon „mluts“ nutitelefonide jaoks, toimus 2-nädalane kultuuriprogramm tartlastele Eesti tippesinejatega ja kõnekoosolekud „Internetist kloostrini“. Kümnenat korda toimus kirjandusfestival Prima Vista, mille üheks peakorraldajaks on linnaraamatukogu.

Meede 5.1.9: Rahvusvahelise konkurentsivõimega loomemajanduse arendamine

Tartu Loomemajanduskeskus koordineerib katuseorganisatsioonina loomemajandust Tartus, toimides inkubaatori ja piirkondliku arenduskeskusena. Loomemajanduskeskuses toimus aasta jooksul kaks inkubatsioonikonkursi. Äriplaani kaitses edukalt 26 ettevõtet. 2013. a lõpus tegutses keskkuses kokku 42 alustavat loovettevõtet 41 töötajaga.

Loomemajanduskeskus korraldas 2013. a mitmeid suurüritusi ja projekte. Traditsiooniliselt toimus kaks Tartu Noore Kunsti oksjonit, keskus osales ettevõtlusnädala üritustel ning Tartu Kaubamaja ja Tasku keskuse müügiüritustel oma ettevõtetega. Jõulude ajal toimus disaini- ja kunstiturg "Kellawärk". Antoniuse õuel jätkus suvemuusika kontsertsari ning toimusid avalikkusele suunatud vabaõhuüritused. Juuni alguses korraldas Tartu Loomemajanduskeskus Tartu linnaruumis disaininädalat, mille peaürituseks ja atraktiivseks publikumagnetiks oli Antoniuse moeetendus. Oktoobri alguses kogunesid loomemajanduskeskusesse Eesti ja Põhja- ning Baltimaade filmitegijad ning viidi läbi konverents filmi järeltöötajatele ja visuaalsete efektide loojatele.

2013. a käivitus Raadi kultuurilinnaku arendusprotsess.

Meede 5.1.10: Perekesksete kultuuri väärtustavate harjumuste kujundamise toetamine

I Muusikakool plaanib koostöös noortekeskusega „Õökull“ tuua probleemsed lapsed positiivsesse keskkonda ja näidata neile koolis õppimise võimalusi. Tiigi Seltsimaja tegevuse eesmärgiks on rahvakultuuri edendamine ja tutvustamine ning sellega tegelemiseks võimaluste loomine huvilistele. Asutus koordineerib ja nõustab nimetatud valdkonna kultuuriühenduste tegevust ning on üle-Eestiliste rahvakultuurialaste keskseltside esindajaks

Tartu linnas. Tartlastele pakutakse mitmekesiseid võimalusi vaba aja kultuuriliseks veetmiseks, korraldades erinevaid üritusi ja üürides ruume isetegevuskollektiivide tegevuste läbiviimiseks. Alustati 2014. a Tartu laulupeo korraldamise ettevalmistavate tegevustega. Ka järgnevatel aastatel on Laulupeoliikumise jätkumise tagamine Tiigi Seltsimaja tegevuse prioriteediks.

Tartu linna päeval 29. juunil toimus 30 erinevat sündmust. Traditsioonilisele hommikukohvile linnapeaga järgnes hulk kontserte Raekoja platsil, rahvusvaheline vändorelifestival, avati partnerlinnade rosaarium, toimusid ringkäigud giidide juhendamisel, malesimultaan „Laupäeval isaga”, maalimine, lauatennise turniir vabas õhus Kaubamaja kõrval, Tartu linna medalite kätteandmine ja konkursi „Kaunis Eesti kodu“ parimate austamine. Tartu linna päeva lõpetas meeleolukas ja rahvarohke popkooripidu Tartu lauluväljakul.

Emajõe festival toimus Kaarsilla ja Võidu silla vahelisel alal kümnete erinevate tegevustega: IV Emajõe karikas avaveeujumises, kahe silla sprint, humoorikas „Lauluahing” ansambli Estraadiraadio ja perekonna Mõtsmees vahel koos rannarestoraniga.

Jõululinn Tartu keskseks teemaks oli 2013. a uudne Raekoja platsi kujundus, mis lähtus Tartu linna poolt korraldatud Raekoja platsi kujundamise konkursi võidutööst. Raekoja platsile paigaldatud skulptuur koos heli- ja valgusinstallatsiooniga tekitas vastakaid arvamusi, kuid oli kahtlemata meeldejääv ettevõtmine. Läbi üritustesarja „Tubane adventikalender” said tartlased ja linna külalised tutvuda väga erinevate linna asutustega. Üritustesarja lõpetas Vene jõuluturg uue aasta jaanuari alguses Tasku keskuses.

Toimus 26. rahvusvaheline folkloorifestival Baltica avapidu, mille teemaks oli „Igal linnul oma laul” koos väliskülaliskollektiividega Leedust, Venemaalt, Lätist, Itaaliast ja Prantsusmaalt. Lisaks erinevad kontserdid Tartu kesklinnas ja kontserdipaikades – lastepesa, pillipesa, tantsupesa, noortepesa, meeste laulupesa, naiste laulupesa, india tantsude õpituba, vene rahvalaulupäev.

Lisaks pikkade traditsioonidega mees- ja naiskooride laulupäevadele toimus ka segakooride laulupäev, mis korraldati Tartu Ülikooli aulas. 2012. a algatatud rahvarõivapäevad tekitasid suurt huvi ja nende korraldamist jätkati ka 2013. a Ostjad-müüjad-vahetajad said konsultatsiooni oma ala asjatundjatelt.

Olulisemad arengusuunad kultuurivaldkonnas 2014. a:

- Kultuurivaldkonna toetusmeetmete arendamine: mainesündmuste hindamis- ja toetusmehhanismide väljatöötamine, projektitoetuste kriteeriumide täiendamine, uute toetusliikide nagu avatud kultuurikeskuste, õppekäikude, resideerumiskeskuste programmide jmt avamine.
- Tartu Kultuurkapitali toetuste menetlemise põhialuste ning toetusmeetmete täiendamine.
- Rahvusvahelistele mainesündmustele pikaajaliste toetuste tagamine.
- Veebipõhise kultuuriprojektide ja tegevustoetuste taotlemise keskkonna arendamine.

Kultuurivaldkonna arengutaseme näitajad

2013. a kasvas hüppeliselt Tartu loomemajanduskeskuse inkubatsiooniperioodi läbinud loovettevõtete arv 2-lt 14-ni, olles sellega ka peaaegu saavutanud oma 2013. a seatud eesmärgi. Väga positiivseid tulemusi näitavad ka huvitegevusega hõlmatud laste, noorte ja eakate osatähtsused. Hea on tõdeda, et teatrite, kontsertide ja kinode, samuti muuseumide ja galeriide külastuste arv on suuresti ületanud oma 2013. a seatud eesmärgi.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
KULTUUR			
Kultuuriprojektide toetused linna tegevuskuludest %	0,7	0,7	1,1
Väljastpoolt Tartut pärit loojatele mõeldud soodsa rendiga ajutiste tegevuspindade arv (k.a külalisateljeed ja -stuudiod)	0	0	5
Tartu loomemajanduskeskuse inkubatsiooniperioodi läbinud loovettevõtete arv	2	14	15
Linna huvialakoolide õpilaste osatähtsus 7–19aastaste õpilaste seas %	6,1	7,6	6,0
Linnalt toetust saavate erahuvikoolide õpilaste osatähtsus 7–19aastaste õpilaste seas %	9,4	10,3	7,0
Rahvakultuurialase huvitegevusega hõlmatud laste ja noorte osatähtsus 7–26aastaste laste ja noorte seas %	1,9	2,5	2,5
Rahvakultuurialase huvitegevusega hõlmatud eakate osatähtsus elanikkonnast vanuses 60 ja enam %	1,2	1,1	1,5
Teatrite, kontserdiasutuste ja kinode külastuste arv	766 413	743 185	600 000
Muuseumide ja galeriide külastuste arv	509 105	507 090	400 000
Kultuuriakna registreeritud kasutajate arv	286	282	400
Kultuuriakna keskmine külastuste arv päevas	3260	2434	4000

II Arengusuund: Spordi valdkonna arendamine

Meede 5.2.1: Spordiorganisatsioonide ja institutsioonide tegevuseks arendavate tingimuste loomine

Linnavalikogu määrusega kinnitati uus olümpialootuste stipendiumi statuut. Sõlmiti esindusmeeskond TÜ/Rock ja linnavalitsuse vahel 3 aastane koostööleping.

Meede 5.2.3: Koostöövõrgustike ja kaasamisprotsesside arendamine

„Terve Tartu“ logo väljatöötamine ja tervist ning tervisesporti edendavate tegevuste käivitamine. Vabatahtlike kasutamine Tartu Maraton üritustel. Tartu spordi kevadseminari korraldamine. Toimus mainesündmuste korraldajate ümarlaud, Tartu Spordiakadeemia idee käivitamine, tegevuse aluste väljatöötamine, konsultatsioonid EOK, alaliitude ja Tartu üldhariduslike koolidega.

Tartu spordidelegatsioon kohtus Pihkva Administratsiooni spordi valdkonna delegatsiooniga Pihkvas eesmärgiga kogemuste ja koostöövõimaluste vahetamine eelkõige spordiüritustel osalemisel, klubide vaheline koostöö ja võimalikud ühisprojektid EU fondidest.

Meede 5.2.4: Spordiürituste tõhusam turundus

Toimus ITU European Triathlon Cup ürituse koostöö Tartu Hansapäevadega; Tartu Maraton koostöö Aura Keskuse ja Lõunakeskusega. 9 spordiala (suusatamine, korvpall, kergejõustik, võimlemine, triatlon, jalgrattasport, rulluisutamine, judo, võrkpall) Tartus korraldatavad üritused kajastuvad erinevates rahvusvahelistes spordikalendrites. Pidev tegevus erivajadustega noorte huvitegevuse toetamisele (vaegnägijad ja –kuuljad). Vabariiklikel ja rahvusvahelistel võistlustel osalemise toetused jms.

Meede 5.2.5: Noortespordi arendamine

Noortele jagatav maksimaalne pearaha suurus oli 2013. a oli 223 eurot. Toetust jagati 59 spordiklubile ning 34 erinevale spordialale. Toetati 5398 tartlasest lapse ja noore spordialast tegevust vanuses 7-19 eluaastat (võimlemises ka 5-6 aastased), mis on 330 lapse ja noore võrra enam kui 2012. a.

Meede 5.2.6: Tervisespordi arendamine

Läbi aasta toimus 11 tervisespordi sarja (Orienteerumiseljapäevakud, Lemeks suusaneljapäevak, Aura Avatud Rada, Tartu Linnasprint, JO-TE, Mehed Liikuma, Paarissuled, Suvesulgpall, Tartu Suusatalv, Tartu Maraton neliküritus, Tartumaa karikas korvpallis 4 erinevat liigat).

Toimused „Terve Tartu“ projekti raames erinevad üritused. „Terve Tartu“ kontseptsioon seisneb idees koondada ühise nimetaja alla Tartus toimuvad tervise edendamise seotud tegevused ja propageerida Tartut aktiivse linnana. Kontseptsioon hõlmab sportlikke ja liikuvat eluviisi, tervise eest hooli kandmist ja tervet suhtumist endasse, kaaslastesse ja keskkonda. „Terve Tartu“ tegevuste läbiviijateks võivad lisaks Tartu Linnavalitsusele olla ka kõik Tartus tervist edendavad ja propageerivad organisatsioonid, äri- ja mittetulundusühingud ning muud asjast huvitatud isikud, kes saavad Tartu linnalt antud tegevuste läbiviimiseks toetust või kelle tegevused kattuvad antud eesmärkidega ning kes saavad linnavalitsuselt vastava nõusoleku. 2013. a toimusid „Terve Tartu“ logo all järgmised üritused: Tartu linna eakate terviseolümpia, "Sinu käed päästavad elu", "Tervislik neljapäev" ning Klubi Tartu Maraton üritustesarjad.

Korraldati mitmeid avalikkusele suunatud liikumisüritusi „Mehed liikuma“ projekti raames, mille koostööpartneriteks on maavalitsused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted ja kolmanda sektori organisatsioonid. „Mehed Liikuma“ puhul on tegemist 2010. a Lõuna-Eesti maakondades käivitunud projektiga, mille eesmärgiks oli muuta eesti meeste tervise seotud hoiakuid, parandada nende terviseteadlikkust ja aidata seeläbi kaasa meie kõigi tervelt elatud aastate arvu tõusule. „Mehed Liikuma“ pikema eesmärgina nähakse, et programmist kujuneb välja terviklik meeste suunatud ühiskondlik ja avatud liikumine, mille tulemusena peaksid eestlased 25 aasta pärast olema ühed tervemad ja sealjuures ka edukamad ja rõõmsamad inimesed kogu Euroopas. Programmi laiemaks sihtgrupiks on eesti mehed vanuses 20.-69 eluaastat, kes ei tegele regulaarselt tervisespordiga ning kellel esineb sellest tulenevaid terviseprobleeme.

Korrastati Raja pargi terviserada puiduhakkega, kuivendati osaliselt Dendropargi terviserada, rajati dendropargi disc-golfi rada, paigaldati Toome tenniseväljakute valgustus, hooldati suusaradasid Tähtvere spordipargis, dendropargis, Anne kanali ümbruses, Ihastes ja

Forseliuse kooli territooriumil. Inimestele olid kasutada looduslikud uisuväljad Tamme staadionil, Annemõisa uisuväli, Laululaval, Kaubamaja uisuväli ja Forseliuse uisuväli.

Meede 5.2.7: Tippspordi arendamine

- **Tippspordi maineürituste ja suurvõistluste korraldamise toetamine.**

Spordiürituste ja –projektide toetuste jagamine toimus järgnevate prioriteetide alusel:

- Tartu linna spordi maineüritused;
- Tartu linna traditsioonilised üritused:
 - laia kandepinda ja eelkõige rahvusvahelist mainet omavad üritused;
 - traditsioonilised suure osavõtjaskonnaga rahvaspordiüritused;
- Linna esindusvõistkonnad;
- Tartu linna meistrivõistlused.

Spordiürituste eelarvest toetati 131 projekti. Suuremad toetuste saajad olid Klubi Tartu Maraton üritused (6) 44 tuhat eurot, Tartu Grand Prix /Tour of Estonia tänavasõidus 16 tuhat eurot, Iluvõimlemise MK etapp/Miss Valentine ilu- ja rühmvõimlemises 10 tuhat eurot, Tallinn-Tartu GP maanteeõidus 3 tuhat eurot, Gustav Sule memoriaal kergejõustikus 2,5 tuhat eurot.

- **Saavutusspordi süsteemne toetamine: andekate noorsportlaste ja olümpiakandidaatide toetused, vabariiklikel ja rahvusvahelistel tiitlivõistlustel osalemise toetamine.**

Andeka noorsportlase toetust sai 72 noort vanuses 14-23 aastased kogusummas 1,7 tuhat eurot.

Toetuste suuruse määramisel võttis komisjon aluseks eelmisel hooajal saavutatud noorsportlase tulemused rahvusvahelisel ja vabariiklikul tasandil. Toetus kantakse noorsportlase koduklubile, mis tohivad toetust kasutada vaid toetust saanud noorsportlase edasiseks sportlikuks arenguks (treeninglaagrid, võistlussõidud, varustus, lisatreeningud jms).

Tartu esindusvõistkondi toetati kokku 172 tuhat euroga, sellest Tartu Ülikool/Rock korvpallimeeskonda 92 tuhande euro, Bigbank Tartu võrkpallimeeskonda 37 tuhande euro, Tartu Tammeka jalgpallimeeskonda 25 tuhande euro ja Tartu Kalev/Välk jäähokimeeskonda 18 tuhande euroga.

Olümpiakandidaatide toetusfondist (11 tuhat eurot) toetati 9 tartlasest saavutussportlast. Neist kahele määrati stipendiumi suuruseks a'2 tuhat eurot ja seitsmele sportlasele a' 1 tuhat eurot. Toetus kanti üle sportlastele ja vastavalt lepingule sai antud toetust kasutada sihtotstarbeliselt oma edasise sportliku tegevuse tarbeks (treeningud, võistlused, varustus jms).

Meede 5.2.8: Spordihoonete ning -rajatiste ehitamine ja renoveerimine

SA Tähtvere Puhkepark sai linnalt toetust Laululava majandus- ja eksploatatsioonikuludeks, laululava territooriumi, skatepargi, lastepargi aastaringseks hoolduseks ning Anne kanali ümbruse ja Ihaste suusaradade ettevalmistus- ja hoolduskuludeks. Tehti Tartu laululava pinkide parandustöid, uuendati kunstlume süsteemi ja remonditi BMX jalgrattakrossi rada.

Tähtvere Puhkepark täitis kõik tavapärased ülesanded territooriumite haldamisel, avalike teenuste pakkumisel ja omatulu teenimisega seotud kohustuse. Mõju linnaruumis oli positiivne ja nähtav, kuna lisaks oma territooriumile sai linna toetusel hooldatud suusaradu

Anne kanali ümber ja Ihastes ning alustati ka BMX raja I. kurvi ümberehitustöödega, mis viiakse lõpule 2014. a esimeses pooles. Uute lumekahurite kasutuselevõtt peaks langetama elektrienergia kulu lumetootmisel, samas on tootetud lume kvaliteet parem.

Linna toetusel ehitati välja Tartu Akadeemilise Tenniseklubi poolt Toome tenniseväljakute valgustus. Toomeoru Tenniseväljakud renoveeriti eesmärgiga pakkuda võimalikult kvaliteetseid sportimisvõimalusi Tartu linna elanikele ja külalistele. Valguse väljaehitamine tenniseväljakutele võimaldab väljakute kasutamist varajasest hommikust hiliste õhtutundideni. Samuti saab tänu valgustusele pidada seal ka suuremaid võistlusi ja võistlusmänge. Turu tänava spordihoones uuendati vehklemissaalis vehklemise torkefikseerimissüsteemi.

SA Tartu Sport haldab Tartu linnale kuuluvaid spordibaase, sh a Le Coq Sport spordimaja. Sihtasutuse valduses olevad spordirajatised on spordiklubide poolt väga aktiivses kasutuses. Nõudlus äripäeviti alates kella 16.00-st on oluliselt suurem, kui sihtasutus suudab pakkuda. Harrastussportlaste poolt on väga hinnatud jõusaalid. Spordirajatistel toimub aastas ligi 500 spordivõistlust või muud üritust. Tegevus on suunatud eelkõige noortespordile, võimaldades neil kasutada sportimiskohti eeliseeõigusega ning soodustingimustel. Tartu linnaga sõlmitud koostöölepingust tulenevad kohustused on SA Tartu Sport täitnud.

Osaühingut Lõuna Jää toetas linn 90 tuhande euroga võimaldades linnal saada tööpäeviti tasuta uisuaegu lasteaedadele ja koolidele kella 9.00 kuni kella 11.00-ni 330 tunni ulatuses. Ühe jäätunni tootmishind oli 68 eurot, linna toetusest kulus jää tootmiseks 22,4 tuhande eurot. Spordiklubid kasutasid soodushindadega (kuni 40 eurot/h) jäähalliaegu 1204 tunni ulatuses, ühe jäätunni tootmishind 95 eurot. Jää tootmiskulud jagunesid 55% linna toetus ja 45% osaühingu omafinantseering.

MTÜ Sõudmise ja Aerutamise klubi "Tartu" haldab rendilepingu alusel linnale kuuluvat sõudmise ja aerutamise keskust. Linna toetusel soetati keskusele 2013. a invaspordi tarbeks sõudeadapter. Tervisespordi harrastamiseks paigaldati Vaksali parki ja Annekese mänguväljakule betoonist statsionaarsed lauatenнисe laud. Toetati Tähtvere dendropargi taldrikugolfiraja rajamist. Rajati Annekese mänguväljak koos juurdepääsuteede ja valgustusega.

Olulisemad arengusuunad spordivaldkonnas 2014. a:

- Treeneritöö suurem väärtustamine tulemusliku töö ja kutsekvalifikatsiooni kaudu noortespordi rahastamisel.
- Noortespordi toetussüsteemi jätkusuutlikkuse tagamine, selle analüüs ja täiustamine. Toetust saavate noorte vanusepiiri tõstmine 23. eluaastani.
- Eelisarendatavate alade ülevaatamine ja kriteeriumide määratlemine iga nelja aasta tagant (nn olümpiatsükkel).
- Tervislike eluviiside propageerimine, tervise- ja harrastusspordi osakaalu suurendamine.
- Tervisespordi harrastamiseks soodsate tingimuste loomine: sobiliku rajakattega ja valgustatud radade loomine, olemasolevate tervisespordiradade ühendamine tervikrajaks.
- Dendropargi edasine arendamine, sh uute radade, sportimis- ja mängupaikade rajamine.
- Tervisespordiürituste ja -sarjade regulaarne korraldamine, nt "Terve Tartu", "Mehed liikuma".
- Veebipõhise projektide taotlemise keskkonna arendamine.

- Spordiürituste sihtgrupipõhise turundusstrateegia väljatöötamine ja rakendamine.
- Sporditurismi arendamine ristturunduse kaudu.
- Kõrgetasemeliste spordiürituste korraldamine, mille tulemusel need kajastuvad ka rahvusvahelistes spordikalendrites, nagu UCI, IAAF, Worldloppet.
- Soodustada erivajadustega inimeste osalemist spordiüritustel, sh saatjale tasuta pääse, info levitamine võimaluste kohta.

Spordivaldkonna arengutaseme näitajad

Spordivaldkonnas on 5 arengutaseme näitajat. 2013. a on seatud sihtnäidu saavutanud kaks näitajat: virtuaalses keskkonnas kajastavad oma tegevust kõik spordiklubid ning seatud eemärgi on ületanud spordialade arv (10), mille üritused on kantud rahvusvahelisse kalendrisse. Treenerite kutsekvalifikatsiooni astmete süsteem on muutunud - treeneri kõrgeimaks astmeks on määratud viienda kategooria asemel seitsmes kategooria. Tartus suureneb pidevalt nende treenerite hulk, kes omavad uue süsteemi järgi 5-7 kutsekvalifikatsiooni kategooriat. Ka muud spordivaldkonna näitajad on pidevalt positiivses suunas liikunud, kuid pole veel seatud sihtnäitu päris saavutanud.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
SPORT			
Sportlikku tegevusse kaasatud üldhariduskoolide õpilaste osatähtsus kõigist õpilastest %	40	44	75
Virtuaalses keskkonnas oma tegevust kajastavate spordiklubide osatähtsus kõigist spordiklubidest %	100	100	100
Linnaosade arv (kokku 17), kus on vähemalt üks heas korras avalik tervisespordirada või -paik	8	8	10
5.-7. (vana 3.-5.) astme kutsekvalifikatsiooniga treenerite osatähtsus kõigist kehtiva kutsekvalifikatsiooniga treeneritest %	49,5	55,8	75,0
Spordialade arv, mille üritused on kantud rahvusvahelisse kalendrisse	8	10	7

III Arengusuund: Noorsootöö arendamine

Noortele pakutakse Tartus mitmekülgseid arenguvõimalusi oma annete ja oskuste arendamiseks huviringides, noortekeskustes, laagrites, ühingutes, omaalgatuslikke projekte läbi viies ning vajadusel infot ja nõustamist saades.

Meede 5.3.1: Noorsootöök arendavate ja ajakohaste tingimuste loomine

Huvitegevuseks sai linnapoolset toetust 40 noorte huvitegevuse ühingut ja 1819 noort. Huviklubis käiva ühe harrastaja pearaha arvestuslikuks määraks oli 76 eurot, lisaks sai 16 ühingut saavutustoetust summas 89,40 eurot. Linna poolt toetati 6 noorteühingu tegevust. Ühingutesse kuulub 730 noort, kuid tegevustesse kaasati ka ühingutesse mittekuuluvaid üle 4000 Tartu linna noore.

Noorsootööprojektide eelarvest toetati 42 noorsootööprojekti (sh 18 noortealgatuste taotlusvooru projekti ning 12 allasutuse projekti). Noorsootööprojektidest ulatuslikumad oli 13. rahvusvaheline tänavatantsufestival "Battle of EST 2013", lastekaitsepäeva üritus "Üle läve", tarkusepäeva üritus "Targaks Tartus" ja Tartu võimlemispidu 2013.

Linnale kuulub kaks noortekeskust: Anne Noortekeskus tegevusvaldkondadega multimeedia, seikluskasvatus, noorteinfo ja -ettevõtlikkus, avatud noortetuba. ja Lille Maja tegevusvaldkondadega kultuur ja loovus, terviseedendamine, töökasvatus, noore ettevõtlikkus.

Lille Maja 2013. a üheks olulisemaks tegevuseks oli programmi "Innustavad teod kooliraskustes noortele" valmimine ja tänu sellele koostöö koolidega. Programm sai teoks SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo toetusel. Eesmärgiks oli arendada noorte sotsiaalseid oskusi noortekeskuses tehtavate tegevuste kaudu. Algatada koolide ja noortekeskuste vaheline aastaringne teadlik koostöö. Eesmärgipäraste tegevuste tulemusena oskavad noored näha oma andekust, meeskonnatööd, tunnustada, analüüsida, konflikte juhtida, olla lahenduskesksed, ühiskonnas hakkama saada. Programmi raames vaadeldakse ja käsitletakse klassi tervikuna, mitte ei tegelda raskustes noortega eraldi. Programmis osales Tartu Herbert Masingu Kool ja Tartu Kesklinna Kool. Lastele harivate programmide koostamisel lähtutakse Põhikooli Riiklikust Õppekavast.

Huvikeskuste poolt korraldati ülelinnalisi üritusi: Lastekaitsepäev 2013, Tarkusepäev 2013, Subkultuuride seminar 2013, Improfestival 2013, Moeke, laager Maalinn, Suvetelk. Lisaks korraldati erinevaid matku ning koolitusi seiklusvaldkonnas, koordineeriti avatud noortetöo tegevusi, Tartu Maavalitsuse toetusega korraldati noorteinfo jagamist Tartu maakonnas.

Osaleti PRAXISE uuringus kodanikeühenduste rahastamise teemal. Valmistati ette ja alustati mobiilse kontaktnoorsootöö teenuse pilootprojektiga (koordineerib MTÜ Tähe noorteklubi). Valmistati ette 2014. a käivituv pilootprojekt hariduslike erivajadustega noorte rohkemaks kaasamiseks huvitegevusesse .

Meede 5.3.2: Noorsootöötajate valdkondliku pädevuse arendamine

Anne Noortekeskuses aktiveeritakse rahvusvahelist koostööd nii noorsootöötajate (stažeerimised, multimeediaalased koostööprojektid ja koolitused) kui ka noortega. Anne Noortekeskus on esitanud taotluse Euroopa Vabatahtliku Teenistuse saatvaks ja vastuvõtvaks organisatsiooniks korraldades rahvusvahelisi noorsoovahetusi, koostööd teiste riikide eeskujulike noortekeskustega.

Osaleti ENTK poolt korraldatud arendusprogrammis „Noorsootöö strateegiline juhtimine“. Korraldati koolitusi noortekeskuste ühiste eesmärkide ja rolli teemal kogukonnas; regulaarseid võrgustiku kohtumisi, nt statistika ja töökorralduslike reeglite teemal; 2 korda aastas supervisioone jt üritusi, lisaks vahendati infot üle-eestiliste koolituste kohta. Tartu Linnavalitsuse noorsootööteenistus osales ENEB arendusprogrammis "Innustavad teod kooliraskustes noorte toetamiseks kohalikele omavalitsustele"; osaleti Eesti noorsootöötajate koolitustegevuste planeerimisprotsessis jms.

Meede 5.3.3: Noorsootöö juhtimise muutmine teadmistepõhiseks

Korraldati kohtumisi noortekeskuste statistiliste näitajate väljatöötamise teemal (2014. a valmib ühine statistika sisestamise ja analüüsimise keskkond). Alustati projektlagri ja töömaleva teenuse analüüsiga, sh uute toetamisühenduste väljatöötamisega. Konsulteriti TÜ esindajatega noorsootöö teenustega rahulolu ja nende mõju uurimise teemal (2014. a alustatakse uurimusega), osaleti TLÜ RASI projektis MYPLACE.

Meede 5.3.4: Kaasaegse tehnoloogia võimaluste laialdasem kasutamine noorsootöös

Anne Noortekeskuse multimeedialaboris viidi läbi multimeedia-alaseid tegevusi (sh foto ja filmi õpitoad, valdkonnaga seotud koolitused jm). Erinevate multimeediaga seotud tegevuste pakkumisel on Anne Noortekeskus multimeedia alase teadmise ja tehnika ressursikeskuseks Tartus, parendades koostööd koolide, Annelinna elanike ja korteriühistutega, pürgides omamoodi kogukonnakeskuseks. Anne Noortekeskusesse osteti tekstiiltrükimasin. Korraldati koolitus „Internet, kus sind ei jälgita“.

Meede 5.3.5: Koostöövõrgustike ja kaasamisprotsesside arendamine

Korraldati ja osaleti valdkonnaülestel kohtumistel mobiilse kontaktnoorsootöö pilootprojekti, programmi „Innustavad teod kooliraskustega noorte toetamiseks“, terviseennetuse, võrdsete võimaluste jt teemade raames. Juhendati TÜ Pärnu Kolledži, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, Tallinna Ülikooli, Tartu Kutsehariduskeskuse praktikante; vahendati AIESECI vabatahtlike laagritesse. Projekti „Youth Democracy – learning and doing! Volume II“ raames arendati Tartu Noortevolikogu struktuuri ja tööpõhimõtteid, toimusid meeskonnakoolitused õpilasesindustele.

Anti välja infomaterjal „Tartu noortekeskuste toetavad programmid koolidele 2013/2014“; arendati koostööd koolide ja haridusosakonnaga seoses noortealgatusprojektide toetuse ja programmiga „Innustavad teod kooliraskustega noortele“; samuti TÜ Eetikakeskusega; tihendati noortekeskuste ja haridus- ja kultuuriasutuste vahelist koostööd suursündmuste korraldamise raames; alustati noorsootöö ja haridusvaldkonda lõimiva rahvusvahelise projekti „C.A.M.P: Volume II“ kontseptsiooni väljatöötamisega.

Osaleti rahvusvahelistel õppereisidel ja seminaridel/konverentsidel, vahendati infot nende võimaluste kohta. Korraldati vabatahtlike tegevust noortekeskustes, sh võeti vastu välisvabatahtlikke, koolitati vabatahtlikke, võimaldati korraldada noortel erinevaid üritusi; osaleti rahvusvahelistel noortevahetustel; osaleti MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse projektis „NEET noortele töökogemuse pakkumine läbi vabatahtliku tegevuse“.

Meede 5.3.7: Noortes tolerantsuse ja ettevõtlikkuse toetamine

Arendati noortealgatusprojektide süsteemi, nt mentoritepanka, koostööd koolidega, et omaalgatusprojektide taotlusvooru võimalust saaksid kasutada õpilased loov- ja praktiliste tööde teostamiseks; noortekeskuste poolt ettevõtlikkuse programmide pakkumine noortele jne.

- **Erivajadusega ja teiste väiksemate võimalustega noorte** suurem kaasamine noorsootöösse: sihtrühmale suunatud projektide korraldamine noortekeskuste poolt, erivajadusega noorte sündmustel osalemise toetamine tagades saatjale tasuta pilet jms. Tartu II Muusikakoolis toimub hariduslike erivajadustega laste muusikaalane koolitamine. Hetkel õpib Tartu II Muusikakoolis neli vaegnägijat (pimedat) õpilast. Koostöös Tartu Emajõe Kooliga läbisid koos muusikakooli õpetajat pimedate Braille` noodikirja algkursuse.

Koostöös Vanalinna Hariduskolleegeiumi muusikakooliga toimus ühiskontsert Tallinnas, kus esinesid mõlema muusikakooli vaegnägijad õpilased. Peale kontserti tõdeti, et koostööd tuleks jätkata.

Meede 5.3.8: Noorsootöösutuste rajamine ja renoveerimine

- **Tartu Loodusmaja rajamine ja pargiala rekonstrueerimine** - valmis uus loodusmaja, kus hakkas tegutsema Tartu Keskkonnahariduse Keskus. Uude majja kolisid nii keskkonnainfopunkt, laste huvikool kui täiskasvanute koolituskeskus. Loodusmaja ehitamisel peeti silmas energia säästmise võimalusi, maja tavapärasest paksem soojustuskiht võimaldab kokku hoida kütteenergiat. Olemas on valmidus päikeseenergia kasutamiseks. Katusele on loodud sadevee kogumise süsteem, mille vett kasutatakse kasvuhoones ja aiatöödeks. Umbes 9 tuhat m² loodusliku reljeefiga pargialale rajati õpperajad, istutusala, veesilm ja vaateplatvorm. Pargis on ka lastele liivakastid, tasakaalurada, kopra pesa, päikesekell ja liurada. Kasvamas on pajutunnel ning rajatud on kompostialad. Uue loodusmaja ehitust rahastas SA KIK kaudu Euroopa Regionaalarengu fond. Tartu loodusmaja rajamise toetusosa oli 90% ja omafinantseering 10% hanke maksumusest.
- **Anne Noortekeskuse rajamine** - ehitati multimeedialaborile ehitati uued ruumid, uuendati kogu hoones keskküttesüsteem, soetati tekstiiltrükiks vajalikud seadmed ning trükikarusell, remonditi ruum trükilabori jaoks ning alates 2014. a algusest saavad noored kaasa lüüa trükilabori tegevustes.
- **Lille Maja renoveerimine** - eraldati evakuatsioonitrepikoda korrustest ja keldrist tuletõkkeustega inimeste ohutu evakueerumise tagamiseks hoonest.

Olulisemad arengusuunad noorsootöövaldkonnas 2014. a:

- Noorsootöövaldkonna toetusmeetmete arendamine: mainesündmuste hindamis- ja toetusmehhanism, mobiilse noorsootöö teenus, tegevustoetus lühiajaliseks huvitegevuseks, eelkooliealiste laste huvitegevuse toetused, mitmekesised tehnilise huvitegevuse võimalused, riskigrupi kuuluvate laste osalemine huvitegevuses.
- Tegevustoetuste taotlemise keskkonna arendamine, sh huvitegevuses hõivatuse kohta statistiliste andmete saamine.
- Koostöövõrgustike ja kaasamisprotsesside arendamine: töögruppide loomine noori puudutavate temade aruteludeks ning ürituste ühiskorraldamiseks, turunduseks.
- Koostöö tihendamine üldhariduskoolide ja kogukonnaga, sh lapsevanemate ja seltsidega.

Noorsootöö valdkonna arengutaseme näitajad

Noorsootöö valdkonnas näitab väga positiivset tõusu rahastatud omaalgatuslike noorteprojektide osatähtsus kõigist rahastatud noorteprojektidest ulatudes 2013. a 7,1%-ni eesmärgi 6,0% asemel.

Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
NOORSOOTÖÖ			
Rahastatud omaalgatuslike noorteprojektide osatähtsus kõigist rahastatud noorteprojektidest %	4,7	7,1	6,0
Noortele suunatud veebipõhise infokeskkonna keskmine külastuste arv kuus	1000	750	3000
Tehnika, teaduse ja kaasaegsete tehnoloogiatega seotud huviringide osatähtsus huviringidest %	28,9	25,0	35,0

IV Arengusuund: Turismi arendamine

Meede 5.4.1.1: Sihtkoha brändi loomine ja rakendamine

2013. olulisemad tegevused turismivaldkonnas olid seotud „Tartu pereturismi kampaania“ projektiga, mille raames valmis uus Tartu mainefilm kuues keeles: eesti, vene, läti, inglise, soome ja saksa keeles. Samuti viidi läbi suunatud kampaaniad Läti ja Venemaa ning Soome ja Rootsi turul. Siseturistile suunatud tegevusena oli olulisim „Näeme Tartus“ kampaania läbiviimine erinevates infokanalites (välimeedia, sotsiaalmeedia, Flashmob, postkaardid).

Meede 5.4.1.2: Sihtturgudel tuntuse suurendamine

Väliskülaliste huvi suurendamiseks ning reisikorraldajate ja potentsiaalsete turistide teadlikkuse tõstmiseks Tartu linnast osaleti mitmetel rahvusvahelistel messidel (Matka 2013 Helsinki; Balttour 2013 Riia; Tourest 2013 Tallinn; ITB 2013 Berliin; Maamess 2013 Tartu; EIBTM 2013 Barcelona). Samuti osaleti erinevatel minimessidel (2 Tallinki turismimesi, 3 Ecerolini minimessi, EASi seminarid Peterburis ja Moskvas) ja sõpruslinnades Tartu esindatuse ja infomaterjalidega (Riia muuseumiöö, Tampere tantsupidu, Venemaa hansapäevad Pihkvas, Tartu Maratoni minimessid, Motoexotica). 2013. a osaleti ka rahvusvahelistel hansapäevadel (Herford, Saksamaa).

Meede 5.4.1.3: Info edastamise kanalite mitmekesistamine ja koostöö tõhustamine

Linnavalitsuse avalike suhete osakond kirjutas ja edastas 2013. a meediale keskmiselt 50 pressiteadet kuus ning toimetas ja vahendas avalikkusele umbes samas suurusjärgus teiste organisatsioonide ja asutuste teateid. Nõustati linnavalitsuse osakondade ja allasutuste töötajaid meediaga suhtlemise küsimustes.

Edukalt jätkus koostöö Tartu sõprus- ja partnerlinnadega. Tartu ja Lüneburg tähistasid oma suhete 20. koostööaastat Lüneburgis. Jätkus koostöö Pihkvaga korteriühistute, keskkonnaküsimuste, hansaliikumise, linnade turunduse ja kultuuriteemadel. Tartu infopunkt Tampere tähistas oma 10. aastapäeva. Tartu ja Uppsala tähistasid oma edukat 25. koostööaastat. Uppsala ja Tartu linnaplaneerijad ja -arhitektid arutasid koostöövõimalusi ja jagasid kogemusi.

Põhjamaade võrgustiku linnad jagasid sotsiaalalialast kogemust ja rääkisid uutest koostöövõimalustest Tartu sõpruslinnas Hämeenlinnas. Tartu delegatsioon osales rahvusvahelistel hansapäevadel Herfordis, Saksamaal. Tartu on rahvusvahelise

linnaalgustuse assotsiatsiooni liige ja osales delegatsioonidega mitmel assotsiatsiooni töökohtumisel ettekannetega. Läänemere Linnade Liidu tervishoiu- ja sotsiaalkomisjoni sotsiaalteenuste alane seminar toimus seekord Tartus, kus ettekannetega esinesid nii Tartu, Eesti kui Läänemere riikide kohalike omavalitsuste esindajad.

Tartu jagas oma e-valitsemise ja kodanike kaasamise kogemust Poznanis, Poolas ja Euroopa Nõukogu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kongressil Strasbourgis ning Ukraina KOV esindajatele Tartus. Tartu ettevõtlus- ja projektialast kogemust said Moldova ja Läti kohalike omavalitsuste esindajad. Täpsustati koostöövõimalusi Türgi ühe edukama linna Gaziantepiga. Tartu on mitme rahvusvahelise organisatsiooni liige: ICLEI, Läänemere Linnade Liit (UBC), Läänemere Turismikomisjon (BTC), Põhjamaade Sõpruslinnade Ühendus, Kaasaegne Hansaliit ning osaleb aktiivselt kõigi töös. Tartul on 16 ametlikku sõpruslinna ja kolm partnerlinna, lisaks veel aktiivseid projektipõhiseid partnereid.

Meede 5.4.1.4: Turismiinfo kättesaadavuse suurendamine

Linnavalitsus jätkas sotsiaalmeedia (Facebook ja Twitter) kasutamist linlaste teavitamiseks. 2013. a lõpuks oli Facebooki Tartu lehel üle 17 400 sõbra. Linnavalitsuse ja tarkvaraarendusfirma Mobi Solutions OÜ koostöös valmis nutitelefonirakendus m-Tartu. Rakendus sisaldab Tartu linna uudiseid, kultuurisündmusi ja olulisi kontaktandmeid. IT-teenistuse juhtimisel ja koostöös Smart City Lab'iga jätkusid linnavalitsuse avalike teenuste kaardistamise ja uuendamise tööd.

Meede 5.4.2.1: Jaani kultuurikvartali kujundamine terviklikuks turismitooteks

Jaani kirik kui Tartu üks sümbolitest oli külastusteks aastaringselt avatud vähemalt 5 päeval nädalas, s.h. ka talvekuudel. Kultuuriüritusi toimus seal juba väljakujunenud intensiivsusega: ligi 100 kontserti, näitust jm, üle 100 muusika veerandtunni ning ca 80 jumalateenistust ja talitust. Kiriku külastatavus on viimastel aastatel stabiilne, ca 70 tuhat inimest aastas. SA Jaani Kiriku peamised koostööpartnerid on erinevate kultuuriürituste korraldajad (Eesti Kontsert, Corelli Music, ERP jne) ning asutajatega seotud organisatsioonid, MTÜ Tartu Jaani Kiriku Kultuuriprojekt ja Luteeriuse Sõprade Ühing.

Meede 5.4.2.2: Toomemäe kompleksi väljaarendamine

Toomemäele paigaldati turismiinfotahvliid Inglisilla ja Kuradisilla tähistamiseks viimase 100. aasta juubeliüritusteks.

Meede 5.4.2.3: Emajõe kompleksne kasutuselevõtmine aktiiv- ja perepuhkusteks

Teostati jõeteealine graffitilahendus Võidu silla all.

Meede 5.4.2.5: Turismiatraktsioonide atraktiivsuse suurendamine

Tartu kunstimuuseumi galerii fassaadi ette Raekoja platsil paigutati pronksist skulptuur „Maanaised“. Raekoja platsi Emajõe poolsesse otsa paigaldati koostöös SA-ga Tartumaa Turism ja ajakirjaga National Geographic Magazine vertikaalteljel pörlev NG tunnusreklaam, kollane raam.

Meede 5.4.3.2: Turismialase teabevahetuse ja koostöö edendamine

Soome sihtturule anti välja madal- ja kõrghooaja trükised. Venemaal tutvustati Tartut turismikorraldajatele ja ajakirjanikele suunatud EAS infopäevadel. Reklaami ja artikleid osteti väljaandes Russian Culture and Travel Industry. Rootsi sihtturul osteti reklaami ja artikleid Baltic Guide väljaandes. Lisaks ilmus kaks artiklit ajakirjas Majas Vezis, valmis 8

telesaadet turismiatraktsioonidest, mida näidati Vidžeme regionaalteleviisioonis ja hilisemalt Läti televiisioonis.

2013. a anti välja pere kultuuritrükis, mis täiendab kultuurivaldkonna turunduse suunda. Saadeti info Tartu mainesündmustest erinevatele koostööpartneritele ja välisesindustele ning sõpruslinnadele ja koostööorganisatsioonidele, reklaamiti sündmusi välismeedias ja anti välja elektrooniline infokiri. SA Tartumaa Turism andis välja mitmeid trükiseid ja infokandjaid Tartu linna majutusasutuste ja vaatamisväärsuste kohta (Soome sihtturu trükis), uuendas olemasolevaid (loodus- ja matkarajad; kultuuripuhkus). Jooksvalt uuendati koos partneritega Tartu&South-Estonia inglisekeelset Facebook kontot ning anti välja rahvusvahelist uudiskirja. Jooksvalt saadetakse materjale ka EASi välisesindustesse ning Eesti saatkondadesse välismaal. Ilmusid traditsioonilised trükised „Tartu linna juhtimine“, „Abiks tartlasele“, „Tartu arvudes“, „Sündis tartlane“.

Olulisemad arengusuunad turismivaldkonnas 2014. a:

- Oluliseks ülesandeks on rahvusvaheliste suhete hoidmine ja arendamine.
- Alustatakse Tartu imago trükise ettevalmistamisega.
- Koostatakse korporatiivne brändiraamat.
- Värskendatakse linna logo.
- Jätub linna avaliku teabe korraldamine, linnaelanike ja linna külaliste informeerimine ja kommunikatsiooni latusamaks muutmine.
- Trükiste toimetamine ja vahendamine.

Turismi valdkonna arengutaseme näitajad

Võrreldes eelnenud aastaga on kasvanud nii Tartus majutatud siseturistide kui ka välituristide arv. Samas pole kumbki näitaja saavutanud oma sihtnäitu. Tartu turismi arengukavas 2007-2013 on seatud eesmärgiks turistide arvu kasv keskmiselt 7% aastas, mis ühtib 2006. ja 2007. a turistide kasvu protsendiga maailmas ning sellest on saanud alus, mille järgi pandi paika sihtnäidud aastaks 2013. Nimetatud aastad olid maailma turismisektoris tänu majanduskasvule väga soodsad ja head aastad. Turistide arv Tartus on pidevalt tõusujoones: 2010. a peatus Tartu majutusasutustes 140 tuhat turisti (7% rohkem kui 2009. a), 2011. a 164 tuhat turisti, (15% rohkem eelnenud aastast), 2012. a 180 tuhat turisti, (9% rohkem eelnenud aastast). 2013. a peatus Tartus 187 tuhat turisti, kuigi läbi aastate kõige arvukam külustus, ent kõigest 4 protsendilist kasvu võrreldes aasta varasema perioodiga. Tartus viibitud keskmine ööde arv on järjest tõusnud ja saavutanud ka oma sihtnäidu.

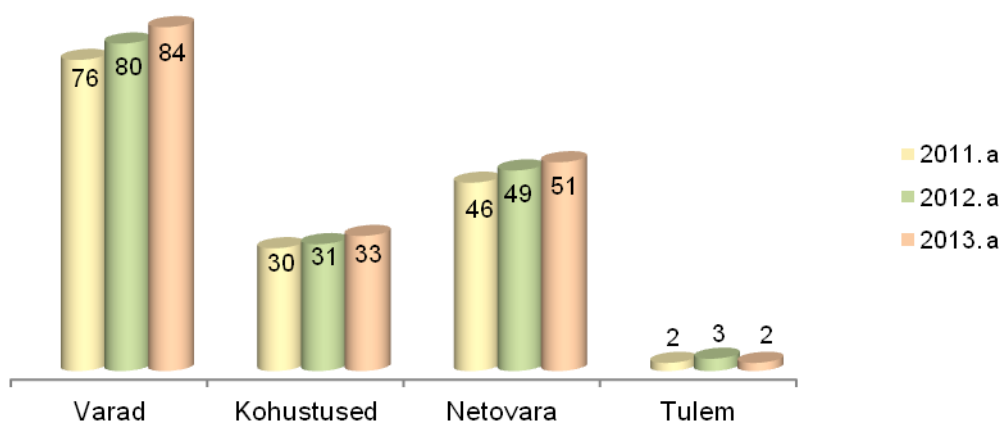
Arengutaseme näitaja	2012	2013	Sihtnäit 2013
TURISM			
Tartus majutatud siseturistide arv	87 954	86 953	101 092
Tartus majutatud välituristide arv	91 969	99 796	116 122
Tartus viibitud keskmine ööde arv	1,74	1,79	1,77
Kõige väiksem turistide osatähtsus aasta majutatute arvust kuus %	3,3	5,5	6,5

1.6. KONSOLIDEERIMISGRUPI ÄRIÜHINGUD JA SIHTASUTUSED

Tartu linna ettevõtluses osalemise eesmärgiks on linnaelanikele kvaliteetsete teenuste kättesaadavuse tagamine. Sellest põhimõttest lähtuvalt ei saa äriühingute eesmärgiks olla mitte alati maksimaalse kasumi teenimine, vaid linna kui kohaliku omavalitsuse ülesannete täitmine. Linna konsolideerimisgruppi kuuluvate linna valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste, olulisemad finantsnäitajad on esitatud käesoleva peatüki lõpus koondtabelina.

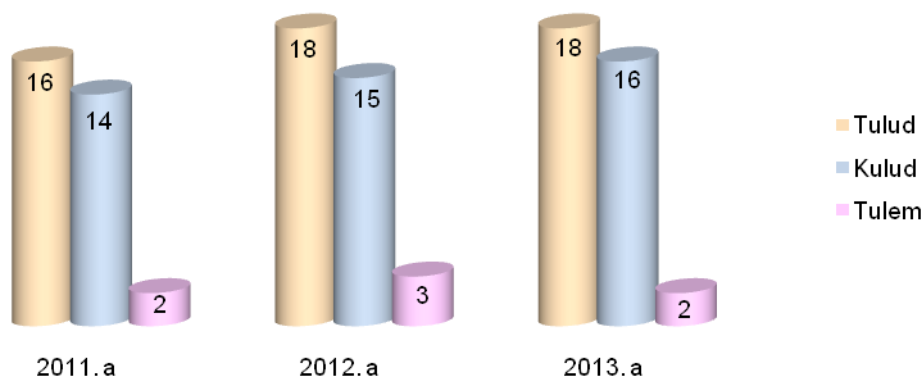
Linna valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste majandusnäitajates kajastub üksuste viimase kolme aasta tegevuse stabiilsus ja mõningane tõusutrend. Järgnev graafik näitab valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste bilansimahtu, selle komponente ja muutuse dünaamikat:

Linna valitseva mõju all olevate üksuste bilansimaht 2011-2013. a
(mln eurodes)

Järgnevalt on näidatud linna valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste tulemi kujunemist ja dünaamikat:

Linna valitseva mõju all olevate üksuste tulemi kujunemine
2011-2013. a (mln eurodes)

AS Tartu Veevärk

AS Tartu Veevärk põhitegevusaladeks on tarbijate varustamine joogiveega ning reovee ärajuhtimine Tartu linnas ja seda ümbritsevas omavalitsustes. Ettevõtte põhieesmärkideks oli lisaks tarbijate kvaliteetse veega varustamisele ja reovee ärajuhtimisele ka teenuste kvaliteedi ja varustuskindluse tõstmine, keskkonnanohiu tõhustamine, lahkvoolse sademeveektorustiku rajamine, et vähendada reoveepuhasti ülekoormust sajuperioodidel, optimeerida pikaajaseid kulusid ning võimaldada linnal areneda.

Aruandeaastal müüdi tarbijatele 4,3 mln m³ vett, 0,1 mln m³ võrra eelnenud aastast rohkem, ning juhti ära 4,7 mln m³ reovett, eelnenud aastaga samal tasemel. Elanikkonna nii vee- kui kanalisatsiooniteenuste tarbimine on vähenenud 1% , vee müük tööstusele on suurenenud 5% ning kanalisatsiooniteenuse osutamine suurenenud 3%. Vee- ja reovee ärajuhtimise teenuseid osutati 7,8 mln euro eest, muid teenuseid 1,6 mln euro eest, eelnenud aastal vastavalt 7,9 ja 1,4 mln eurot.

Ettevõttesisene järjekindel kulude ja struktuuri efektiivistamine on andnud võimaluse pakkuda tartlastele järjest kvaliteetsemaid ja töökindlamaid teenuseid. Aruandeaastal investeeris ettevõtja 9,5 mln eurot (eelnenud aastal 5,8 mln) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamisse, mille käigus projekteeriti ja alustati Sepa joogiveepuhasti laienduse ehitusega; rekonstrueeriti ja renoveeriti vee- ja kanalisatsioonitorustikke; arendati lahkvoolset sademeveekanalisatsiooni suurendades piirkondi, millelt sademevesi lahkvoolselt ära juhitakse; jätkus reoveepuhasti metaankäärituse kompleksi rajamine, kus reoveepuhastil settiv muda juhitakse gaasitootmisprotsessi alates 2014. a jaanuarist; alustati reoveepuhasti rekonstrueerimiseks vastavalt uutele normidele, võeti kasutusele kanalisatsiooni survepesu uus eritehnika.

Aruandeaasta kasum 1939 tuhat eurot on eelmise aasta kasumist 448 tuhande euro ehk ligi viiendiku võrra väiksem valdavalt tegevuskulude 7%-se suurenemise arvel tegevustulude 1%-se kasvu vastu ning omanikule makstud dividendidelt 133 tuhat eurose maksukulu arvel. Aruandeaasta tegevustulemiks kujunes 2027 tuhat euro suurune kasum, mis on eelneva aasta omast 346 tuhat eurot ehk 15% väiksem.

Tegevustulude 9522 tuhandest eurost saadi 56% heitvee ärajuhtimisest, 26% vee müügist ning 18% muudest tegevustest. Teenuse müügikäibe ühelt eurolt saadi kasumit aruandeaastal 21,3 senti, eelneval aastal 26,6 senti. Tegevuskuludest 7495 tuhat eurot moodustasid 44% põhivara aruandeaasta amortisatsioonikulu, 36% majandamis- ja muud kulud ning 20% tööjõukulud. Tegevustulude ja -kulude struktuur püsib viimastel aastatel stabiilsena.

Aktsiaseltsi tegevjuhi töötasu aruandeaastal oli 53 tuhat eurot, nõukogu 7 liikme tasu kokku 22 tuhat eurot.

OÜ Tartu Veekeskus

OÜ Tartu Veekeskuse põhiliseks tegevusaladeks on spordirajatise käitus, spordi- ja tervistavate vaba aja veetmise teenuste osutamine. Veekeskuse eesmärgiks on jätkuvalt võimaldada tegutsemist nii ujumissportlastele kui ka tervisespordiga tegelejatele. Turundustegevuses jätkatakse koostööd Teaduskeskusega AHHA, hotellidega, reisibüroodega, Tartumaa Turismi SA-ga jt ettevõtjatega. 2013. a avati uus koduleht neljas keeles www.aurakeskus.ee koos on-line broneerimissüsteemiga.

Traditsioonilised vesiaeroobika ja laste ning täiskasvanute algõpetuse tunnid on saanud tartlaste hulgas väga populaarseks. Aruandeaastal lisandusid uued võistlused Aura Aquathlon (duatlon) ning rahvusvaheline veelaudurite võistlus Aura Winter Wake.

Aruandeaastal külastati veekeskust kokku 358 261 (eelnenud aastal 359 301, mis vähenes eelnenud aastaga võrreldes 1040 külastuskorda ehk 0,4%. Teenuse pakettidest kasutati ujulat 60%, veeparki 21% ja terviseklubi 19%, mis on peaaegu sama eelnenud aasta osatähtsustega. Rekordtasemele on tõusnud tegevus organiseeritud õppetöö osas, moodustades kogu ujula külastustest 38,14%. Ujumisklubide treeningtunnid ning üldhariduskoolide II klassi õpilaste ujumise algõpetusest osavõtt on suurenenud võrreldes 2012. a 3%. Antud külastused on soodushindadega, vastavalt ujumisklubidega sõlmitud lepingutele.

Aruandeaastal saadi 237 tuhat eurot kasumit ületades eelnenud aasta kasumi 125 tuhande euro ehk 112% võrra, kuna kulud vähenemine ületas tunduvalt tulude vähenemise. Tegevustulud vähenesid 32 tuhat eurot tegevuskulude 160 tuhande euro vähenemise vastu. Ettevõtte põhivarasse tehti investeeringuid 230 tuhande euro ulatuses ning tehti hooldusremonti ca 50 tuhande euro eest.

OÜ Tartu Veekeskuse tegevjuhile maksti aruandeaastal töötasu 19 tuhat eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 9 tuhat eurot.

AS Tartu Turg

ASi Tartu Turg põhitegevusaladeks on turukaubanduse organiseerimine, tasuliste turuteenuste osutamine ning ruumide rentimine.

Aruandeaasta kasum 65 tuhat eurot on eelneva aasta kasumist 18 tuhande euro ehk 38% võrra suurem tulude kuludest suurema kasvu arvel, oluliselt on vähenenud ka finantskulud. Tegevustulud 697 tuhat eurot on aastaga suurenenud 43 tuhande euro ehk 7% võrra. Tegevustuludes saadi 93% renditulust ning 7% teenustasudest. Tegevuskulud 631 tuhat eurot on aastaga suurenenud 33 tuhande euro ehk 6% võrra, valdavalt elektrienergia, muude majanduskulude ning tööjõukulude tõusu arvel. Tegevuskuludest moodustasid tööjõukulud 56%, majandamiskulud 40%, millest valdavalt kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskuludena, ning põhivara amortisatsiooni kulu 4%.

ASi Tartu Turg juhatajale on aruandeaastal arvestatud töötasu 16 tuhat eurot ning nõukogu 3 liikmele kokku 8 tuhat eurot.

Tartu Elamuhalduse AS

Tartu Elamuhalduse AS põhitegevuseks on linnale kuuluvate elamute, korteriühistute ja ühisuste haldamine ning hooldus. Aruandeaasta lõpuks oli ettevõtte haldusel ja hooldamisel 170 elamut. Linna omanduses olevate elu- ja äriruumide hooldamise leping Tartu Linnavalitsusega lõppes 31.12.2012, millega kaasnes aruandeaastal realisatsiooni vähenemine ca 25%.

Äriühingu bilansimaht vähenes aastaga 108 tuhat eurot ehk 14% ulatuses, valdavalt klientidele nõuete vähenemise arvel. Aruandeaasta tulemiks kujunes eelnevast aastast 30 tuhande euro võrra väiksem kahjum ehk 12 tuhat eurot, millest finantskulude arvel 10 tuhat eurot, sh omanikule makstud dividendidelt arvestatud ettevõtja tulumaksuna 13 tuhat eurot. Tegevustulud vähenesid aruandeaastal võrreldes eelneva aastaga 229 tuhat eurot ehk 23% võrra valdavalt müügitulu arvel ning tegevuskulud vähenesid 236 tuhande euro ehk 23% võrra valdavalt tööjõulude ning elamute remondi ja hoolduskulude arvel.

Tartu Elamuhalduse AS tegevjuhile maksti aruandeaastal töötasu 25 tuhat eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 8 tuhat eurot.

OÜ Anne Saun

OÜ Anne Saun põhitegevuseks on saunateenuste osutamine ja saunateenustega kaasnevate kaupade müük. Aruandeaastal külastas sauna 40 323 klienti, mis on eelnevast aastast 703 külastuskorda rohkem. Linnalt saadi sihtotstarbelist toetust kokku 140 tuhat eurot, sh pensionäride ja vähekindlustatud linnakodanike saunapiletite doteerimiseks ning neile mõne tasuta saunapäeva korraldamiseks 48 tuhat eurot ning naistesauna renoveerimiseks 92 tuhat eurot.

Aruandeaasta tulemiks kujunes kasum 79 tuhat eurot, olles suurem eelneva aasta 16 tuhat eurosest kahjumist 95 tuhat euro võrra. Tegevustulud 315 tuhat eurot ületasid eelneva aasta tulusid 99 tuhande euro ehk 46% võrra, sh linnalt põhivara soetuseks saadud toetuse arvel 90 tuhat euro ning müügitulu suurenemise arvel 9 tuhande euro võrra. Tegevuskulud 236 tuhat eurot ületasid eelneva aasta kulusid 4 tuhande euro võrra valdavalt tööjõukulude arvel. Eelneva aasta kahjumi tekkimist mõjutas valdavalt põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtte muutus.

OÜ Anne Saun aruandeaasta töötasu oli tegevjuhil 17 tuhat eurot ning kokku nõukogu 3 liikmel 2 tuhat eurot.

OÜ Tartu Linna Polikliinik

OÜ Tartu Polikliiniku põhitegevuseks on ambulatoorse eriarstiabi osutamine. Analüüsid ja uuringud, mida ise ei tehta, ostetakse sisse teistelt raviasutustelt. Polikliinik haldab ka kinnistut Gildi 8/Munga 5. Aruandeaastal toimus 42 317 visiiti, mis on 281 külastuskorda ehk 0,7% rohkem eelnenud aastast (2012. a 42 036 visiiti). Külastuste arvust oli haigusega visiite 93% ning profülaktilisi visiite 7% nagu ka eelnevalgi aastal.

Aruandeaastal saadi 5 tuhat eurot kasumit, mis on eelnenud aasta kasumist 3 tuhande euro ehk 150% võrra suurem. Aastaga on suurenenud nii tulud kui kulud. Tulude 122 tuhande euro võrra suurenemine toimus valdavalt ambulatoorse arstiabi ja visiiditasu hindade tõusu arvel, hinnad on kehtestanud EV Sotsiaalministeerium. Kulude 119 tuhat eurone suurenemine on toimunud valdavalt tööjõukulude, aga ka meditsiinikulude suurenemise arvel. Tööjõukulu suurenemise põhjuseks on arstide 11% ja meditsiiniõdede 14% palga tõus 2013. a kolmepoolse kokkuleppena.

OÜ Tartu Polikliiniku juhataja aruandeaasta töötasu oli 27 tuhat eurot ning kokku nõukogu 5 liikmel 3 tuhat eurot.

SA Tartu Eluasemefond

Sihtasutus Tartu Eluasemefondi põhitegevusalaks on laenude ja toetuste andmine Tartu linna elanikele nende elamistingimuste parandamise võimaldamiseks.

Põhikirjaliste eesmärkide täitmise raames väljastati 2013. a erinevatele sihtgruppidele 51 erinevat toodet kogusummas 706 tuhat eurot, sellest laene 696 tuhat eurot ning toetusi 10 tuhatat eurot. Väljastatud toodete maht kasvas 63% võrreldes 2012. aastaga. Aruandeaasta olulisemateks toodete gruppideks olid:

- tagastatud eluruumide elanikest anti laenu ja toetust 10-le leibkonnale kogusummas 40 tuhat eurot;

- sõlmiti 40 eluasemelaenu lepingut kogusummas 662 tuhat eurot, keskmise laenusummaga 17 tuhat eurot, keskmiseks intressimääraks kujunes 6,7%;
- laenu ühisvee ja/või –kanalisatsiooniga liitumiseks ning kaasnevateks kinnistussisesteks töödeks väljastati ühele majapidamisele kogusumma 4 tuhat eurot, keskmiseks intressimääraks kujunes 5,5%;

Kõikidest väljasolevaist laenudest laekus aruandeaastal tagasi põhiosa 607 tuhat eurot, sh kustutati erastamisvahenditest 14 tuhat eurot, intresse laekus 123 tuhat eurot. Aastaga suurenes väljastatud laenude jääk 89 tuhat euro ehk 5% võrra ning aasta lõpuks oli laenuõuete kogumaht 2039 tuhat eurot. Ebatõenäolisi laenuõudeid aruandeaasta lõpuks ei olnud.

Aruandeaasta tulem 31 tuhat eurot on eelmise aasta kasumist 4 tuhande euro ehk 14% võrra suurem valdavalt laenugevusega kaasneva intressitulu suurenemise arvel.

Aruandeaasta töötasu oli SA Tartu Eluasemefondi juhatajal 22 tuhat eurot ning kokku nõukogu 7 liikmel 2 tuhat eurot.

SA Tartu Loomemajanduse Keskus

Sihtasutuse Tartu Loomemajanduskeskus põhitegevusalaks on katusorganisatsioonina loomemajanduse koordineerimine Tartus, jagades loomemajandusalast infot ning pakkudes alustavatele loovettevõtjatele ärialustusteenuseid. Sihtasutuse üks peamisi põhikirjalisi ülesandeid on uute innovaatiliste loomemajanduse ettevõtete tekke initsieerimine ning nende jätkusuutlikkuse tagamine. Selleks pakub keskus eelinkubatsiooni ja inkubatsiooni teenuseid. Sihtasutuse loomeinkubaator pakub ka loomemajanduse valdkonnas alustavatele ettevõtjatele soodsatel tingimustel üüritavaid ruume. Loomemajanduskeskuse ülesanne on julgustada loomeinimesi ettevõtlusega tegelema, et neil tekiks oskused rakendada oma loominguline potentsiaal sisetuleku teenimisele. Intellektuaalomandi müügil põhineva ettevõtluse arendamine loob Tartus uusi võimalusi loovisikutele ja oma ala spetsialistidele. Aruandeaasta lõpuks oli loomemajanduskeskuses inkubatsioonis 43 (aasta varem 35) alustavat ettevõtet, milles töötas kokku ligi 100 (aasta varem 80) inimest. Lisaks haldab sihtasutus ka Antoniuse õue kompleksi, kus tegutsevad mitmesugused käsitöökodad.

Aruandeaastal pälvis sihtasutus jätkuvalt oma tegevusega rahvusvahelisi ja kodumaiseid tunnustusi. Aasta jooksul on sihtasutus korraldanud Põhja- ja Baltimaade loomeinkubaatorite esindajate konverentsi, moeetendusi, disainiturge ja kunstioksjone, avanud näitusi ja teinud workshop'e, koostöös naabriks oleva Tartu Loodusmajaga renoveerinud juurdekuuluvat parki, kus hiljem korraldati palju mitmesuguseid üritusi. (vt ka p 1.5.2. all meede 2.1.1. ja p 1.5.5. all meede 5.1.9)

SA Tartu Loomemajanduse Keskuse juhatuse liikme aruandeaasta töötasuks oli 31 tuhat eurot, nõukogu liikmetele tasu ei makstud.

SA Tartu Kultuurkapital

SA Tartu Kultuurkapitali põhitegevusalaks on Tartu kesksete kultuuri-, teaduse-, hariduse- ja spordiprojektide ning isikute loomingulise tegevuse toetamine avalikes huvides rahaliste vahendite kogumise ja sihtotstarbeliste jagamise kaudu ning toetustena laekunud raha majanduslikult otstarbekas paigutamine arvestades sihtasutuse eesmärgi.

Aruandeaastal saadi sihtasutuse juures asuvale 51-le nimelisele allfondile ning erinevateks konkurssideks annetusi ja toetusi kokku 303 tuhat eurot, sh Tartu linnalt 140 tuhat eurot, ent eelnevast aastast kokku 57 tuhande euro võrra vähem. Annetuste osamaksete ja eelneva aasta tulemi arvel suurenesid nimeliste allfondide põhikapitalid 11 tuhande euro võrra.

Kultuurkapitali põhikapitalist, mida oli sihtasutusel aruandeaasta lõpuks 537 tuhat eurot, väljamakseid ei tehta ning see investeeritakse tulu saamise eesmärgil madala riskitasemega aktivatesse. Aruandeaasta lõpuks oli sihtasutusel investeerimisportfelli suuruseks 523 tuhat eurot. Stipendiume eraldati kokku 246 tuhat euro, sh nimelistest allfondidest 119 tuhande euro väärtuses. Alates 2013. a lõpetati Kultuurkapitali aastapreemia ja loominguliste stipendiumide väljaandmine.

SA Tartu Kultuurkapitali juhatajale maksti aruandeaastal töötasu 13 tuhat eurot, nõukogu 15 liiget teevad oma tööd sihtasutuses tasuta.

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuse eesmärk on psüühiliste erivajadustega ja eakate inimeste elukvaliteedi parandamine või säilitamine ning igapäevaelu ja töötamist toetavate erihoolekande- ning rehabiliteeritavate teenuste osutamine. SA osutab eakatele ööpäevaringset hooldamist hooldekeskuses, päevahoidu päevaholduskeskuses, koduhooldust ja koduõendust eaka kodus. Tööealistele osutab SA rehabilitatsiooni, igapäevaelu toetamise, töötamise toetamise, toitlustamise, pesupesemise ja sauna teenust, isiku elukohas osutatakse toetatud elamise teenust. Erinevate teenuste kasutajaid oli nii aruandeaasta kui eelneval aastal pool tuhat. (tegevustest vt ka p 1.5.4. meede 4.1.3.)

SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuse juhataja ning nõukogu liikmete aruandeaasta töötasu oli kokku 31 tuhat eurot.

SA Tähtvere Puhkepark

SA Tähtvere Puhkepargi missiooniks on Tartu linna sihtasutusena luua eeldused ning motiveerida elanikkonda harmooniliseks arenemiseks. SA põhitegevusteks on Tartu linna külastajatele ja linnaelanikele nii tasuta avaliku kui ka tasulise teenuste pakkumine puhkepargi kasutusse antud vara, ruumide ja territooriumi väljarentimisega; tingimuste loomine aktiivseks puhkamiseks ja sportimiseks; puhke-, meelelahutus- ja spordirajatiste haldamine ning arendamine; kultuuri- ja meelelahutusürituste korraldamine ning võimaluste loomine teiste ürituste korraldamiseks.

Sihtasutus haldab Tartu linnale kuuluvat vabaaja- ja meelelahutuskompleksi, kuhu kuuluvad lauluväljak koos laululavaga, raadiomaja, Tähtvere spordipark koos BMX-rajaga, Tähtvere laste- ja noortepark, skatepark ning parklad. Dendropargi hooldamine ja kasutamine ei ole puhkepargi lepinguline ülesanne, kuid see on suure arengupotentsiaaliga tervisespordi ja vaba aja veetmise koht, mistõttu seda arendatakse koostöös linna, SA-ga Eesti Terviserajad ja dendroparki kasutavate suusaklubidega.

Sihtasutus teenib tulu peamiselt lauluväljaku territooriumi ja siseruumide rentimisest ning spordivahendite laenutusest. Siseruumid on suures osas välja renditud nii pikaajaliste kui ka lühiajaliste lepingutega. Lisaks toetab linn sihtasutuse põhikirjalist tegevust, linna toetuse osatähtsus asutuse tuludest on 58%.

Aruandeaastal alustati arengukava täitmist uuendades kunstlume tootmise süsteeme ning alustati BMX-raja osalise ümberehitusega, luues väga head tingimused talispordi harrastamiseks. Toimus kokku 22 üritust, nendest 5 spordiüritustena skatepargis, spordipargis, BMX-rajal, sh ka Tartu Maratoni lasteüritused, Tartu Suusaklubi suusavõistlused jm võistlused või spordipäevad. Laululaval toimus 17 erinevat kontsertüritust (2012. a 9), sh rahvusvaheline Popkooripidu, Öölaulupidu ning mitmed Eesti artistide suvetuurid.

SA Tähtvere Puhkepark juhataja ja 5 liikme töötasu kokku oli aruandeaastal 16,3 tuhat eurot.

SA Tartu Sport

SA Tartu Sport põhitegevusalaks on linna spordihoonete ja -rajatiste haldamine. Kõikides SA Tartu Sport kasutuses olevates spordihoonetes ja staadionidel pakutakse kaasaegset sporditeenust, vastavalt kokkuleppele Tartu linnaga eelistatult noortesportile. Tamme staadionikompleks on saavutanud püstitatud eesmärgi. Kompleks on linnlaste poolt väga hästi vastu võetud, kõikide sportimiskohtade ja mänguväljaku kasutus on väga suur. Aruandeaastal suurenes sihtasutuse pakutavate teenuste tarbimine ja sellega seoses ka müügitulu. Spordiruumi ja -väljakuid kasutati eelnevast aastast 9% rohkem, millega kaasnes ka majutusteenuste kasutuse tõus nii aina populaarsemaks muutuvast Tamme hostelis kui ka Veski spordi- ja puhkelaagris. Kulude suurenemist mõjutas kõige enam elektrienergia ja võrguteenuste hinnatõus, sellest tulenev hinnatõus spordirajatiste teenustele ning renoveeritud Tamme hosteli töösse rakendamine.

Sihtasutusel on 1 juhataja liige ja 5-liikmeline nõukogu. Aruandeaastal on tegevjuhtkonnale arvestatud tasusid 21 tuhat eurot.

SA Tartumaa Turism

SA Tartumaa Turism põhitegevusalaks on koordineerida Tartu linnas ja maakonnas turismialast arendustööd - tegeleda piirkonna marketingi, turismitoodete arenduse, maine kujundamise ning turismialase informatsiooni kogumise, analüüsi ja levitamise. Sihtasutus viib oma tegevusi ellu viiel prioriteetsel sihtturul: Soome, Venemaa, Saksamaa, Rootsi ja Läti, mis kattuvad Eesti üldise turunduskontseptsiooni prioriteetsete sihtturgudega. Sihtasutus viib ellu sihtturgude lõikes erinevaid tegevusi trükiste väljaandmisest kuni tootetutvustusreiside, pressireiside korraldamise ja messidel osalemiseni ning osaledes ise mitmetes projektides. Lisaks on olulisel kohal ka konverentsiturismi edendamine. Turundustegevuste elluviimisel ja kujundamisel järgitakse Eesti üldkontseptsiooni „Vana maa säravas pakendis“.

SA Tartumaa Turism juhataja aruandeaasta töötasu oli 15,1 tuhat eurot ning nõukogu 5 liikmele tasu ei makstud.

SA Tartu Perekodu Käopesa

SA Tartu Perekodu Käopesa asutati 2013.a sügisel Tartu linna poolt võttes ühtlasi üle lõpetatava riigiasutuse Väikelastekodu Käopesa funktsioonid. Sihtasutuse eesmärgiks on vanemliku hoolitsuseta jäänud laste heaolu ja turvatunde tagamine peresüsteemses asenduskodus, lähtudes iga lapse seaduslikest huvidest ja õiguste kaitsmisest. Asenduskoduteenus on sotsiaalteenus, mille nõuded ja sisu on kirjeldatud sotsiaalhoolekande seaduses § 151 kuni § 1510.

1.09.2013 kolisid lapsed peremajadesse ja asutus läks üle peresüsteemsele asenduskoduteenusele. Alates sellest hetkest olid asenduskoduteenuse lapsed jaotatud 6 asenduskodu perre üldpõhimõttega, et igas peres on kaheksa last. Perekodus töötab nii kasvatus- kui tugipersonal. Aasta lõpus viibis asutuses teenusel kokku 54 last, neist 41 on raske või sügava puudega lapsed. Linn finantseeris 5 lapse asenduskoduteenust. Asenduskoduteenuse pearaha kehtestatakse igal aastal Vabariigi Valitsuse määrusega, 2013. a maksis riik või linn iga puudega ja alla 3-aastase lapse eest 1023 eurot ja 3- ja vanema lapse eest 640 eurot kalendrikuus. Pearaha eest kaetakse asutuse tööjõu-, kommunaal- ja lapse ülalpidamiskulud (toit, meditsiin, hügieen, õppevahendid, koolitus, riided, huvitegevus). Sihtasutuse 3 tegevuskuul on juhataja saanud töötasu 7 tuhat eurot, nõukogu 5 liikmetele tasu ei makstud.

Sidusüksused:

OÜ Polli Prügila - linna 2008. a asutatud sidusüksus eesmärgiga arendada välja ladestusalaga jäätmekäitluskeskust Kagu-Eestis. Seoses üleestilises prügimajanduses toimuvate suurte muutustega ja konkurentsi tõusuga ning ka osahinguga majandustegevuse tulemusi arvestades otsustas linn loobuda oma osalusest osahingus 2014. aastal.

OÜ Tartu KTJ - linnale sidusüksusena 2007. a asutatud AS Tartu Veevärk 50%-lise osalusega koos OÜ Raadi Arendusega OÜ Tartu KTJ, mille eesmärgiks on Tartumaa jäätmeküttel baseeruva koostootmisjaama rajamine. Osaluse ebaolulise ning esimestel aastatel tekkinud kahjumi tõttu hindas AS Tartu Veevärk osaluse alla. Tervikust lähtuvalt on linna konsolideerimisgrupi osalus sidusüksuses OÜ Tartu KTJ kapitaliosaluse meetodil uuesti kajastamisel alates 2011. a.

SA Tartu Pauluse Kirik - linna sidusüksus on asutatud eesmärgiga renoveerida Tartu Pauluse Kirik ja tegeleda selle hilisema kasutamise ning säilitamise projektide rahastamisega.

SA Tartu Rahvaülikool - linna sidusüksus, mille eesmärgiks on tööalase- ja vabahariduskoolituse pakkumine täiskasvanutele ja alaealistele, selle arendamine ja propageerimine ning elanikkonna üldkultuuriliste vajaduste rahuldamine. Sihtasutuse missioon on olla pidevalt arenev, avatud ning mitmekülgset täiendusharidust pakkuv täiskasvanute koolituskeskus, mis tegutseb ka üle-eestilise kultuurikandjana, olles Põhjamaade rahvaülikoolide traditsioone ning vormi kandev. Tartu Rahvaülikool on jätkuvalt kõige mahukama õppetegevusega ja suurema õpilaste arvuga täiskasvanute koolituskeskus kogu vabariigis (tegevustest täpsemalt ka p 1.5.5. all meede 5.1.1).

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskus - linna sidusüksus on kaasaegne loodus- ja keskkonnahariduse metoodiline keskus; looduse ja säästva eluviisi õppimist koordineeriv keskus Lõuna-Eestis; loodust ja selle väärtusi tutvustav keskus Tartu linna elanikele - nii lastele, noortele kui täiskasvanutele. Keskkonnahariduse Keskuse missiooniks on peatada inimeste võõrandumine loodusest ning tekitada noortes kasvav huvi ja hoolivus meid ümbritseva looduse vastu; pakkuda Tartu linna ja Lõuna-Eesti elanikele kvaliteetset koolitust, teavet ja huvitegevust looduse, keskkonna ja säästva eluviisi teemadel. Keskuses tegutsevad laste ja noorte huvikool Tartu Loodusmaja, loodus- ja keskkonnainfot edastav keskkonnainfopunkt, täiskasvanute koolituskeskus ning lasteaedadele ja koolidele pakutakse loodus- ja keskkonnateemalisi aktiivõppeprogramme. 2013. a peamine väljakutse oli seotud uue Loodusmaja valmimisega ja sellega seoses keskuse tegevuste edukas üleviimine Karlova linnaossa (vt ka p 1.5.5. meede 5.3.8.).

SA Tampere Maja - linna sidusüksus on sõpruslinnade Tampere ja Tartu koostöö-ja kultuurikeskus asukohaga Tartus. Aruandeaastal jätkas sihtasutus tegevust kultuuriürituste korraldajana ning majutusteenuse pakkujana Tampere Maja külalistemajas.

Konsolideerimisgrupi valiseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste olulisemad finantsnäitajad on toodud raamatupidamisaruande lisa 3.

1.7. ÜLEVAADE SISEKONTROLLISÜSTEEMIST

Sisekontrolli valdkonnas tehti ettevalmistusi linnavalitsuse sisekontrollisüsteemi audiitortegevuse seaduse nõuetega kooskõlla viimiseks, millega on siseauditilane tegevus reguleeritud alates 2011. a. Olulisemaks muudatuseks on, et siseauditi alast tegevust võib praktiseerida vaid siseaudiitori kutsetunnistust omav isik või koostöös kutsetunnistust omava isikuga.

Siseauditilase tegevuse toimimiseks võib optimaalseks ametnike arvuks pidada kuus praeguse viie asemel. Ümberkujundatavas sisekontrollisüsteemis peaks kutsetunnistusega auditijuhi kõrval olema eelkõige raamatupidamise või õigusosalase ettevalmistusega peaspetsialist. Auditijuhil oleks pädevus allkirjastada auditi lõpparuandeid.

Hinnangu andmist linna ametiasutuste, linna ametiasutuste hallatavate asutuste ja linna osalusega äriühingute sisekontrolli, aruandluse ja tegevuse ning ressursside kasutamise seaduslikkuse, säästlikkuse ja tõhususe põhimõtete rikkumise kohta korraldab ja teostab volituste piires linnakantselei koosseisus olev sisekontrolli teenistus koostöös volikogu revisjonikomisjoni ja välisaudiitoritega. Sisekontrolli teenistus esitab peale iga auditi lõppu auditi tulemused tutvumiseks linnavalitsuse liikmetele.

Sisekontrollisüsteem hõlmab konsolideerimisgrupi üksuste struktuuri, juhtkonna suhtumist, kehtivaid protseduure jt meetmeid, mis annavad mõistliku kindlustunde üksuste tegevuse seaduspärasusest, säästlikkusest ja tõhususest tagamaks teenuste kõrget kvaliteeti, varade kaitsest raiskamise ja ebasihipärasuse, pettuste ja ebakompetentsest juhtimisest tingitud kahju eest ning juhtimis- ja finantsinformatsiooni usaldusväärsusest.

Tõhusat sisekontrollisüsteemi iseloomustavad asutusesiseste protseduurireeglite olemasolu ja nende täitmine ning täitmise jälgimine, organisatsioonikultuuri arendamine, töötajate professionaalsus, kohustuste lahusus asutuse funktsioonide täitmisel, tehingute dokumenteerimine ja autoriseerimine ning järelevalve toimimine.

Konsolideerimisgrupi ja linna asutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste sisekontrollisüsteem toimib, kuid arvestades tegevuste eripalgelisusega, nõuab sisekontrolli süsteemi tõhusam toimimine varasemast enamate ressursside kaasamist. Sellel eesmärgil rakendati eelmise aruandeperioodi lõpust üks töötaja vastutama Tartu Kutsehariduskeskuse sisekontrolli toimimise eest. Aruandeaasta jooksul omistati ühele teenistuse ametnikule avaliku sektori üksuse siseaudiitori kutsetunnistus. Teised teenituse ametnikud on asunud taotlema erialast kutsetunnistust.

Sisekontrollisüsteemi tõhususe tagavad reglementeeritud tegevuste regulatsioonide pidev ajakohastamine, ühtse raamatupidamise- ja dokumendihalduse tarkvarasüsteemi toimimine ja järjepidev arendamine; infosüsteemidele, andmefailidele ja serveritele ligipääsu võimaldamine kindlaksmääratud kasutusõiguste alusel; ISKE ehk infosüsteemide kolmeastmelise etaloniturbesüsteemi toimimine; raamatupidamise siseeeskirja nõuetele vastavalt inventuuride läbiviimine; finantsarvestuse ja -aruandluse täpsus ja täielikkus; rahavoogude juhtimine läbi pideva analüüsi; regulaarselt eelarve täitmisest ülevaate andmine linnavalitsusele ja volikogu revisjonikomisjonile, samuti avaldamine linna veebilehel; funktsionaalselt sõltumatu raamatupidamise algdokumentide kinnitamine ja kontrollimine (sellele aitab tugevasti kaasa kasutuselolev e-arve menetluskeskkond, kus on ka infoväli seotud osapoolte kohta); üksustes tõhusa ja seaduspärase sisekontrolli süsteemi olemasolu ning auditeerimine asutusesiseste ja -väliste audiitorite poolt.

Tartu linnakantselei sisekontrolliteenistuse poolt 2013. läbiviidud auditite koondteemad:

- Sularahakäitluse korraldus linnavalitsuse haldusalas. Viies asutuses on olemas oma kassasüsteemid, mis väljastavad sularahas maksmise kohta kviiitungi või pileti. Sularahakviitungeid või -arveid kasutas 11 asutust.

- Eelarve täitmine hallatavates asutustes. Saadi ülevaade eelarvete planeerimise ja täitmise korraldusest haridusosakonna hallatavates asutustes, valdavalt üldhariduskoolides.
- Pikaajaliste lepingute täitmine. Vaatluse all oli linnamajanduse osakonna parkimisjärelvalve teostamiseks läbiviidud riigihanke tulemusena sõlmitud mitmeaastase lepingu täitmine 2012. a täitmise eest vastutavate kontaktisikute määratlemise, kontrollimehhanismide rakendamise, lepingute registreerimise kontrollimise kaudu.
- Lootusetud nõuded ja nende mahakandmine. Vaadeldi struktuuriüksuste ja hallatavate asutuste tegelemist nõuetega, kordade arusaadavust ja levinud praktikat kordade täitmisel.
- Hanked ja alla piirmäära ostud. Kontrolliti alla riigihanke piirmäära tehtud ostude ja tellitud tööde-teenuste puhul võimalikku vajadust riigihankeks, jälgiti pakkumuste paljususe nõude täitmist ning saadud hinnataseme põhjendatust. Vaadati ka ostude ning tööde ja teenuste (hanke) lepingute sõlmimist.
- Arvemenetlus GoPro-s. Vaatluse all olid linnavalitsuse haldusalas arvete registreerimise täpsus, juhistest lähtumine, käibekiiruse jälgimine, maksetähtajast kinnipidamine ning konteeringute õigsus.
- Arhitektuuri ja ehituse osakonna dokumendihalduse korraldus. Vaatluse all oli ehituslubade taotluste menetluse korraldamine kuni ehitusloa väljastamiseni 2013. a 7 kuul väljastatud kortermajade ehituslubade aluseks olnud taotluste alusel. Lisaks ehituslubade väljastamisega seonduvale analüüsiti kasutuslubade väljastamist.
- Hariduse Tugiteenuste Keskuse tegevuse korraldus. Lisaks keskuse tegevusele hõlmas audit ka Tartu linna laste nõustamiskomisjoni töö korraldust keskses.
- SA Tartumaa Turism tegevuse ja selle rahastamine. Auditis leidis kinnitust asjaolu, et linnavalitsuse avalike suhete osakonna maine- ja turismiteenistuse ja SA Tartumaa Turism ülesanded kohati kattuvad.
- Lasteaiakohtade täitmise korraldus. Auditeeriti 2013/2014. õppeaasta lasteaiakohtade komplekteerimist. Valikuliselt vaadati nelja lasteaia tegevust laste lasteasutusse vastuvõtul arvestades, et alates 2006. a toimub laste vastuvõtt lapsevanemate avalduste registri alusel.
- Ametnike ja teenistujate tööülesannete dokumenteerimine Tartu Linnavalitsuses. Seoses avaliku teenistuse seaduse jõustumisega 2013. a tuli üle vaadata paljude teenistujate tööülesanded ja vormistada need uuesti, valdavalt töölepinguga.
- Tartu Maarja Kooli tegevuse korraldus. Lisaks koolile hõlmas audit osaliselt ka MTÜ Tartu Maarja Tugikeskust, täpsemalt selle seotust kooli ja Tartu linnaga.

1.8. ÜLEVAADE FINANTSRIISKIDE JUHTIMISEST

Linna likviidsusrisiki juhtimisel on rahavoogude planeerimisel ja kontrollimisel oluline roll. Linnavalitsuse osakonnad esitavad aasta algul eelarveaasta rahavoogude prognoosi kuude kaupa ning hiljem järgmise kuu vajaduse päevade kaupa. Pikaajaline prognoos annab võimaluse leida sobivaim hetk investeerimislaenu võtmiseks. Lühiajaline prognoos aitab juhtida rahavooge kuusiseselt – leida kriitilisi kohti, kus prognoositavad kulud ületavad tulusid ning vajadusel kulusid hajutada, tagamaks kulude sujuv finantseerimine.

Võimalusel paigutatakse linna rahalisi vahendeid lühiajalistesse pangadeposiitidesse. 2013. a teenis linn tähtajalistest ja üleöödeposiitidest intresse 7 tuhat eurot ehk 14 tuhat eurot eelnenud aastast vähem. Intressitulud kahanesid intressimäärade jätkuva langemise tõttu aasta kestel. Arvelduskrediiti 2013. a ei kasutatud. Ka 2014. aastaks ei ole arvelduskrediidi lepingut sõlmitud, kuid vajadusel seda siiski tehakse.

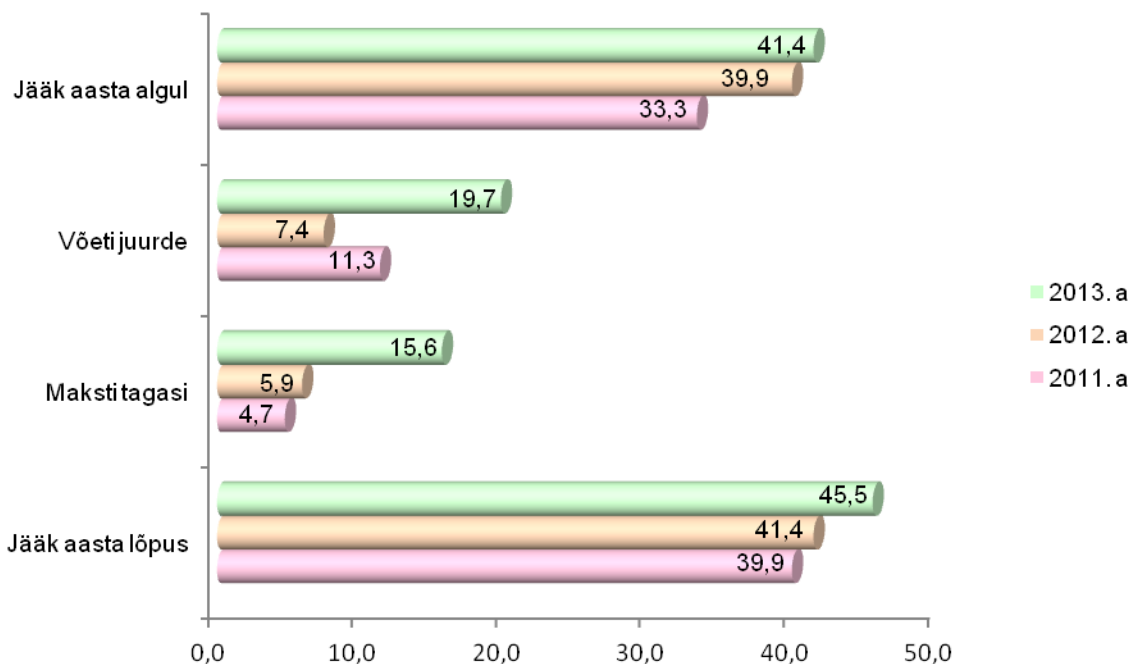
Intressiriski maandamiseks oli linnal seisuga 31.12.2013 sõlmitud üks 2017. aastani kehtiv intressimäära vahetus-leping (swap), mis kokku katab 13% (5,9 mln eurot) linna laenuportfelligi. Soodsate intressitasemetega püsimisel on võimalik osade kohustuste intressiriskide maandamine ka 2014. aastal. Linna õigusaktide kohaselt valuutariski võtta ei tohi. 2013. a ei olnud grupil tehinguid, millega oleks kaasnunud märkimisväärne valuutarisk. 2011. a sõlmiti Nordea Pangaga valuutariski maandamiseks swap'i leping (cross-currency swap) 103 mln SEK võlakirjale lõpptähtajaga 2021. a.

2013. a tasus linn 15 884 tuhat eurot laenukohustusi, sellest 15 622 tuhat eurot võlakirjade lunastamine ning kapitalirendi põhiosa makseteks 262 tuhat eurot, millest omakorda 245 tuhat eurot Riigi Kinnisvara AS-le H. Masingu Kooli ja J. Poska (kuni 01.08.2011. a M. Reiniku) gümnaasiumide rendimaksete tasumiseks, 3 tuhat eurot linnavarade osakonna sõiduauto, 4 tuhat eurot raamatukogu bussi ning 10 tuhat eurot Maarja Kooli bussi liisingmakseteks. Laenude refinantseerimiseks ja investeerimiseks (Tartu idapoolse ringtee omaosaluse katteks) emiteeris linn 19 778 tuhat euro ulatuses võlakirju. Laenuvahendite hankimine korraldati kahe võlakirjaemissiooni teel summades 9 800 tuhat eurot ja 9 978 tuhat eurot. Leping sõlmiti soodsaima pakkumise teinud Danske Bank'iga.

Aruandeaasta lõpuks oli Tartu Linnavalitsuse laenukohustuste kogusumma 50 875 tuhat eurot ehk 3 893 tuhat euro võrra suurem 2012. a 46 982 tuhat eurosest kohustusest. Laenukohustused moodustasid põhitegevuse tuludest 49% ehk vastav suhtarv püsis 2012. a tasemel. Nii põhitegevuse tulud kui laenukohustused kasvasid aasta jooksul 8%. Linna netovõlakoormus ehk võlakoormuste ja likviidsete varade vahe oli 47 462 tuhat eurot, mis moodustas põhitegevuse tuludest 46%. Võrreldes 2012. a on nimetatud suhtarv kasvanud kahe protsendipunkti võrra.

Laenukohustustest 89% moodustavad emiteeritud võlakirjad, mille muutust iseloomustab järgnev graafik:

Linna laenukohustuste (võlakirjade) muutus 2011-2013. a (mln eurot)

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFs) sätestab, et omavalitsuse netovõlakoormus, mis koosneb võetud laenudest, kapitalirendi- ja faktooringukohustustest, emiteeritud võlakirjadest, tasumise tähtajaks täitmata jäänud kohustustest, tagastamisele kuuluvatest sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksetest, pikaajalistest võlgadest tarnijatele, teenuste kontsessioonikokkulepetest tekkivatest kohustustest ja muudest pikaajalistest kohustustest, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist, ei tohi olla suurem, kui kuuekordne põhitegevuse põhitegevuse tulude ja kulude vahe ning ühtlasi ei tohi ta ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Samas, kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe jääb väiksemaks 60%-st aruandeaasta põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse maksimumpiiriks 60% põhitegevuse tuludest (vt ka tegevusaruanne p 1.3). Seega on Tartu linna netovõlakoormus kindlalt lubatud piires.

Teine KOFs'is sätestatud finantsdistsipliini tagamise meede on põhitegevuse tulemi väärtus, mis võib aruandeaasta lõpu seisuga olla null või positiivne. Tartu linna põhitegevuse tulemiks oli 2013. a lõpuks 9337 tuhat euro suurune kasum. Põhitegevuse tulemi lubatud väärtusest kinnipidamisega tagatakse jätkusuutlik majandamine ning investeerimisvõimalused.

2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

2.1 KONSOLIDEERITUD BILANSS

tuhandetes eurodes

	31.12.2013	31.12.2012 korrigeeritud	<i>Lisa</i>
VARAD	315 503	283 402	
Käibevara	23 406	21 921	
Raha ja pangakontod	7 898	10 463	2
Finantsinvesteeringud	523	502	3
Maksunõuded	5 540	4 953	4
Muud nõuded ja ettemaksed	9 332	5 883	5
Varud	113	120	
Põhivara	292 097	261 481	
Materiaalne põhivara	265 318	233 998	6
Kinnisvarainvesteeringud	24 811	25 484	7
Pikaajalised maksu- ja muud nõuded	1 882	1 823	5
Immateriaalne põhivara	85	184	8
Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes	1	-8	3
Kohustused ja netovara	315 503	283 402	
KOHUSTUSED	70 711	63 088	
Lühiajalised kohustused	28 048	31 145	
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	4 303	5 738	9
Võlad töötajatele	3 806	3 266	10
Laenukohustused	8 823	15 885	11
Võlad tarnijatele	11 116	6 256	12
Pikaajalised kohustused	42 663	31 943	
Laenukohustused	42 054	31 098	11
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	609	845	9
NETOVARA	244 792	220 314	
Akumuleeritud ülejääk	220 505	208 773	
Aruandeperioodi tulem	24 287	11 541	

2.2 KONSOLIDEERITUD TULEMIARUANNE

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	<i>Lisa</i>
Tegevustulud	149 848	125 161	
Maksutulud	55 225	51 101	4
Saadud toetused	66 679	47 976	14
Kaupade ja teenuste müük	27 078	25 246	15
Muud tulud	866	838	16
Tegevuskulud	-124 586	-113 451	17
Tööjõukulud	-50 491	-45 738	17, 18
Majandamiskulud	-36 755	-33 180	17, 19
Antud toetused	-11 331	-13 694	17, 20
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	-14 904	-13 236	17, 21
Muud kulud	-11 105	-7 603	17, 22
Aruandeperioodi tegevustulem	25 262	11 710	
Finantstulud ja -kulud	-829	-116	23
Ettevõtja tulumaks	-146	-53	
Aruandeperioodi tulem	24 287	11 541	

2.3 KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE*tuhandetes eurodes*

	2013	2012	<i>Lisa</i>
Rahavood põhitegevusest	14 998	13 821	
Aruandeperioodi tegevustulem	25 262	11 710	
Tegevustulemi korrigeerimised kokku	-11 076	1 874	
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	14 904	13 236	<i>17, 21</i>
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	6 664	3 781	<i>22</i>
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks ja selle amortisatsioon	-32 721	-16 802	<i>14</i>
Kasum/kahjum põhivara müügist	-336	-125	<i>16</i>
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	413	1 784	<i>20</i>
Korrigeeritud tegevustulem	14 186	13 584	
Käibevarade netomuutus	-238	-292	
Kohustuste netomuutus	1 050	529	
Rahavood investeerimistegevusest	-21 128	-19 176	
Tasutud põhivara soetamisel	-21 322	-17 942	
Laekunud põhivara müügist	531	323	
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-413	-1 748	
Antud laenud	-696	-425	<i>5</i>
Antud laenude tagasimaksed	607	382	<i>5</i>
Tasutud finantsinvesteeringute soetamisel	-526	-135	
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	509	197	
Laekunud intressid ja muu finantstulu	182	172	
Rahavood finantseerimistegevusest	3 565	3 730	
Laekunud võlakirjade emiteerimisest, laenude saamisest	19 778	7 399	<i>11</i>
Lunastatud võlakirjad, saadud laenude tagasimaksed	-15 622	-5 870	<i>11</i>
Kapitalirendi tagasimaksed	-264	-258	<i>11</i>
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	549	3 623	
Makstud intressid ja muud finantskulud	-730	-1 111	
Makstud dividendide tulumaks	-146	-53	
Puhas rahavoog	-2 565	-1 625	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	10 463	12 088	<i>2</i>
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	7 898	10 463	<i>2</i>
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-2 565	-1 625	

2.4 KONSOLIDEERITUD NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes eurodes

	Aruandeperioodi tulem	Akumuleeritud ülejääk	Netovara kokku	<i>Lisa</i>
Saldo 31.12.2011	4 258	191 705	195 963	
Muutused 2012				
Eelmise perioodi tulemi ümbertõstmine	-4 258	4 258	0	
Sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtete muutus	0	11 714	11 714	
Liitumistasude arvestuspõhimõtete muutus	0	1 035	1 035	
Põhivara ümberhindlus	0	414	414	
Aruandeperioodi tulem	11 541	0	11 541	
Saldo 31.12.2012	11 541	209 126	220 667	
2012 korrigeerimised		-353	-353	<i>1</i>
Korrigeeritud saldo 31.12.2012	11 541	208 773	220 314	
Muutused 2013				
Eelmise perioodi tulemi ümbertõstmine	-11 541	11 541	0	
Põhivara ümberhindlus	0	191	191	<i>6</i>
Aruandeperioodi tulem	24 287	0	24 287	
Saldo 31.12.2013	24 287	220 505	244 792	

2.5 EELARVE TÄITMISE ARUANNE

tuhandetes eurodes

	2013. a					2012. a täitmine
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine	Lõpliku eelarve		
				täitmise %	täitmise hälve	
PÕHITEGEVUSE TULUD	98 474	103 243	103 559	100,3	316	96 104
Maksud	53 496	54 016	54 638	101,2	622	50 863
Kaupade ja teenuste müük	14 208	14 567	14 700	100,9	133	13 488
Saadavad toetused tegevus- kuludeks	30 440	34 321	33 758	98,4	-563	31 146
Muud tegevustulud	330	339	463	136,6	124	607
PÕHITEGEVUSE KULUD	93 053	98 263	94 224	95,9	-4 039	87 635
Üldised valitsussektori teenused	7 451	6 983	6 795	97,3	-188	6 381
Avalik kord	268	279	275	98,6	-4	283
Majandus	11 436	11 886	11 391	95,8	-495	10 609
Keskkonnakaitse	5 580	5 753	4 979	86,5	-774	4 396
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 155	2 320	2 210	95,3	-110	1 464
Tervishoid	403	430	396	92,1	-34	409
Vaba aeg ja kultuur	7 429	7 970	7 815	98,1	-155	7 466
Haridus	49 950	53 901	52 052	96,6	-1 849	48 591
Sotsiaalne kaitse	8 381	8 741	8 311	95,1	-430	8 036
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	30 770	30 264	25 679	84,8	-4 585	13 103
Põhivara müük	673	519	438	84,4	-81	286
Saadavad toetused põhivara soetuseks	29 486	29 164	24 679	84,6	-4 485	12 589
Finantstulud	611	581	562	96,7	-19	228
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	42 849	44 511	38 974	87,6	-5 537	25 064
Üldised valitsussektori teenused	1 204	1 208	804	66,6	-404	1 357
Majandus	31 454	30 913	27 144	87,8	-3 769	8 516
Keskkonnakaitse	89	125	146	116,8	21	275
Elamu- ja kommunaalmajandus	499	318	463	145,6	145	362
Vaba aeg ja kultuur	3 426	3 521	2 753	78,2	-768	2 689
Haridus	6 078	8 307	7 544	90,8	-763	11 597
Sotsiaalne kaitse	99	119	120	100,8	1	268
EELARVE TULEM	-6 658	-9 267	-3 960	42,7	5 307	-3 492
FINANTSEERIMISTEGEVUS	3 893	3 893	3 893	100,0	0	1 331
Kohustuste võtmine (+)	19 777	19 777	19 777	100,0	0	7 451
Kohustuste tasumine (-)	-15 884	-15 884	-15 884	100,0	0	-6 120
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-2 765	-5 374	-67	1,2	5 307	-2 161
EELARVE KOGUMAHT	151 786	158 658	149 082	94,0	-9 576	118 819

2.6 KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hindamisalused

Käesolev Tartu Linnavalitsuse (edaspidi „Tartu LV“) konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ja riigi raamatupidamise üldeeskiri. Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a kauplemiseesmärgil hoitavad väärtpaberid ning edasimüügi eesmärgil soetatud finantsvarad, mis kajastatakse õiglasel väärtuses ning olulised enne 1995. a soetatud kinnisvarainvesteeringud ja materiaalne põhivara, mis on kajastatud ühekordselt ümberhinnatud väärtuses.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes tekkepõhiselt kogu Tartu LV konsolideerimisgrupi (edaspidi „grupi“) kohta. Viimane konsolideerimata põhjaruanne – eelarve täitmise aruanne linnavalitsuse haldusala kohta ning seda selgitav seletuskiri - on koostatud kassapõhiselt.

Vigade parandamine

2012. a muudetud arvestuspõhimõtete kohaselt kajastatakse liitumistasu, mis ületab põhivara arvelevõtmise piirmäära, varade soetusmaksumuse vähendusena ning amortiseeritakse seejärel koos varade kulumiga (kulumise vähendusena) kulumise arvestuse perioodil.

2012. a konsolideeritud majandusaasta aruandes on kajastatud ekslikult AS Tartu Veevärk liitumistasude arvelt soetatud põhivara soetusmaksumuse vähendamine vales summas. Viga parandati tagasiulatuvalt 2013 a aruandes. Paranduse tulemusena vähenes seisuga 31.12.2012.a rajatiste jääkmaksumus ja eelmiste perioodide jaotamata tulem 353 tuhande euro võrra.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevateks üksusteks on sihtasutused ja äriühingud, milles Tartu LV omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitikat.

Äriühingute puhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu tavaliselt siis, kui linna osalus ühingus on üle 50%. Valitseva mõju all olevad sihtasutused on asutatud Tartu LV poolt, kes ka määrab nende nõukogude liikmed.

Valitseva mõju all olevate üksuste tegevus kajastub konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni. Nende üksuste soetamist kajastatakse ostumeetodil.

Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud aruandes liidetud rida-realt meetodil. Grupisiseseid üksustevahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on elimineeritud.

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata aruandes on osalused valitseva mõju all olevates üksustes kajastatud tuletatud soetusmaksumuses. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustuslasele kuuluv osa (valitseva

mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilise väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumuselt.

AS-i Tartu Veevõrk raamatupidamise aastaaruanne on alates 2012. aastast koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nii nagu need on võetud vastu Euroopa Liidu poolt (edaspidi IFRS). Üleminek IFRS'le ei toonud kaasa arvestuspõhimõtete muutusi ettevõtte poolt seni kasutatud arvestuspõhimõtetes.

Tartu linna konsolideeritud raamatupidamise aruandes on IFRS arvestuspõhimõtted konsolideerimiskannetega viidud vastavusse Eesti hea raamatupidamistava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetega, rakendades kogu konsolideerimisgrupis ühtseid arvestuspõhimõtteid.

Olulise mõju all olevateks üksusteks loetakse sihtasutused ja äriühingud, milles Tartu Linnavalitsus osaleb investeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitika üle otsustamisel. Olulise mõjuvõimu eelduseks on arvatud 20-50% hääleõigusest. Olulise mõju all olevad äriühingud on kajastatud konsolideeritud ja konsolideerimata aruannetes sidusüksustena kapitaliosaluse meetodil. Alla 50% hääleõigusest sihtasutuste kohta osalusi ei kajastata.

Varad ja kohustused on jaotatud bilansis lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt vara või kohustuse eeldatavast valdamisest kuni üks aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid kajastatakse bilansis käibevara all *Raha ja pangakontode* kirjel (sularaha, raha teel, arvelduskontode jäägid pangas ja lühiajalised või katkestatavad tähtajalised deposiidid).

Deposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena. Investeeringufondide osakud kajastatakse turuväärtuses.

Finantsinvesteeringud on jaotatud **lühiajalisteks**, millena kajastatakse turuväärtuses likviidsuse tagamiseks hoitavaid rahaturu- ja intressifondide aktsiaid ja osakuid ning lühiajalise kauplemise eesmärgil hoitavaid võlakirju, ning **pikaajalisteks**, kui hoitakse kauem kui 12 kuud bilansi kuupäevast.

Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitaliinstrumentidesse (v. a osalused tütar- ja sidusettevõtjates) kajastatakse nende õiglasest väärtusest, juhul kui see on usaldusväärset hinnatav. Õiglase väärtusena kasutatakse bilansipäeva börsinoteeringut. Juhul, kui õiglane väärtus ei ole usaldusväärset määratav, kajastatakse aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente korrigeeritud soetusmaksumus meetodil (s.o algne soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse aktsiaid ja osakuid juhul, kui osalus on alla 20%. Nimetatud pikaajalisi finantsinvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuselt, kuna nende õiglast väärtust pole olnud võimalik usaldusväärset hinnata. Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval.

Tuletisinstrumentidena kajastatakse riskimaandamise eesmärgil soetatud pangalaenu swapintressi turuväärtust aasta lõpu seisuga õiglasest väärtusest - positiivset nõuetes, negatiivset lühiajalistes kohustustes ning väärtuse muutus kajastatakse tulemiaruanne.

Käesolevas aruandes on positiivse turuväärtusega tuletisinstrumente vähendatud negatiivse turuväärtusega instrumentide võrra (lisa 11).

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumus meetodil. Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi tasandil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta.

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Lõivu- ja trahvinõuded kajastatakse maksunõuete grupis, **lõivutulu** aga müüdud kaupade ja teenuste tulu hulgas ning **trahvitulu** muude tulude hulgas.

Kohalike maksude viivisintressi nõuded kajastatakse maksunõuete grupis, viivisintressi tulu aga muude tulude hulgas.

Loodusressursside kasutamise ja saastetasude nõuded ning tulu on arvestatud tekkepõhiselt Keskkonnaministeeriumi teatise alusel, linna eelarve täitmises laekumine kassapõhiselt. Selle tulu nõuded kajastatakse maksutulu nõuete grupis, tulu aga muude tulude hulgas.

Maksu- ja Tolliametilt kohalikele omavalitsustele kantavate **tulumaksu ja maamaksu** nõuded ja -tulu arvestatakse tekkepõhiselt pärast aruandeperioodi lõppemist maksuametilt saadud teatise alusel nende maksude riigi poolt kohalikule omavalitsusele kantava osa kohta. Maksuvõlalt arvestatud intressinõuded riigilt kohalike omavalitsuste eelarvetesse ei kanta.

Erisoodustuse ja ettevõtte tulumaksu kohustused kajastatakse muudes kohustustes maksu-, lõivu- ja trahvikohustuste grupis koos, kulu aga eraldi - tulumaksukulu erisoodustustelt tööjõukuludes ning ettevõtte tulumaksukulu muudes tegevuskuludes.

Üksikisiku tulumaksu, sotsiaalmaksu, töötuskindlustus- ja kogumispensioni maksete kohustused kajastatakse muudes kohustustes maksu-, lõivu- ja trahvikohustuste grupis, kulu aga tööjõukuludes. Enne deklareerimise tähtaega tasutud deklareeritud maksud kajastuvad nii lühiajalistes kohustustes deklareeritud maksukohustustena kui ka lühiajalistes nõuetes ettemaksetena. Käesolevas aruandes on nii lühiajalised nõuded kui ka kohustused nimetatud ettemaksete võrra vähendatud (lisa 4).

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude jäägi hindamisel kasutatakse valdavalt kaalutud keskmise soetushinna meetodit, mõni üksik valitseva mõju all olev üksus on kasutanud FIFO meetodit, kuid arvestuspõhimõtete erinevuse mõju on ebaoluline.

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida linnavalitsus ega ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse konsolideerimisgrupis valdavalt soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost).

Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla kapitaliseerimise alampiiri, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt põhivara grupile määratud kasulikust tööeas ning on valdavalt sarnased terves konsolideerimisgrupis.

Uute põhivarade kasulik eluiga on nii kinnisvarainvesteeringute kui materiaalse põhivara gruppidele määratud järgmiselt:

Hooned ja rajatised	5-50 aastat
sh erandina sillad	20-40 aastat
masinad, seadmed, transpordivahendid	3-40 aastat
Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	3-10 aastat
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	2 - 5 aastat

Maa ja kunstiväärtused, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei kuulu amortiseerimisele.

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 2000 eurost (kuni 31.12.2010 soetatud varade korral alates 1917 eurost). Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja nende kasulik eluiga on 4 aastat.

Uurimis- ja arenguväljaminekud on kajastatud tekkimisel kuluna.

Põhivarade ümberhindlusena kajastatakse linnavalitsuse poolt munitsipaliseeritud maade esmast arvelevõtmist maa maksustamise hinnas üldeeskirja § 45 kohaselt. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremeheetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, kahjustumine jmt) viiakse läbi allahindlus, mis kajastub aruandeperioodi kuludes koos amortisatsiooniga. Linnavalitsuses hinnatakse igal aastal lõpetamata ehituste pearaamatukonto saldoinventuuri käigus eraldi ehitusprojektide edasise kasutuse võimalusi. Projektid, mille kasutamine on lükkunud edasi vähemalt 4 aastat ning nende kasutusele võtmise aeg pole teada või selleks puudub täielik kindlus, hinnatakse alla nullväärtusele vara bilansist välja kandmata, kajastades tehingut lõpetamata ehituse allahindluse kuluna. Projekti edaspidise kasutamise kindlust näitab konkreetse projektiga seotud ehitusobjekti lülitamine järgneva(te) aasta(te) eelarvesse. Ehitusprojekti hilisemal rakendumisel või sellega seotud objekti lülitamisel eelarvesse tühistatakse allahindlus ning taastatakse kuni esialgse soetusmaksumuseni, kajastades tehingut läbi perioodi tulemi.

Renditud varades käsitletakse kapitalirendina rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule ning kui renditavat vara pole võimalik kergesti asendada teise varaga. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

a) Aruandekohustuslane on rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimaksseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

b) Aruandekohustuslane on rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendimaksud kajastatakse tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Laenukohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Olulised lepingutasud kajastatakse laenude võtmisel laenukohustuste hulgas (miinusega) ja amortiseeritakse intressikuludesse laenuperioodi jooksul, ülejäänud lepingutasud kajastatakse laenude saamisel koheselt intressikuludes. Kuna laenutehingute tehingukulud ei ole olulise suurusega, siis ei kasutata laenude kajastamisel sisemist intressimäära, vaid kajastatakse laenud lepingulise intressimääraga. Kapitalirendikohustused kajastatakse laenukohustustena vastavalt renditud varade kajastamise kohta antud selgitusele.

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Avaliku sektori üksuste vahelistes tehingutes kajastatakse toetused vastastikusel kokkuleppel raha ülekandmisel kas kohe tulu-kuluna või ettemaksetena ning periodiseeritakse vastava aruandluse kohaselt.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, finantseerimise summa kajastatakse samal ajal tuluna.

Põhivara tasuta võõrandamisel kajastatakse vara jääkväärtust antud toetusena ehk üle antud sihtfinantseerimisena põhivara soetuseks.

Tingimuslike kohustustena on avalikustatud lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille kohustusena realiseerumise tõenäosus on alla 50%.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja –kohustused ning mitte-monetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, on bilansipäeva seisuga ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest ning varade ja kohustuste ümberhindamisest saadud kasumid ja kahjumid kajastuvad tulemiaruanDES finantstuludes-kuludes, kui nad on seotud finantsinvesteeringute või laenukohustustega, muude tehingute puhul tegevuskuludes.

Põhivara või varade soetamisel tasutud **mittetagastatavad maksud ja lõivud** (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mitte-käibemaksukohustuslane) kajastatakse soetamishetkel kuluna ning neid ei arvata varade soetusmaksumuse koosseisu. **Tekkepõhine käibemaksukulu** kajastatakse mitte-käibemaksukohustuslaste poolt tegevuskuludes eraldi kululiigina. Kassapõhises eelarve täitmise aruanDES kajastatakse käibemaksukulu vastavate majandamiskulude hulgas, sh ka vara soetamise kuludes.

Tulude arvestus. Kogutud riiklikke makse ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ning Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Kohalike maksude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Lõivutulu kajastatakse lõivuga maksustatud toimingu päeval ning trahve trahvide määramise päeval. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on

usaldusväärset määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel. Dividenditulu arvestatakse dividendide väljakuulutamisel.

Kulude arvestus. Kulused kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaande kirjel *Muud tegevuskulud*. Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse kuluna dividendide väljakuulutamisel.

Muude tegevuskulude hulka kuuluva **ettevõtte tulumaksu** all kajastatakse äriühingute ja sihtasutuste põhitegevusega mitteseotud kuludelt arvestatud tulumaksukulu. Tulemiaruaandes eraldi reana oleva ettevõtja tulumaksu all kajastatakse aga tütarettevõtjate poolt väljakuulutatud dividendidelt makstavat tulumaksukulu sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse.

Bilansipäevajärgsed sündmused. Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansikuupäeva ja aruaande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Seotud osapoolteks loetakse Tartu Linnavalitsuse volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste, äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Käesolevas majandusaasta aruaandes on avaldatud tegevusaruande punktis 1.4. *Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast* alapunktis *Linna juhtimine* volikogu ja linnavalitsuse liikmetele arvestatud töötasud ning punktis 1.6. *Konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute ja sihtasutuste tegevus* tegevjuhtide ja nõukogu liikmete töötasud.

Linnavalitsusel on toimiv sisekontrollisüsteem (tegevusaruande punkt 1.7. *Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi hindamisel*). Seotud isikutega tehtud tehinguid kontrollitakse praktiliste kontrolliprotseduuride käigus lähtudes korruptsioonivastase seaduse nõuetest. Seotud osapooltega tehtud tehingutest vt lisa 24.

Eelarve täitmise aruanne (raamatupidamisaruanne punkt 2.5) on koostatud linnavalitsuse kohta (konsolideerimata) kassapõhiselt, mistõttu selle andmeid ei ole võimalik võrrelda tekkepõhistes konsolideerimata aruannetes (lisa 26-*Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata aruanded*) kajastatud andmetega. Lisaks kassapõhisest printsiipest tulenevatele ajalistele erinevustele on selles kasutusel veel järgmised olulised erinevad arvestuspõhimõtted:

a) põhivara soetamisel tasutud summad kajastatakse eelarve täitmisel kuluna ning põhivara müügist laekunud summad tuluna, amortisatsiooni ja muud põhivarade mitterahalised tehingud eelarve täitmise aruaandes ei kajastu, v.a CO₂ vahendite arvel toimunud tehingud nii tuludes kui kuludes;

b) kaupade ja teenuste ning põhivarade soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruaandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste ja põhivara soetamise kuluna (tekkepõhises aruaandes eraldi tulemiaruaande kirje *Muud tegevuskulud* hulgas).

Lisa 2 Raha ja selle ekvivalendid

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	31.12.2013	31.12.2012	<i>Lisa</i>
Raha ja selle ekvivalendid kokku	7 898	10 463	
Sularaha	40	45	
Raha teel	2	3	
Raha pangas	6 808	7 109	
Välisabi kontod	203	2	
Raha tähtajalisel deposiidihoiusel	845	3 304	
<i>üleöödeposiit</i>	<i>443</i>	<i>x</i>	
<i>alla kolmekuuline deposiit</i>	<i>402</i>	<i>x</i>	
	<hr/>	<hr/>	
	2013	2012	
Intressitulu arvelduskontodelt	56	54	23

Lisa 3 Finantsinvesteeringud ja osalused sidusüksustes, sihtasutustes ja äriühingutes

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	Lühiajalised	Pikaajalised	<i>Lisa</i>
Finantsinvesteeringud			
Bilansiline väärtus 31.12.2012	502	0	
Muutused 2013	21	0	
Muude finantsinvesteeringute soetus	526	0	
Muude finantsinvesteeringute müük	-509	0	
Muude finantsinvesteeringute ümberhindlus	4	0	
Bilansiline väärtus 31.12.2013	523	0	
Osalused avaliku sektori sidusüksustes ¹	2013. a	2012. a	
Osalus OÜs Tartu KTJ (50%)	1	25	
Osalus OÜs Polli Prügila (25,5%)	-9	-7	
Saldo aruandeaasta alguseks	-8	18	
Muutused kokku	9	-26	
Osaluste ümberhindlus kapitaliosaluse meetodil	9	-3	23
Osalustes sihtfinantseerimise arvestuspõhimõtete muutus	0	-24	
Osalus OÜs Tartu KTJ (50%)	1	1	
Osalus OÜs Polli Prügila (25,5%)	0	-9	
Saldo aruandeaasta lõpuks	1	-8	

¹ vt ka tegevusaruande p 1.6.

Linna valitseva mõju all olevate äriühingute ja sihtasutuste olulisemad finantsnäitajad

tuhandetes eurodes

Nimetus	Osa- luse %	Aru- ande aas- ta	Bilansi näitajad aasta lõpus			Tulemiaruaande näitajad			
			Varad	Kohus- tused	Netovara	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja kulud	Tulem
Valitseva mõju all olevad äriühingud									
AS Tartu Veevärk	100	2013	75 787	31 032	44 755	9 522	-7 495	-88	1 939
		2012	72 753	29 437	43 316	9 410	-7 037	14	2 387
OÜ Tartu Veekeskus	100	2013	1 098	185	913	1 414	-1 178	1	237
		2012	821	145	676	1 446	-1 338	4	112
AS Tartu Turg	100	2013	968	102	866	697	-631	-1	65
		2012	910	109	801	654	-598	-9	47
AS Tartu Elamuhalduse	100	2013	648	495	153	771	-773	-10	-12
		2012	755	540	215	1 000	-1 009	-33	-42
OÜ Anne Saun	100	2013	455	27	428	315	-236	0	79
		2012	376	27	349	216	-232	0	-16
OÜ Tartu Linna Polikliinik	100	2013	295	223	72	1 513	-1 508	0	5
		2012	259	192	67	1 391	-1 389	0	2
Valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused									
SA Tartu Eluasemefond	100	2013	2 133	341	1 792	25	-118	124	31
		2012	2 126	364	1 762	16	-107	118	27
SA Tartu Loomemajanduskeskus	100	2013	874	226	648	531	-532	-4	-5
		2012	911	258	653	671	-484	-4	183
SA Tartu Kultuurkapital	100	2013	638	97	541	305	-297	7	15
		2012	641	115	526	377	-377	16	16
SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus	100	2013	352	107	245	985	-945	1	41
		2012	306	103	203	864	-877	2	-11
SA Tähtvere Puhkepark	100	2013	328	28	300	286	-298	0	-12
		2012	348	36	312	234	-293	0	-59
SA Tartu Sport	100	2013	131	65	66	1 082	-1 100	0	-18
		2012	159	75	84	954	-918	0	36
SA Tartumaa Turism	60	2013	100	47	53	286	-272	0	14
		2012	57	18	39	297	-291	0	6
SA Tartu Perekodu Käopesa	100	2013	135	80	55	251	-196	0	55
Bilansis kajastuvad sidusüksused									
OÜ Polli Prügila	25,5	2013	23	71	-48	0	-9	-2	-11
		2012	23	59	-36	0	-8	-2	-10
OÜ Tartu KTJ	50	2013	1	0	1	0	0	0	0
		2012	2	0	2	0	0	0	0

Tabelis toodud bilansi- ja tulemiaruaande näitajad põhinevad Rahandusministeeriumi saldoandmike süsteemis avalikustatud andmetel.

Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid

		<i>tuhandetes eurodes</i>				
<u>A Maksunõuded ja -kohustused</u>		Nõuded		Kohustused		<i>Lisa</i>
		31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	
Lühiajalised maksunõuded ja -kohustused kokku		5 540	4 953	1 349	1 463	9
Maksud kokku		5 493	4 873	1 179	1 315	
Üksikisiku tulumaks		5475	4 856	739	596	
Käibemaks		0	0	65	21	
Sotsiaalmaks		0	0	1 443	1 215	
Töötuskindlustusmaksed		0	0	116	135	
Kogumispensionimaksed		0	0	59	49	
Muud riiklikud maksud		18	17	10	10	
Maksude ettemaksed		0	0	-1 253	-711	
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		47	80	170	148	
Pikaajalised maksunõuded		20	52	0	0	5

Pikaajalistest maksunõuetest valdavalt nõue riigile KOV-le ülekantava tulumaksu osas.

Maksude ettemaksetes Maksu- ja Tolliametile ettemaksena kantud 2014. a jaanuarikuus deklareeritavad töötasude maksud.

<u>B Maksu-, lõivu-, trahvitulud</u>	2013	2012	
Maksu-, lõivu-, trahvitulud kokku	55 728	51 767	
Maksutulud kokku	55 225	51 101	
Üksikisiku tulumaks	53 710	49 479	
Maamaks	695	844	
Kohalikud maksud	820	778	
<i>reklaamimaks</i>	<i>315</i>	<i>294</i>	
<i>teede ja tänavate sulgemismaks</i>	<i>95</i>	<i>111</i>	
<i>parkimistasud</i>	<i>410</i>	<i>373</i>	
Riigiõivud	123	144	15
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	202	326	
Tasud veerikasutusest	171	154	16
Saastetasu jäätmete viimisel keskkonda	31	172	16
Trahvid	178	196	16

Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	31.12.2013	31.12.2012	
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	9 332	5 883	<i>Lisa</i>
Nõuded saamata toetuste eest	6 975	3 152	<i>14</i>
Nõuded ostjate vastu kokku	1 558	1 618	
<i>nõuded ostjate vastu</i>	<i>1 611</i>	<i>1 681</i>	
<i>ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud</i>	<i>-53</i>	<i>-63</i>	
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	178	194	
Laenunõuded ¹	176	179	
Ettemakstud toetused - sihtfinantseerimised	0	29	
Muud nõuded	33	70	
<i>toetuste ja sihtfinantseerimise tagasinõuded</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	
<i>mitmesugused muud nõuded</i>	<i>29</i>	<i>66</i>	
Viitlaekumised (s h ka laekumata intressid)	14	20	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	193	135	
Tuletisinstrumentite kogusumma	205	486	<i>11</i>
Pikaajalised maksu- ja muud nõuded kokku	1 882	1 823	
Laenunõuded ¹	1 862	1 771	
Pikaajalised maksunõuded ²	20	52	<i>4</i>
<i>üksikisiku tulumaks</i>	<i>20</i>	<i>51</i>	
<i>maamaks</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	

Pikaajaliste nõuete jaotus järelejäänud tähtaja järgi 31.12.2013			
	Laenunõuded	Maksunõuded	Kokku
Keskmine intressimäär	6,2%		
1 kuni 2 aastat	200	20	220
2 kuni 3 aastat	195	0	195
3 kuni 4 aastat	182	0	182
4 kuni 5 aastat	165	0	165
üle 5 aasta	1 120	0	1 120
Kokku:	1 862	20	1 882

Intressitulu antud laenudelt ja järelmaksunõuetelt lisas 23 *Finantstulud ja -kulud*.

¹ **Antud laenudeks** on eluasemelaenu füüsilistele isikutele. Laenudega on toimunud järgmised tehingud (euro):

laekus tagasi	607	382
laene anti välja	696	425

2013. a tõsteti 176 tuhat eurot pikaajalistest laenunõuetest lühiajaliseks, 2012. a 178 tuhat eurot.

² Riigilt kohaliku omavalitsuse eelarvesse kantavatelt maksudelt. Nende nõuete lühiajaline osa vt lisa 4.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku materiaalne põhivara	
Soetusmaksumus 31.12.2012	16 464	272 102	9 379	7 603	15 930	321 477	
Akumuleeritud kulum 31.12.2012	0	-77 702	-6 598	-2 827	0	-87 126	
Jääkväärtus seisuga 31.12.2012	16 464	194 400	2 781	4 776	15 930	234 351	
2012 korrigeerimised	0	-353	0	0	0	-353	1
Korrigeeritud jääkväärtus seisuga 31.12.2012	16 464	194 047	2 781	4 776	15 930	233 998	
<i>2013 tehingud kokku</i>	<i>356</i>	<i>18 437</i>	<i>-176</i>	<i>49</i>	<i>12 654</i>	<i>31 320</i>	
Soetamine	265	2 138	830	225	40 671	44 129	
Ümberklassifitseerimine	245	27 459	95	119	-27 918	0	
Ümberhindlus ¹	191	0	0	0	0	191	
Mitterahaline sihtfinantseerimine	4	1 234	29	27	0	1 294	
Üleviimine							
kinnisvarainvesteeringute grupp	-253	0	0	0	-99	-352	7
Ületoomine							
kinnisvarainvesteeringute grupp	20	4	0	0	0	24	7
Kulumi ületoomine							
kinnisvarainvesteeringute grupp	0	-1	0	0	0	-1	7
Müük	-1	0	-139	0	0	-140	
Müüdüd põhivara kulum	0	0	124	0	0	124	
Mahakandmine	-115	-2 256	-225	-41	0	-2 637	21
Mahakantud põhivara kulum	0	978	197	41	0	1 216	21
Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-11 119	-1 087	-322	0	-12 528	21
Soetusmaksumus 31.12.2013	16 820	212 484	2 605	4 825	28 584	265 318	
Akumuleeritud kulum 31.12.2013	0	-87 844	-7 364	-3 108	0	-98 316	
Jääkväärtus seisuga 31.12.2013	16 820	212 484	2 605	4 825	28 584	265 318	

¹ Ümberhindlus: munitsipaliseeritud maad, mis esmakordselt kajastati bilansis maa maksustamishinnas

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

tuhandetes eurodes

	Soetus- maksumus	Kogunenud kulum	Jääkväärtus	<i>Lisa</i>
Seisuga 31.12.2012	31 043	-5 559	25 484	
<i>2013 tehingud kokku</i>	<i>64</i>	<i>-737</i>	<i>-673</i>	
Ületoomine materiaalse põhivara grupist	352	0	352	6
Üleviimine materiaalse põhivara gruppi	-24	1	-23	6
Aruandeaastal arvestatud kulum	0	-796	-796	21
Mahakandmine	-35	5	-30	21
Soetus	3	0	3	
Müük	-232	53	-179	
Seisuga 31.12.2013	31 107	-6 296	24 811	

	2013	2012
Kinnisvarainvesteeringute müük		
Müügihind	431	214
Müügikulud	-2	-2
Vara jääkväärtus	-179	-128
Müügikasum (vt lisa 16)	250	84

Lisa 8 Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes

	Tarkvara	Muu immateriaalne põhivara	Kokku immateriaalne põhivara	<i>Lisa</i>
Soetusmaksumus 31.12.2012	433	188	621	
Akumuleeritud kulum 31.12.2012	-302	-135	-437	
Jääkväärtus seisuga 31.12.2012	131	53	184	
<i>2013 tehingud kokku</i>	<i>-58</i>	<i>-41</i>	<i>-99</i>	
Soetamine	21	9	30	
Aruandeaastal arvestatud kulum	-79	-50	-129	21
Soetusmaksumus 31.12.2013	454	197	651	
Akumuleeritud kulum 31.12.2013	-381	-185	-566	
Jääkväärtus seisuga 31.12.2013	73	12	85	

Lisa 9 Muud kohustused ja saadud ettemaksed

	<i>tuhandetes eurodes</i>				<i>Lisa</i>
	31.12.2013		31.12.2012		
	lühiajaline osa	pikaajaline osa	lühiajaline osa	pikaajaline osa	
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	4 303	609	5 738	845	
	<hr/>				
Toetusteks (sihtfinantseerimiseks) saadud ettemaksed	1 765	0	3 248	0	14
Maksukohustused	1 349	0	1 463	0	4
Viitvõlad	325	0	322	0	
<i>laenuintressi kohustused</i>	222	0	210	0	
<i>muud viitvõlad</i>	103	0	112	0	
Muud kohustused ¹	442	180	329	356	
Muud saadud ettemaksed ja tulevaste	413	429	368	489	
<i>muud saadud ettemaksed</i> ²	408	429	368	489	
<i>saadud maksude, lõivude ja</i>					
<i>trahvide ettemaksed</i>	5	0	0	0	
Toetuste andmise kohustused	9	0	8	0	20

¹ **Muudes pikaajalistes kohustustes** kajastuvad olulistena lepingulised maksed kinnisvaraarendajatele uute elamurajoonide tänavate väljaehitamise kaasfinantseerimisena 79 tuhat eurot ja Tartu Elamuhalduse AS haldusala majade sihtotstarbelist remondifondi 73 tuhat eurot.

² **Muudes saadud pikaajalistes ettemaksetes** kajastuvad:

1) linnavalitsuse nõude müügist laekunud ettemakse Sampo Pangalt 290 tuhat eurot. Tartu Linnavalitsuse ja AS A.Le Coq Tartu Õlletehase vahel 2005. a sõlmitud lepingu alusel kohustub õlletehas tasuma linnale 13 aasta jooksul igal aastal 1 000 tuh krooni, alates 2011. a 63 912 eurot, mille eest sai õlletehas osaleda Tartu uue spordihoone "A.LeCoq SPORT" nime ja logo kujundamises ning lepingu perioodil reklaamida ja kaubelda spordihoones oma firmatoodetega. 2006. a müüs linn selle nõude Sampo Pangale.

Pikaajaline ettemaks on diskonteeritud 5% diskontomääraga.

2) tagatisrahad äripindade ja hangete lepingupartneritelt summas 139 tuhat eurot vastavalt väljarenditud äriruumide üüri- ning hankelepingutele.

Lisa 10 Võlad töötajatele

tuhandetes eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
Võlad töövõtjatele kokku	3 806	3 266
Puhkusekohustus	720	725
Töötasu võlgnevus	1 843	1 524
Deklareerimata töötasumaksude kohustused	1 226	1 003
Muud võlad töövõtjatele	17	14

Lisa 11 Laenukohustused

tuhandetes eurodes

Laenu liik	Võlakirjad	Pangalaen	Kapitali- rent	Laenu- kohustused kokku	Lisa
Laenukohustused 31.12.2011	39 844	0	5 815	45 659	
Muutused 2012. a	1 529	0	-206	1 323	
suurendatud laenukohustus	7 399	0	52	7 451	
makstud tagasi	-5 870	0	-258	-6 128	
Seisuga 31.12.2012	41 373	0	5 609	46 982	
lühiajalised	15 622	0	263	15 885	
pikaajalised	25 751	0	5 347	31 098	26
Muutused 2013. a	4 156	0	-261	3 895	
suurendatud laenukohustus	19 778	0	3	19 781	
makstud tagasi	-15 622	0	-264	-15 886	
Seisuga 31.12.2013 kokku	45 529	0	5 348	50 877	
s h Kuni 1 aasta (lühiajalised)	8 551	0	272	8 823	
1 kuni 2 aastat	7 613	0	278	7 891	
2 kuni 3 aastat	6 899	0	290	7 189	
3 kuni 4 aastat	6 071	0	294	6 365	
4 kuni 5 aastat	3 110	0	305	3 415	
Üle 5 aasta	13 285	0	3 909	17 194	
Kokku pikaajalised	36 978	0	5 076	42 054	26

Kapitalirendi tingimustel rendile võetud varadest annab ülevaate lisa 13

Täiendav informatsioon olulisemate laenulepingute lõikes

Laenu andja / algne laenusumma / lepinguline intressimäär	Alus- valuu- ta	Aru- ande- aasta	Laenujääk aasta lõpus (euro)	Intressimäär perioodi lõpus (%)	Võlteeninda- mise ja valuutakursi kulud	Tagasimakse lõpptähtaeg
Nordea Pank	kokku	2013	10 485	3	-459	
2) võlakirjad 3,6mln €	EUR	2013	1 428	1,741	-34	12.08.2015
		2012	2 142	2,040	-68	
3) võlakirjad 103mln SEK	SEK	2013	9 057	1,200	-425	4.08.2021
		2012	10 189	1,157	493	
Rootsi Ekspordi ja Krediidipank	kokku	2013	4 574	1	-26	
1) võlakirjad 8,3mln €	EUR	2013	2 482	0,429	-13	8.12.2016
(6 kuu EURIBOR+0,095%)		2012	3 310	0,434	-56	
2) võlakirjad 5,4mln €	EUR	2013	0	0,274	-2	25.10.2013
(3 kuu EURIBOR+0,05%)		2012	776	0,492	-12	
3) võlakirjad 5,2mln €	EUR	2013	2 092	0,425	-11	28.11.2017
(6 kuu EURIBOR+0,095%)		2012	2 615	0,444	-41	
DEPFA Pank	kokku	2013	3 835	1	-60	
1) võlakirjad 9,6mln €	EUR	2013	3 835	0,380	-18	20.09.2017
(6 kuu EURIBOR+0,04%)		2012	4 793	0,516	-65	
2) võlakirjad 8,3mln €	EUR	2013	0	0,762	-42	12.08.2013
(6 kuu EURIBOR+0,39%)		2012	8 272	1,030	-128	
Swedbank	EUR	2013	939	1,441	-26	7.08.2014
võlakirjad 4,7mln €		2012	1 877	x	x	
Danskebank	kokku	2013	19 777	2,694	-117	
Võlakiri 9,8mln €	EUR	2013	9 800	1,361	-66	1.08.2023
Võlakiri 10mln €	EUR	2013	9 977	1,333	-51	12.09.2013
SEB	EUR	2013	5 919	1,185	-26	20.09.2017
Võlakiri 7,4mln €		2012	7 399	1,050	-30	
Võlakiri 7,4mln € (swap NordeaPank)			x	0,323 ²	4	
				0,496 ³		
Riigi Kinnisvara AS						
kapitalirent 6,4 mln €	EUR	2013	5 307	4,400	-239	31.08.2025
		2012	5 552	4,400	-250	

Intressikulu jaotus erinevate laenu liikide lõikes ning nendega seotud valuutakursi kasumid/kahjumid, korralduskulud, samuti intressiswapiga seotud finantstulud-kulud on avatud lisas 23 *Finantstulud ja -kulud*.

Võlakirjade tagatiseks on linna eelarvelised vahendid.

¹ 31.12.2013 seisuga **tuletisinstrumentidina** kajastub kahe erineva võlakirja intressiswap (vt tegevusaruande p 1.9. Ülevaade finantsriskide juhtimisest).

		31.12.2013	31.12.2012	Lisa
intressiswapi turuväärtus (positiivne)	euro	220	531	5
intressiswapi turuväärtus (negatiivne)	euro	-15	-45	5
turuväärtuse muutusest tekkinud finantstulu/kulu	euro	-281	648	
swapiintressi kulu (-) tulu (+)	euro	-185	820	23

103mln SEK võlakirjadele on sõlmitud intressiswapi leping laenuperioodi lõpuni.

² ujuv

³ fikseeritud

Lisa 12 Võlad tarnijatele

	<i>tuhandetes eurodes</i>	
	31.12.2013	31.12.2012
Võlad tarnijatele kokku	11 116	6 256
Võlad tarnijatele toodete ja teenuste eest	4 768	3 595
Kohustused erasektori üksustele	2 984	3 072
Kohustused avaliku sektori üksustele	295	368
Kohustused mitteresidentidele	1 489	155
Võlad tarnijatele põhivara eest	6 348	2 661

Võlgadena tarnijatele põhivara eest kajastavatest olulisimad on kohustused seoses Tartu idapoolse ringtee ehitusega AS'le Nordecon ja AS'le Tref.

Lisa 13 Kapitali- ja kasutusrent

	<i>tuhandetes eurodes</i>	
	31.12.2013	31.12.2012
Kapitalirendi tingimustel rendile võetud varad kokku	5 883	6 026
Soetusmaksumus kokku	6 574	6 570
Akumuleeritud kulum kokku	-691	-544
Hooned jääkväärtuses	5 844	5 974
Soetusmaksumus	6 491	6 491
Akumuleeritud kulum	-647	-517
Masinad ja seadmed jääkväärtuses	39	52
Soetusmaksumus	83	79
Akumuleeritud kulum	-44	-27
Kasutusrendile antud materiaalne põhivara kokku	21 877	14 740
Soetusmaksumus kokku	29 069	19 044
Akumuleeritud kulum kokku	-7 192	-4 304
Kinnisvarainvesteeringud jääkväärtuses	16 873	11 550
Soetusmaksumus	22 498	14 912
Akumuleeritud kulum	-5 625	-3 362
Hooned ja rajatised jääkväärtuses	4 555	3 191
Soetusmaksumus	6 122	4 133
Akumuleeritud kulum	-1 567	-942
Renditud varadega seotud tulud ja kulud	2013	2012
Üüri ja renditulud kokku	2 329	2 090
Kinnisvarainvesteeringud	1 141	728
Muud hooned	1 188	1 362
Netotulu kinnisvarainvesteeringute rentimisest kokku	-143	151
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud	-1 284	-577

Kapitalirendi lepingute alusvaluutaks on euro, intressimäärad vahemikus 4-6%
Olulise kapitalirendi lepingu üksikasjad lisa 11 täiendavs informatsioonis.

Lisa 14 Saadud toetused

	2013			2012			Lisa
	Tegevus- kuludeks	Põhivara soetuseks	Tulud kokku	Tegevus- kuludeks	Põhivara soetuseks	Tulud kokku	
Rahaline sihtfinantseerimine	33 958	5 525	39 483	31 174	6 674	37 848	
Kodumaine	31 732	1 351	33 083	29 522	1 041	30 563	
<i>s h riigieelarvest KOV eelarve tasandusfondi</i>	23 361	0	23 361	22 044	0	22 044	
Välismaine	2 172	3 826	5 998	1 553	5 504	7 057	
Kaasfinantseerimine	54	348	402	99	129	228	
<i>Kokku saadud toetustest s h</i>							
saadud vahendamiseks	0	0	0	3	0	3	
tagasi nõutud	42	-27	15	-37	-15	-52	
Mitterahaline sihtfinantseerimine	0	27 196	27 196	0	10 128	10 128	
Tasuta saadud põhivara	x	1 293	1 293	x	335	335	
Põhivara soetus, mille eest tasus toetuse andja otse tarnijale	0	25 903	25 903	0	9 793	9 793	
<i>s h välismaine</i>	0	25 903	25 903	0	9 793	9 793	
Kokku saadud toetused ¹	33 958	32 721	66 679	31 174	16 802	47 976	

Ettemaksed, nõuded ja kohustused toetuste saamisel	31.12.2013			31.12.2012			
Toetusteks saadud ettemaksed ²	1 376	389	1 765	1 913	1 335	3 248	9
Nõuded saamata toetuste eest	6 975	0	6 975	468	2 684	3 152	5
sihtfinantseerimine ³	6 966	0	6 966	464	2 684	3 148	
seadusandlusest tulenevad toetused	9	0	9	4	0	4	

¹ 2013. a saadud välismaise sihtfinantseerimise ja kaasfinantseerimise olulisemad allikad ning teostatud projektid:

ISPA, Ühtekuuluvusfondist kokku	26 320
Ida-Ringtee sild	24 305
Metaankäärituse meetodil linna reoveepuhastuse ehitus	1 141
ERDG (Regionaal) fondist kokku	4 984
Tartu Loodusmaja rajamine	1 944
Emajõe kaldakindlustuse rajamine	606
Lasteaedade laiendamine	530
ESF (Sotsiaal)	387
s h Tartu Kutsehariduskeskuse mitmesugust õppetegevust toetavad projektid	225
elukestvat õpet toetavad projektid Vaimse Tervise Hooldekeskuses	63

² **Toetusteks saadud ettemaksetest olulisemateks on:**

Aardlapalu prügila sulgemine	593
Tamme Gümnaasiumi rajamine	389
Tartu linna veevärgi ja reoveepuhastuse rekonstrueerimine	51

³ **Seisuga 31.12.2013 olulisemad saamata sihtfinantseerimise nõuded (euro):**

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Tartu idapoolse ringtee ehitus	5 302
Ettevõtluse Arendamise SA	Lasteaedade laiendamine	471
Keskkonnainvesteeringute Keskus SA	Tartu linna veevärgi ja reoveepuhastuse rekonstrueerimine	365

Bilansivälised toetuste saamise nõuded*tuhandetes eurodes*

Nõuded kokku	11 414	1-2 aastat	2-3 aastat
ISPA (Ühtekuuluvusfond)	10 076	10 076	x
ERDG (Euroopa Regionaalarengu Fond)	961	961	x
ESF (Euroopa Sotsiaalfond)	299	299	x
Kodumaine sihtfinantseerimine	78	78	x
Muud mitteresidendid	63	63	

- s h Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium - Tartu idapoolse ringtee ehitus 10 076 tuhat eurot
EAS - Tartu ühistranspordi juhtimis- ja kontrollisüsteemi arendamine 828 tuhat eurot

Lisa 15 Kaupade ja teenuste müük

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	<i>Lisa</i>
Kaupade ja teenuste müügitulud kokku	27 078	25 246	
Tulud majandustegevusest	26 955	25 102	
Elamu-kommunaalalased tegevustulud	8 466	8 388	
Haridusalased tegevustulud	6 319	5 918	
Üür ja rent	3 674	2 890	
<i>hooned</i>	2 329	2 090	
<i>muu vara</i>	1 345	800	
Tulu transpordialasest tegevusest	2 373	2 420	
Tervishoiualased tegevustulud	1 462	1 320	
Spordi- ja puhkealased tegevustulud	2 035	1 873	
Sotsiaalalalased tegevustulud	1 623	1 313	
Muud majandusalased tegevustulud	606	608	
Kultuuri- ja kunstialased tegevustulud	397	372	
Riigilõivud	123	144	<i>4</i>
Ehitusloa väljastamine	77	101	
Kasutusloa väljastamine	21	19	
Majandustegevuse jm registreerimise toimingud	14	15	
Bussiveo liiniloa väljastamine	11	9	

Lisa 16 Muud tulud

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	<i>Lisa</i>
Muud tulud kokku	866	838	
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist	369	152	
Kasum/kahjum põhivara müügist	336	125	
Maa	58	25	
Muu materiaalne põhivara	28	16	
Kinnisvarainvesteeringud	250	84	<i>7</i>
Kasum varude(kaupade) müügist	33	27	
Mitmesugused muud tulud	284	478	
Trahvid	178	196	<i>4</i>
Maksukorralduse seaduse alusel määratud viivistasud	100	91	
Väärteomenetluse seaduse alusel määratud trahvid	59	63	
Muud trahvid	19	42	
Edasiantud saastetasu ja keskkonna tekitatud kahju hüvitus	31	172	<i>4</i>
Muud tulud	75	110	
Muud tulud varadelt	213	208	
Tasud veerikasutusest	171	154	<i>4</i>
Muud viivisintressitulud	42	54	

Lisa 17 Tegevuskulude jaotus valdkonniti (tegevusalade järgi)

tuhandetes eurodes

Tegevusala	Tööjõu- kulud	<i>s h</i> <i>töötasu</i>	<i>Keskmine</i> <i>töötajate</i> <i>arv</i>	Majandamis- kulud	Antud toetused	Põhivara amorti- satsioon ja allahindlus	Muud tegevus- kulud	2013	2012
Haridus	-34 915	-25 922	2 807	-12 218	-3 085	-2 937	-2 474	-55 629	-52 748
Vaba aeg, kultuur, religioon	-3 760	-2 786	343	-2 801	-3 496	-1 310	-698	-12 065	-12 336
Majandus	-595	-442	37	-9 322	-278	-5 616	-5 595	-21 406	-16 211
Elamu- ja kommunaalmajandus	-2 209	-1 689	159	-4 191	-36	-3 589	-1 080	-11 105	-10 020
Sotsiaalne kaitse	-2 476	-1 858	278	-2 302	-4 085	-840	-138	-9 841	-9 175
Üldised valitsussektori teenused	-5 263	-3 826	290	-1 238	-78	-322	-275	-7 176	-6 702
Keskkonnakaitse	-35	-26	2	-3 918	-151	-224	-801	-5 129	-4 122
Tervishoid	-1 058	-787	74	-730	-76	-65	-37	-1 966	-1 844
Avalik kord ja julgeolek	-180	-134	11	-35	-46	-1	-7	-269	-293
2013 tegevuskulud kokku	-50 491	-37 470	4 001	-36 755	-11 331	-14 904	-11 105	-124 586	x
2012 tegevuskulud	-45 738	-33 767	3 938	-33 180	-13 694	-13 236	-7 603	x	-113 451
<i>Lisa</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>21</i>	<i>22</i>		

Tegevuskulud on suurenenud 11 650 tuhande euro võrra võrreldes 2012. a kuludega peamiselt majandusvaldkonna muudestegevuskuludes (vt lisa 22) ning haridusvaldkonna tööjõukuludes (vt lisa 18).

Lisa 18 Tööjõukulud

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	
Tööjõukulud kokku	-50 491	-45 738	17
Töötasud	-37 470	-33 767	17
Valitavad ja ametisse nimetatavad ametnikud	-337	-362	
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	-2 148	-3 268	
vanemametnikud	0	-2 313	
juhid	-700	0	
kõrgemad ametnikud	0	-901	
tippspetsialistid	-32	0	
nooremametnikud	0	-54	
keskastme spetsialistid	-1 369	0	
noorempetsialistid	-47	0	
Töötajate töötasud	-34 386	-29 486	
õpetajad	-16 123	-14 031	
keskastme spetsialistid	-6 262	-4 568	
töölised ja abiteenistujad	-4 311	-3 981	
tippspetsialistid	-4 208	-3 878	
juhid	-3 031	-2 783	
nõukogude ja juhatuste liikmed	-262	-245	
noorempetsialistid	-189	0	
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	-590	-498	
Muud koosseisuvälised töötasud	-9	-153	
Tööjõukuludega kaasnevad maksud	-12 813	-11 729	
Sotsiaalmaks töötasudelt	-12 278	-11 079	
Töötuskindlustusmaks	-367	-457	
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	-103	-118	
Tulumaks erisoodustustelt	-65	-75	
Erisoodustused	-234	-267	
Õppelaenu kustutamine	-116	-160	
Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitis (üle piirmäära)	-48	-47	
Mittesugused muud erisoodustused	-70	-60	
Tööjõukulude kapitaliseerimine omavalmistatud põhivara maksumusse (miinus)	26	25	
Kokku keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale	4 001	3 938	17
Töötajad	3 821	3 634	
sh õpetajad	1 516	1 469	
Avaliku teenistuse ametnikud (koos koosseisuvälisestega)	173	297	
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	7	7	

Tööjõukulud on suurenenud 4 753 tuhande euro võrra võrreldes 2012. a kuludega peamiselt haridusvaldkonna töötasude suurenemise arvel, lisaks toimus avaliku teenistuse ametnike töötasu vähenemine seoses ATS muutusega 2013 aastal. Muudatusega suurenes töölepinguga töötajate arv ning toimus töötasude taastamine.

Lisa 19 Majandamiskulud

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	<i>Lisa</i>
Majandamiskulud kokku	-36 755	-33 180	<i>17</i>
Kinnistute, hoonete, ruumide majandamiskulud	-7 989	-7 107	
konsolideerimisgrupi põhitegevuseks kasutatavad kinnistud, hooned, ruumid	-6 305	-6 016	
kinnisvarainvesteeringud	-1 284	-577	
avalikule sektorile üürile ja rendile antud (v a kinnisvarainvesteeringud)	-400	-514	
Rajatiste majandamiskulud	-7 954	-6 458	
Õppevahendite ja koolituse kulud ¹	-3 462	-2 750	
Toiduained ja toitlustusteenused	-2 691	-2 513	
Administreerimiskulud	-1 173	-1 226	
Inventari majandamiskulud	-886	-692	
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-1 000	-980	
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	-859	-784	
Sotsiaalteenused	-1 323	-1 259	
Mitmesugused majanduskulud (erivarustus, -materjalid, töömasinate majandamine, tootmiskulud)	-7 106	-6 925	
Koolituskulud oma töötajatele (sh koolituslätetus)	-489	-645	
Sõidukite ülalpidamiskulud	-515	-579	
Meditsemi- ja hügieenikulud	-757	-713	
Uurimis- ja arendustööd	-242	-225	
Lähetuskulud	-258	-283	
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-51	-41	
¹ Olulisemad õppevahendite ja koolituse kulud:	2013	2012	
haridusteenuste eest teistele kohalikele omavalitsustele	1 880	1 168	
õppevahendid üldhariduskoolides ja lasteaedades	1 003	1 016	

Lisa 20 Antud toetused

		<i>tuhandetes eurodes</i>		
A Kulud		2013	2012	<i>Lisa</i>
	Antud toetused kokku	-11 331	-13 693	<i>17</i>
Sotsiaaltoetused		-5 369	-5 289	
Õppetoetused		-1 199	-1 127	
<i>sh toetlustoetused</i>		-302	-301	
Puudega inimeste toetused		-1 081	-1 066	
Peretoetused		-727	-774	
Muud		-911	-893	
Toimetulekutoetused		-1 229	-1 140	
Preemiad ja stipendiumid (va haridusalased stipendiumid)		-222	-289	
Sihtfinantseerimine		-5 894	-8 340	
Tegevuskulud		-5 481	-6 556	
transpordikorraldus		-35	-33	
vabaaja- ja sporditegevus		-2 433	-2 206	
erakoolid ja lasteaiad		-1 784	-3 099	
kultuuritegevus		-683	-672	
muud		-546	-546	
Põhivara sihtfinantseerimine		-413	-1 784	
vabaaja- ja sporditegevus ¹		-122	-953	
kõrgkoolid, lasteaiad		-98	-127	
transpordikorraldus		-36	-436	
kultuuritegevus		-37	-187	
muu majandus		-120	-81	
Mittesihotstarbeline finantseerimine		-68	-64	
Liikmemaksud		-65	-60	
MTÜ Eesti Linnade Liit		-36	-34	
MTÜ Tartumaa Omavalitsuste Liit		-12	-12	
muud liikmemaksud		-17	-14	
Muud		-3	-4	
B Tehtud ettemaksed ja kohustused toetuste andmisel		31.12.2013	31.12.2012	
	Ettemakstud toetused	0	29	
	Lühiajaliste toetuste andmise kohustused	9	8	<i>9</i>

¹ sh SA Teaduskeskus AHHA 171 tuhat eurot(2012.aastal 836 tuhat eurot)

Lisa 21 Põhivara amortisatsiooni ja allahindluse kulu

		<i>tuhandetes eurodes</i>		
		2013	2012	<i>Lisa</i>
Amortisatsiooni, allahindluse ja mahakandmise kulu kokku		-14 904	-13 236	17
Materiaalne põhivara		-13 949	-12 295	6
<i>s h hooned ja rajatised</i>		<i>-12 391</i>	<i>-11 070</i>	
Kinnisvarainvesteeringud		-826	-822	7
Immateriaalne põhivara		-129	-119	8

Lisa 22 Muud kulud

		<i>tuhandetes eurodes</i>		
		2013	2012	<i>Lisa</i>
Muud kulud kokku		-11 105	-7 603	17
Maksu-, lõivu-, trahvikulud		-11 059	-7 558	
Käibemaksukulu		-10 303	-6 974	
<i>s h põhivara soetusega kaasnev käibemaksu kulu</i>		<i>-6 664</i>	<i>-3 781</i>	
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud		-722	-539	
Riigilõivukulu		-9	-18	
Maamaksukulu		-18	-18	
Muud maksud, trahvid ja maksuvõla intressid		-7	-9	
Muud tegevuskulud		-29	-24	
Kahjutasud, viivised (v a maksuintressid ja finantskulud)		-25	-19	
Valuuta kursivahed (v a finantstulud-kulud) ja muud kulud		-4	-5	
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest		-17	-21	

Lisa 23 Finantstulud ja -kulud

	<i>tuhandetes eurodes</i>		
	2013	2012	<i>Lisa</i>
Finantstulud ja -kulud kokku	-829	-116	
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	60	67	
Intressitulu arvelduskontodelt	56	54	2
Kasum/kahjum finantsinvesteeringute ümberhindamisest	4	13	
Muud finantstulud ja -kulud	125	115	
Intressitulu laenudelt	124	118	
Muu finantstulu ja -kulu (valuutakursi kasum/kahjum jm)	1	-3	
Intressikulu	-1 023	-295	
Võlakirjad	-756	-19	
intressi-, viivise- ja kohustistasu kulu võlakirjadelt	-571	-839	
intressikulu riskimaandamise eesmärgil soetatud tuletisinstrumentidelt ¹	-185	820	
Diskonteeritud pikaajalised kohustused	-25	-22	
Kapitalirendi ja muude kohustuste intressikulu	-242	-254	
Tulem osalustelt	9	-3	3
Tulem kapitaliosaluse meetodil	9	-3	

¹ Intressitulu tuletisinstrumentidelt sisaldab nii aastalõpu turuväärtuse muutust (vt lisa 11 märkusi) kui ka aasta jooksul arvestatud swapintressi kulu.

Lisas 11 on avatud intressikulud olulisemate laenulepingute kohta, samas ka intressiswapi muutused ning lisas 9 muud pikaajalised kohustused.

Lisa 24 Seotud osapooled

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimisgrupil on toimiv sisekontrollisüsteem (tegevusaruande punkti 1.8 „Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi korraldamisel“). Seotud isikutega tehtud tehinguid kontrollitakse siseauditi praktiliste kontrolliprotseduuride käigus. Teenistusliku järelevalve teostamisel hinnatakse muuhulgas ametnike tegevust, lähtudes korruptsioonivastase seaduse nõuetest.

Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud ja hüvitised

tuhandetes eurodes

	Konsolideerimisgrupi tegev- ja kõrgema juhtkonna keskmine arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma	
	2013	2012	2013	2012
Volikogu liikmed	49	49	131	137
sh esimees ja aseesimees	2	2	42	45
Linnavalitsuse liikmed	5	5	206	221
Asutuste juhid	204	203	3 031	2 783
Nõukogude ja juhatuste liikmed	13	9	0	245
Kokku:	271	266	3 368	3 386

KOV volikogu liikmete, valitsuse liikmete, asutuste juhtide ning KOV valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmete lähedastele pereliikmete andmeid sai seotud osapoolte kindlakstegemiseks kasutada mahus, mis oli aruande koostajale läbi majanduslike huvide deklaratsioonide teatavaks tehtud.

Seotud osapoolte üle toimub jooksvalt läbi aasta pidev kontroll kasutades selleks aruandeaastal rakendatud e-arvete menetlemiskeskonda dokumendihaldussüsteemis GoPro.

Turuhinnast erinevaid tehinguid meie hinnangul ei toimunud.

Soodustusi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud lähedastele pereliikmetele ei tehtud.

Lisa 25 Bilansiväline informatsioon

1. Tingimuslikud kohustused seisuga 31.12.2013

Lepingu tähtaeg	Kokku	kuni 1 aasta	1-2 aastat	2-3 aastat	3-4 aastat	üle 4 aasta
Kohustused kokku:	57 779	26 619	14 014	16 406	740	0
Hankelepingud ¹	54 682	23 522	14 014	16 406	740	
Potentsiaalne tulumaks dividendidelt ²	3 097	3 097				

¹ Hankelepingud jagunevad :

- Tartu idapoolse ringtee ehitus 12 434 tuhat eurot, sellest 10 076 tuhat eurot on finantseeritav Majandusministeeriumi kaudu Ühtekuuluvusfondist;
- AS Sebe-ühistranspordi veoteenus 21 800 tuhat eurot;
- linna tänavate, haljastute jms puhastus, hooldus, remont 20 448 tuhat eurot.

² Konsolideerimisgruppi kuuluvatel äriühingutel on bilansipäeva seisuga jaotamata kasumit kokku 11 651 tuhande euro väärtuses (võrreldava perioodi lõpuks 10 242 tuhat eurot), millelt arvestatud potentsiaalne tulumaks on esitatud tingimusliku kohustusena

Eelseisvad, pooleliolevad ja potentsiaalsed kohtuasjad. Tartu linn pole hetkel osaline üheski kohtuvaidluses, mille tulemus võib oluliselt mõjutada Tartu linna eelarve täitmist. Tartu linna pooleliolevad kohtuasjad on valdavalt seotud eluruumide kasutamise või sotsiaalhoolekande küsimustega ja ei mõjuta olulisel määral linna eelarve täitmist.

Aruande koostamise ajal pole teada ka potentsiaalseid kohtuasju või muid vaidlusi, mis võiksid mõjutada Tartu linna eelarve täitmist tulevikus. Samas on vajalik märkida, et linnavalitsuse hinnangul võivad tulevikus olla kõige keerulisemateks õigusvaidlusteks planeeringute koostamise ja realiseerimisega seotud vaidlused.

Mittetõendatud nõuded ja kohustused. Teadaolevalt puuduvad linnal mittetõendatud nõuded (kaasaarvatud varalised nõuded) ning kohustused, mille tunnustamine on tõenäoline ja mis tunnustamise korral võivad viia ebasoodsa lahendini.

2. Sündmused pärast bilansipäeva

Bilansipäeva ja aruande koostamise päeva vahelisel perioodil ei ole toimunud bilansi seisuga mõjutavaid sündmusi.

Lisa 26 Tartu Linnavalitsuse konsolideerimata põhjaruanded
BILANSS

tuhandetes eurodes

	31.12.2013	31.12.2012
VARAD	276 812	248 588
Käibevara	18 511	14 158
Raha ja pangakontod	5 163	5 230
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	5 540	4 953
Muud nõuded ja ettemaksed	7 532	3 422
Tuletisinstrumentid	205	486
Varud	71	67
Põhivara	258 301	234 430
Materiaalne põhivara	202 453	177 849
Kinnisvarainvesteeringud	23 040	23 652
Immateriaalne põhivara	77	166
Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes	32 711	32 711
Maksu-, lõivu- ja muud nõuded ning ettemaksed	20	52
Kohustused ja netovara	276 812	248 588
KOHUSTUSED	65 828	59 399
Lühiajalised kohustused	23 256	27 649
Võlad tarnijatele	8 197	4 521
Võlad töötajatele	3 279	2 821
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	2 959	4 423
Laenukohustused	8 821	15 884
Pikaajalised kohustused	42 572	31 750
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	518	652
Laenukohustused	42 054	31 098
NETOVARA	210 984	189 189
Aruandja omanikele kuuluv netovara	210 984	189 189
Akumuleeritud ülejääk (puudujääk)	189 380	181 999
Aruandeperioodi tulem	21 604	7 190

TULEMIARUANNE*tuhandetes eurodes*

	2013	2012
TEGEVUSTULUD	133 807	108 791
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	55 226	51 104
Tulumaks	53 710	49 479
Maamaks	695	844
Kohalikud maksud	821	781
parkimistasu	410	375
reklaamimaks	315	294
teede ja tänavate sulgemise maks	95	112
Kaupade ja teenuste müük	12 816	11 808
Tulud majandustegevusest	12 688	11 659
Riigilõivud	128	149
Saadud toetused	65 039	45 142
Tegevuskuludeks	33 476	30 831
Põhivara soetuseks	31 563	14 311
Muud tulud	726	737
TEGEVUSKULUD	-111 738	-101 519
Antud toetused	-12 117	-14 532
Muud toetused	-6 954	-9 531
Sotsiaaltoetused	-5 163	-5 001
Tööjõukulud	-44 948	-40 728
Majandamiskulud	-32 618	-29 204
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-11 882	-10 264
Aruandeaasta kulumi ja allahindluse kulu	-10 506	-9 623
Põhivara mahakandmise kulu	-1 376	-641
Muud kulud	-10 173	-6 791
Aruandeperioodi tegevustulem	22 069	7 272
FINANTS TULUD JA -KULUD	-465	-82
Finantstulud	557	215
hoiuste intressid	7	21
tulem osalustest	550	194
Finantskulud	-1 022	-297
intressikulu laenukohustustelt	-998	-272
pikaajalised diskonteerimised	-25	-22
valuutakursi kahjum	1	-3
ARUANDEPERIOODI TULEM	21 604	7 190
Saadud siirded	106 567	100 683
Antud siirded	-106 567	-100 683
Aruandeperioodi tulem ja siirded kokku	21 604	7 190

RAHAVOOGUDE ARUANNE*tuhandetes eurodes*

	2013	2012
Rahavood põhitegevusest	8 902	8 443
Aruandeperioodi tegevustulem	22 069	7 271
Tegevustulemi korrigeerimised kokku	-12 732	1 525
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	11 881	10 265
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	6 659	3 737
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-31 562	-14 311
Kasum/kahjum põhivara müügist	-256	-121
Üleantud mitterahaline sihtfinantseerimine	546	1 955
Korrigeeritud tegevustulem	9 337	8 796
Käibevarade netomuutus kokku	-300	-256
Muutus nõuetes	-337	-220
Muutus antud ettemaksetes	43	-36
Muutus varudes	-6	0
Kohustuste netomuutus kokku	-135	-97
Muutus võlgades ja kohustustes	237	-274
Muutus saadud ettemaksetes	-372	177
Rahavood investeerimistegevusest	-11 213	-13 247
Tasutud põhivara soetamisel	-11 661	-11 832
Laekunud põhivara müügist	436	280
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-545	-1 916
Laekunud dividendid	550	200
Laekunud intressid ja muu finantstulu	7	21
Rahavood finantseerimistegevusest	2 244	2 643
Laekunud võlakirjade emiteerimisest	19 777	7 399
Saadud võlakirjade tagasimaksed	-15 622	-5 870
Kapitalirendi tagasimaksed	-262	-249
Laekunud sihtfinanteerimine põhivara soetuseks	-921	2 473
Makstud intressid	-729	-1 107
Makstud muud finantskulud	1	-3
Puhas rahavoog	-67	-2 161
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	5 230	7 391
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	5 163	5 230
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-67	-2 161

KONSOLIDEERIMATA NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE*tuhandetes eurodes*

	Akumuleeritud üle-/puudujääk	Aruande- perioodi tulem	Kokku
Saldo 31.12.2011	179 272	2 313	181 585
Muutused 2012. a			
Eelmise perioodi tulemi ülekandmine	2 313	-2 313	0
Põhivara ümberhindlus ¹	414	0	414
Aruandeperioodi tulem	0	7 190	7 190
Saldo 31.12.2012	181 999	7 190	189 189
Muutused 2013. a			
Eelmise perioodi tulemi ülekandmine	7 190	-7 190	0
Põhivara ümberhindlus ¹	191	0	191
Aruandeperioodi tulem	0	21 604	21 604
Saldo 31.12.2013	189 380	21 604	210 984

2.7 EELARVE TÄITMISE ARUANDE SELGITUSED

EELARVE TÄITMISE ARUANDE SELETUSKIRI

Linna eelarve koostatakse kassapõhisuse põhimõttel, mistõttu ka eelarve täitmise aruanne on kassapõhine. Linna eelarve:

- ✓ **tulubaasi** moodustavad põhitegevuse tulud (maksud, saadud toetused tegevuskuludeks, laekumised majandustegevusest ja muud tulud), investeerimistegevuse tulud (põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine, tulu varadelt ja finantstuludena intressitulud), laekumised finantseerimistingutest (laenu võtmine, võlatahtede emiteerimine ja refinantseerimine) ning aasta alguse vabad vahendid;
- ✓ **kulude** koosseisu kuuluvad põhitegevuse kulud (linna struktuuriüksuste ja nende poolt hallatavate asutuste ülalpidamiskulud, tegevuskulude lepinguliste kohustuste täitmine, reservfondi moodustamine), investeerimistegevuse kulud (põhivara soetus, põhivara soetuseks antud sihtfinantseerimine ja finantskuludena võla teenindamise kulud, sh laenuintressid) ning finantseerimistegevuse maksed (võetud laenude ja kapitalirendi põhiosa tagastamine-ning faktooringkohustuste täitmine).

Linna 2013. a eelarve kinnitati volikogu 20.12.2012. a määrusega nr 78 tulude-kulude tasakaalus 151 786 tuhat eurot. Aasta jooksul suurendati eelarvet 6872 tuhande euro võrra ehk 4,5%. Järgnevalt ülevaade eelarve muutmisest ning seda tinginud asjaoludest:

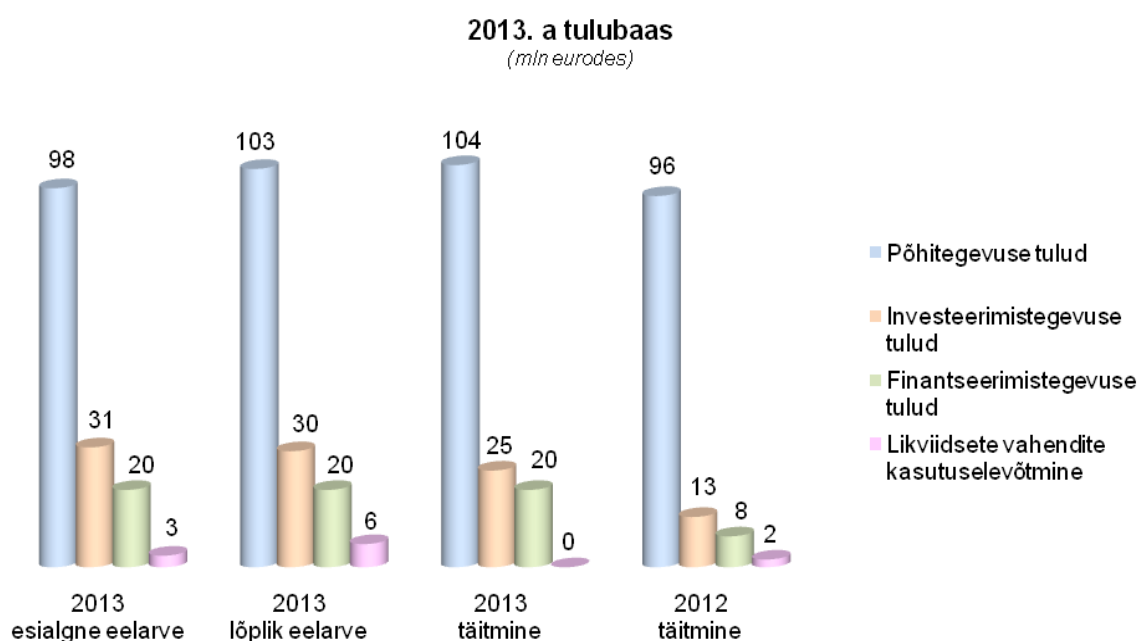
	<i>tuhandetes eurodes</i>
Eelarvet muudeti kokku	6 872
1. Volikogu poolt kahe lisaelarvega muudetud kokku:	5 991
Aasta alguse vabade vahendite suunamine kulude katteks	2 606
Kavandatust enam saadud toetust riigi tasandusfondist	1 557
Saadud toetusi erinevate põhitegevuslike projektide rahastamiseks	1 260
<i>sh riigiasutustelt</i>	924
<i>valitsussektori sihtasutustelt</i>	283
<i>muudelt residentidelt</i>	26
<i>avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt</i>	24
<i>mitteresidentidelt</i>	3
Üksikisiku tulumaksu kavandatust parem laekumine	470
Toetused investeringuteks seoses Sõpruse silla paadisadama tööde alguse venimisega	-324
Laekumised lasteaedade haridusalasest tegevusest seoses lapsevanema osalustasu kasvuga ja teistele omavalitsustele osutatud teenuselt	300
Tulu maa müügist selle kavandatud mahus mitte realiseerumisega	-265
Renditulu suurenemine (Nooruse 9)	201
Vastavalt nõudlusele suurenes muu materiaalse vara müük	111
Parkimistasu kavandatust parem laekumine	50
Dividenditulu seoses Tartu Elamuhalduse ASi majandusliku olukorra halvenemisega	-30
Laekumised kultuuri- ja kunstialasest tegevusest teenusega seotud laste arvu kasvu tõttu	30

Eelarvet muudeti kokku	
Laekumised sotsiaalhoolekandeesutuste majandustegevusest (põhiliselt hooldekodu tasuliste voodikohtade arvel)	12
Tervishoiustatistika ja -alase majandustegevuse aruannete kogumise ja koostamise teenus	11
Suurem nõudlus ettevõtlusalastele koolitustele	2
2. Täiendavalt saadud toetuste ja muude sihtotstarbeliste tulude arvel, vastavalt linna Eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra §-le 24 muudetud kokku:	881
Riigi toetusfondist toimetulekutoetuse maksmiseks ja koolide tugispetsialistide personalikulude katteks	387
Toetused erinevate projektide ja tegevuste kuludeks kokku	680
1) valitsussektori sihtasutustelt kokku	429
selles olulisemad:	
Kutsehariduskeskuse projektide rahastamiseks kokku	257
<i>sh suuremad projektid:</i>	
<i>projekt „Kutsehariduse korralduse ja õppekavade reform“</i>	93
<i>projekti VOTEPREV lõppmaksena SA-lt INNOVE</i>	13
<i>õpirände projekt VEE</i>	93
<i>projekti UPATE lõppmaksena SA-lt Archimedes</i>	20
<i>SA-lt Meie Inimesed eesti keele täiendava õppe korraldamiseks</i>	23
erinevate koolide projektide rahastamiseks SA-lt Archimedes	78
SA-lt KIK NSVL sõjaväelennujaama hoonete lammutamiseks	77
2) riigiasutustelt kokku	144
selles olulisemad:	
Haridus- ja teadusministeeriumilt	66
<i>sh olulisemad:</i>	
<i>kutsehariduskeskuse õpilaste sotsiaaltoetustega seotud kuludeks</i>	40
<i>koolieelsete asutuste eesti keele õppe korraldamiseks</i>	21
Põllumajandusministeeriumilt PRIA koolitoidu ja puuviljakulude toetus	40
Kultuuriministeeriumilt	24
<i>selles ujumise algõppe korraldamiseks</i>	19
Riigikogult kohalike omavalitsuste valimiskulude katteks	11
3) muudelt residentidelt	49
<i>selles Lasteaed Sipsik ehitajapoolne garantiisumma</i>	28
4) mitteresidentidelt	40
<i>millest suurim projektile UPSIDE</i>	11
5) avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt kokku	18
<i>põhiliselt Eesti Haigekassalt tervistedendavate projektide ja Eesti Töötukassalt tööharjutusprojektide toetuseks</i>	
Tulud eluruumide kommunaalteenuste vahendamiseks osutused kavandatust väiksemaks, linna eluruume hakkas linn ise haldama 2013. a	-194
Kindlustushüvitiste laekumine	5
Kutsehariduskeskuse aasta alguse jäägi avamine sihtotstarbelise toetuse tagastamiseks.	3

Lõplik linna tulude-kulude plaan 158 658 tuhat eurot täideti tuludes ja kuludes 149 082 tuhat eurot. Raha jääk seisuga 31.12.2013 oli 5164 tuhat eurot.

TULUBAAS

2013. a tulubaasi eelarve 158 658 tuhat eurot täideti 94% ehk 149 082 tuhat eurot, sh laekus tulusid 129 238 tuhat eurot, linn emiteeris võlakirju 19 777 tuhande euro väärtuses ja võttis kasutusele likviidseid vahendeid 67 tuhat eurot. Tuludest 80% ehk 103 559 tuhat eurot moodustasid põhitegevuse tulud ning 20% ehk 25 679 tuhat eurot investeerimistegevuse tulud.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulude eelarve täideti 100%, kasvades 2012. a võrreldes 8%. Põhitegevuse tuludest laekub 75% riigilt maksude (üksikisiku tulumaks ja maamaks) ning tasandus- ja toetusfondidena. Üle poole põhitegevuse tuludest moodustab üksikisiku tulumaksu laekumine 53 123 tuhat eurot, ületades eelarvet 1% ning 2012. a laekumist 8%. Seega on üle poole põhitegevuse tulude kasvust seotud üksikisiku tulumaksu laekumise kasvuga. Hea tulumaksu laekumine tuleneb eelkõige palgataseme kasvust, tööhõive kasv on olnud tagasihoidlik.

Järgnev tabel avab põhitegevuse tulude mahud olulisemate tululiikide lõikes.

tuhandetes eurodes

Tululiigid	2013. a				2012. a täitmine
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	
PÕHITEGEVUSE TULUD					
kokku	98 474	103 243	103 559	100,3	96 104
Makstulud	53 496	54 016	54 638	101,2	50 863
sh tulumaks	52 053	52 523	53 123	101,1	49 235
maamaks	683	683	700	102,5	849
kohalikud maksud	760	810	815	100,6	779
Kaupade ja teenuste müük	14 208	14 567	14 700	100,9	13 488
sh olulisemad:					
tulud haridusalasest tegevusest	6 474	6 774	6 708	99,0	6 306
tulud transpordialasest tegevusest	3 500	3 500	3 644	104,1	3 573
üüri ja renditulud	2 656	2 659	2 719	102,3	2 001
Saadud toetused tegevuskuludeks	30 440	34 321	33 758	98,4	31 146
sh riigi tasandus- ja toetusfondidest	21 415	23 360	23 360	100,0	22 043
sihtotstarbelised toetused	9 025	10 961	10 398	94,9	9 103
Muud tegevustulud	330	339	463	136,6	607
sh olulisemad:					
loodusressursside kasutamise tasud	165	165	235	142,4	327
trahvid	160	160	165	103,1	194

INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD

Investeeringustegevuse tulude eelarve ja reaalne täitmine on olnud põhitegevuse tuludest märksa volatiilsem. Võrreldes 2012. a tulenes kasv peamiselt Tartu idapoolse ringtee ehitusest, millele oli nii esialgses kui lõplikus eelarves kavandatud 22 571 tuhat eurot toetust. Aruandeaastal laekus üle 3 mln euro kavandatust vähem, mis oli põhiliseks investeeringustegevuse tulude eelarve alataitmise põhjuseks.

Järgnev tabel avab investeerimistegevuse olulisemad tululiigid.

tuhandetes eurodes

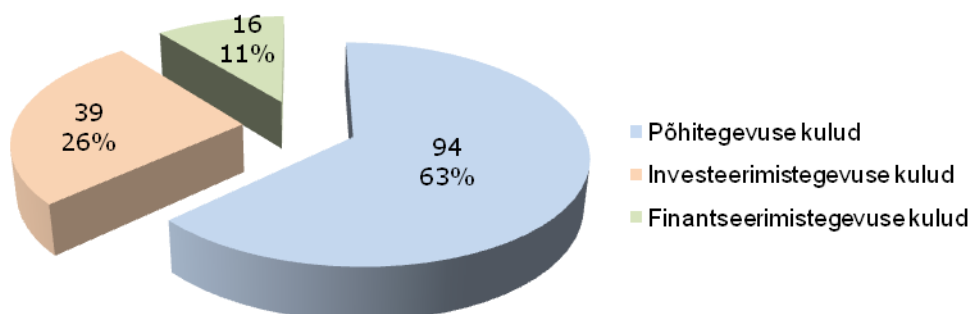
Tululiigid	2013. a				2012. a täitmine
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD kokku	30 770	30 264	25 679	84,8	13 251
Põhivara müük	673	519	438	84,4	286
selles maamüügi tulu	600	335	187	55,8	148
Põhivara soetuseks saadud sihtfinantseerimine	29 486	29 164	24 679	84,6	12 589
selles Idaringtee ehituseks	22 571	22 571	19 428	86,1	x
Finantstulud	611	581	562	96,7	228
sh dividendid	580	550	550	100	200
viivise ja intressi tulud	31	31	12	38,7	28

Finantseerimistegevuse ülevaade on toodud osas *Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus*.

KULUD

Linna 2013. a kulude lõplik eelarve (sh finantseerimistehingud) 158 658 tuhat eurot täideti 149 082 tuhat eurot ehk 94%. Põhitegevuse kulud ja investeeringud moodustasid kokku 89% ja finantseerimistehingud ehk linna laenukohustuste tasumine 11% kõigist väljaminekutest. Kulude struktuur ning võrdlus eelmise aasta ning 2013. a esialgse ja täpsustatud eelarvega on esitatud alljärgneval joonisel ja tabelis. Joonisel toodud ülemine number näitab vastavate kulude absoluutmahtu tuhandetes eurodes ning alumine vastava kululiigi osakaalu.

2013. a kulude täitmise struktuur
(mln eurodes)

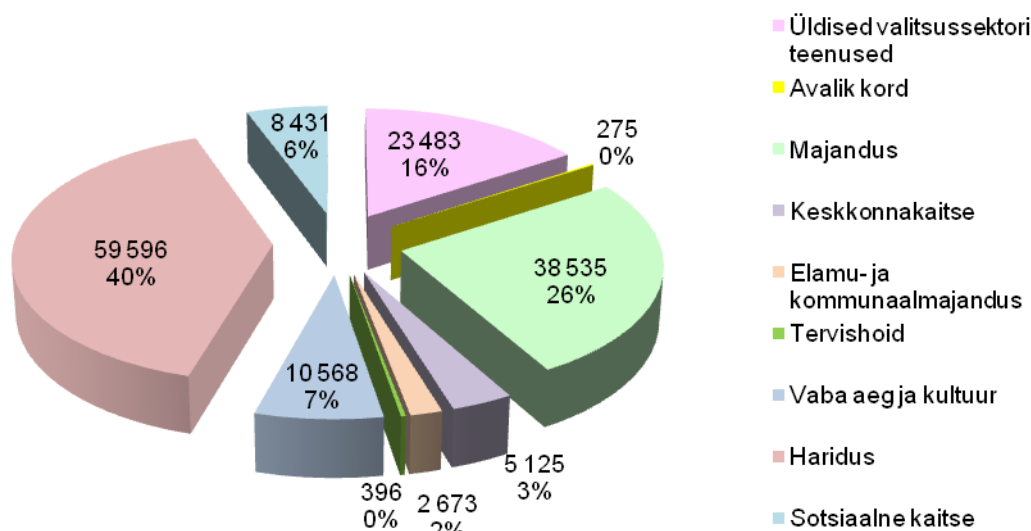
Kulude eelarve täitmine

tuhandetes eurodes

Eelarveliigid	2013. a				2012. a täitmine
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	
Kulud kokku	151 786	158 658	149 082	94,0	118 819
Põhitegevuse kulud	93 053	98 263	94 224	95,9	87 635
Investeermistegevuse kulud	42 849	44 511	38 974	87,6	25 064
Finantseerimistegevuse kulud	15 884	15 884	15 884	100,0	6 120

Järgnev graafik näitab kulude struktuuri eelarve täitmisel tegevusvaldkonniti. Traditsiooniliselt on suurima osakaaluga (40%) hariduse valdkond, mis hõlmab ka põhitegevuse kuludest üle poole. Majanduse valdkonna kõrgesse osakaalu panustab eelkõige Tartu idapoolse ringtee ehitamise kulu 23 105 tuhat eurot.

2013. a kulude täitmise valdkondlik struktuur
(*tuh eurodes*)

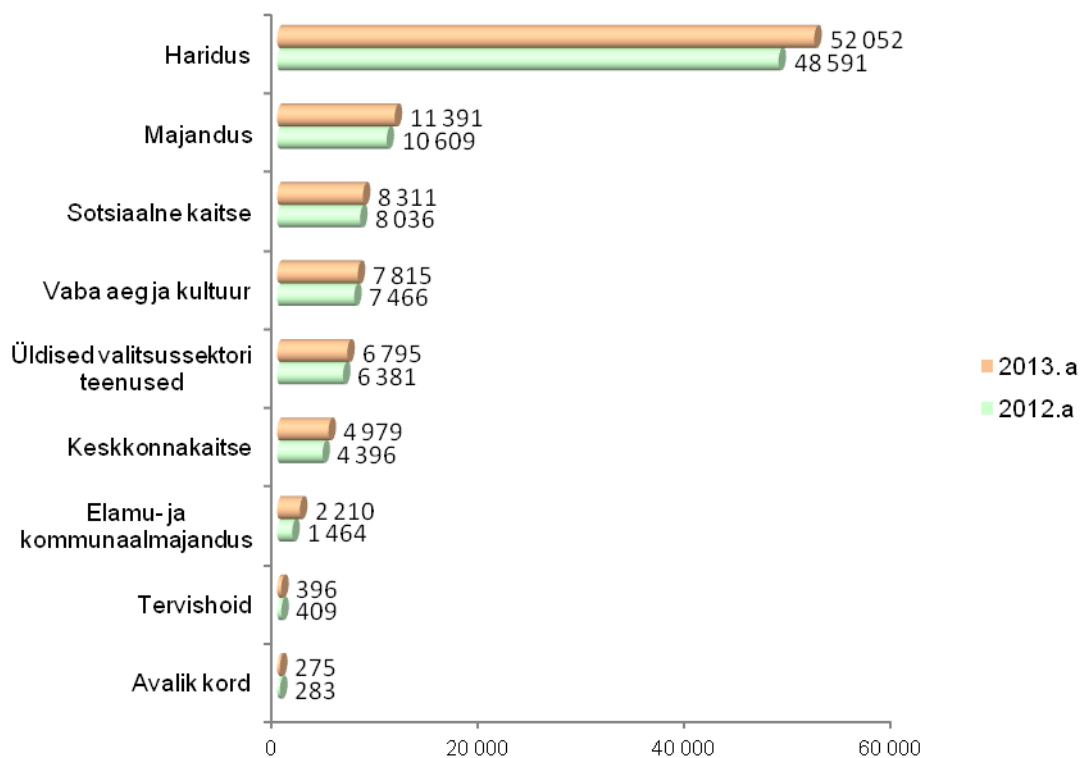

2013. a tehti linna eelarvest kulusid ühe elaniku (elanike arvuks 97 847) kohta 1524 eurot, s.o 317 eurot enam kui 2012. a. Kui oleks säilinud 2012. a elanike arv 98 480, oleks kulu elaniku kohta kasvanud vaid 10 euro võrra.

Põhitegevuse kulude eelarve täitmine

Linna 2013. a põhitegevuse kulude eelarve 98 263 tuhat eurot täideti 94 224 tuhat eurot ehk 96%. Järgneval graafikul on ülevaade põhitegevuse kulude täitmisest valdkonniti aastatel 2012 ja 2013.

Põhitegevuse kulude täitmine valdkonniti 2012-2013. a
(tuh eurodes)

Üle poole põhitegevuse kuludest on tehtud hariduse valdkonnas. Arvestamata väga väikese osakaaluga valdkondi, on igas valdkonnas kulud võrreldes 2012. a mõnevõrra kasvanud. Põhitegevuse kulude kasv on saanud võimalikuks tänu põhitegevuse tulude kasvule. Põhitegevuse tulem on 2013. a 9335 tuhat eurot, olles suurenenud 866 tuhat euro võrra võrreldes eelnenud aastaga.

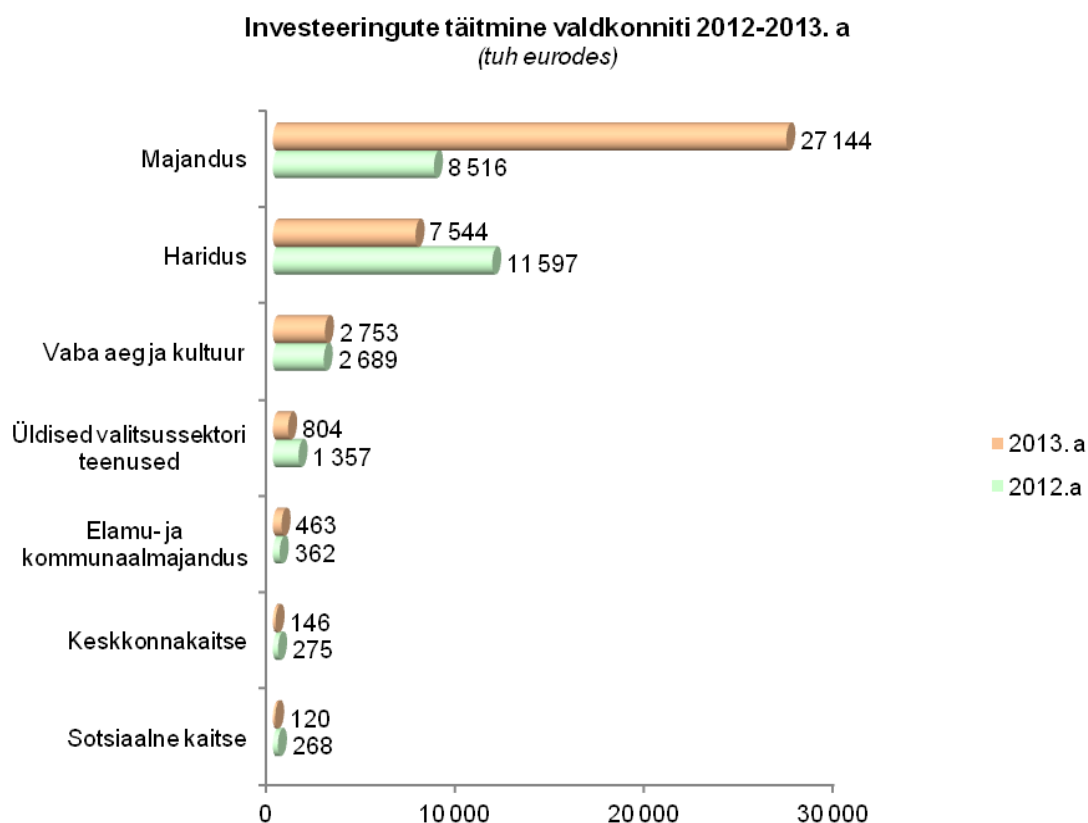
Põhitegevuse kulude täitmine kululiikide lõikes

tuhandedes eurodes

Eelarveliigid	2013. a				2012. a täitmine
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	
Kulud kokku	93 053	98 263	94 224	95,9	87 635
Personalikulud	42 958	45 038	44 726	99,3	40 779
Majandamiskulud	37 158	40 601	37 632	92,7	33 532
Muud kulud	821	276	237	85,9	310
Investeeringiskulud	0	64	64	100,0	474
Antud toetused tegevuskuludeks	12 116	12 284	11 565	94,1	12 540

Investeeringustegevuse kulude eelarve täitmine

Linna 2013. a esialgset eelarvet 42 849 tuhat eurot suurendati aasta jooksul 4%. Lõplik eelarve 44 511 tuhat eurot täideti 38 974 tuhat eurot ehk 88%. Suurim alataitmine on Tartu Idapoolse ringtee projekteerimise ja ehitamise kuludes, mille on põhjustanud Rahandusministeeriumi pikk maksetähtaeg - novembri ja detsembri arvete partnerite poolne tasumine jäi uude aastasse. Järgneval graafikul on ülevaade investeeringute täitmisest valdkonniti aastatel 2012 ja 2013.

2013. a kümme rahaliselt mahukaimat objekti kogumaksumusega 32 918 tuhat eurot, moodustades 84% investeeringustegevuse kuludest, olid järgmised:

	<i>tuhandetes eurodes</i>
Tartu idapoolse ringtee ehitamine, sh maa ostmine	23 105
Täiendavate lasteaiarühmade rajamine kaheksasse lasteaeda	3 013
Tartu Keskkonnahariduskeskuse (Lille 10) ehitamine	2 308
Nooruse 9 ost, rekonstrueerimise projekteerimine ja remontimine	1 224
Sõpruse silla rekonstrueerimine	861
Emajõe kaldakindlustuse rekonstrueerimine ja jõeäärsete teede korrastamine	777
Projekt "Tartu ühistranspordi juhtimis- ja kontrollisüsteemi arendamine"	658
M. Reiniku Kooli (Riia 25) rekonstrueerimistööde lõpetamine	442
Kutsehariduskeskuse autoremonditöökoja (Põllu 11) ehitamine ja sisustamine	308
Kastani (Võru-Riia) ülekate	222

FINANTSEERIMISTEGEVUS JA LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Laekumised laenukohustuste võtmiseks olid aruandeaasta finantseerimistegevuse esialgses ja lõplikus eelarves kavandatud 19 777 tuhat eurot, mis täideti 100%-lt. Laenuvahendite hankimine korraldati kahe võlakirjaemissiooni teel summades 9800 tuhat eurot ja 9977 tuhat eurot. Leping sõlmiti soodsaima pakkumise teinud Danske Bank'iga.

Linna laenukohustuste ja kapitalirendi põhiosa tasumiseks oli esialgses ja ka lõplikus eelarves ette nähtud 15 884 tuhat eurot, mis täideti 100%-lt. 15 622 tuhande euro eest toimus võlakirjade lunastamine ning 262 tuhande euro eest kapitalirendi makseid, millest omakorda 244 tuhat eurot Riigi Kinnisvara ASile H. Masingu Kooli ja M. Reiniku (alates 01.08.2011. a J. Poska) Gümnaasiumi kapitalirendi makseid, 3 tuhat eurot linnavarade osakonna sõiduauto, 5 tuhat eurot raamatukogu bussi ning 10 tuhat eurot Maarja Kooli bussi liisingmakseteks.

Aruandeaasta lõpuks oli Tartu Linnavalitsusel laenukohustusi kokku 50 875 tuhande euro väärtuses, mis on 3 893 tuhat euro võrra suurem 2012. a kohustuste jäägist 46 982 tuhat eurot. Laenukohustused moodustasid põhitegevuse tuludest 49%, sama oli ka 2012. a Nii põhitegevuse tulud kui laenukohustused kasvasid aasta jooksul 8%.

Likviidsed varad vähenesid 2013. a 67 tuhande euro võrra ning moodustasid aasta lõpuks 5164 tuhat eurot. Linna netovõlakoormus ehk tekkepõhiste võlakohustuste (laenukohustused, toetuste kohustused, toetusteks saadud ettemaksed, pikaajalised võlad tarnijatele) ja likviidsete varade vahe oli 47 462 tuhat eurot, mis moodustas põhitegevuse tuludest 46%. Võrreldes 2012. a on nimetatud suhtarv kasvanud kahe protsendipunkti võrra.

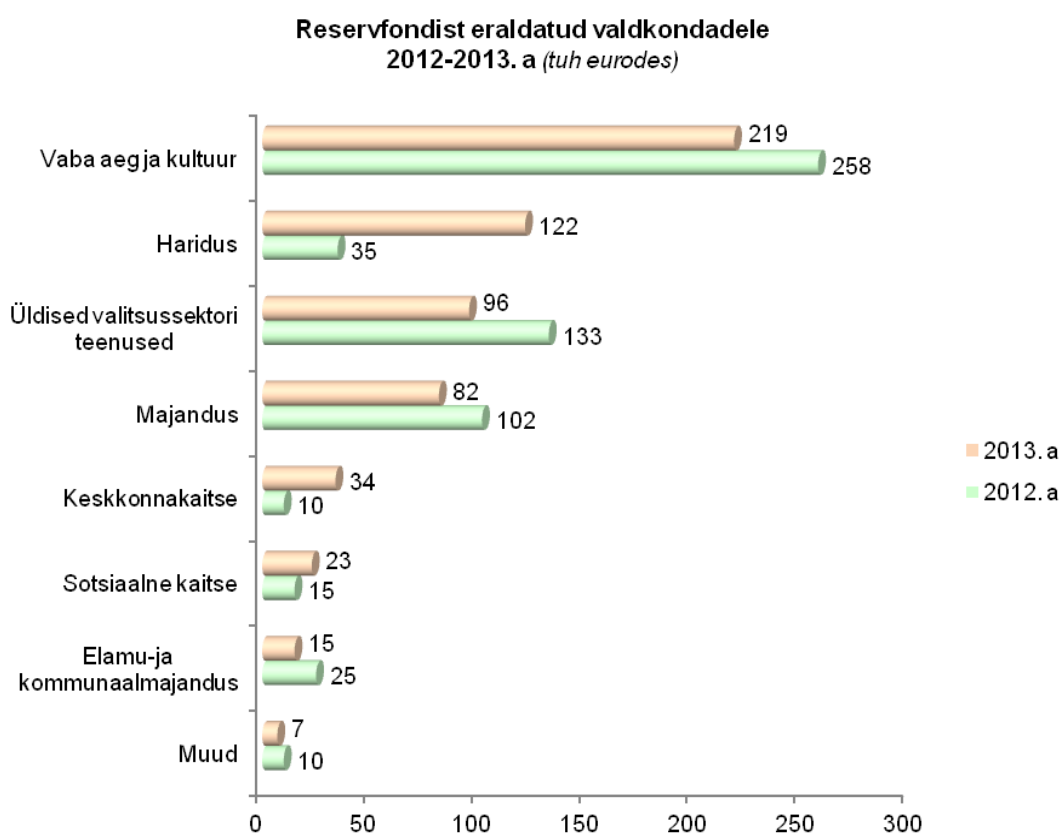
Finantstehingud	2013. a				2012. a täitmine
	esialgne eelarve	lõplik eelarve	täitmine	täitmise %	
Finantseerimistegevus kokku	3 893	3 893	3 893	100,0	1 331
Kohustuste võtmine	19 777	19 777	19 777	100,0	7 451
võlakirjade emiteerimine	19 777	19 777	19 777	100,0	7 399
kapitalirent	0	0	0	x	52
Kohustuste tasumine	15 884	15 884	15 884	100,0	6 120
võlakirjade lunastamine	15 622	15 622	15 622	100,0	5 870
kapitalirent	262	262	262	100,0	250

3. RESERVFONDI KASUTAMISE ARUANNE

Reservfondi kasutamine on reguleeritud Tartu Linnavolikogu 11. oktoobri 2012. a määrusega nr 74 "Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord".

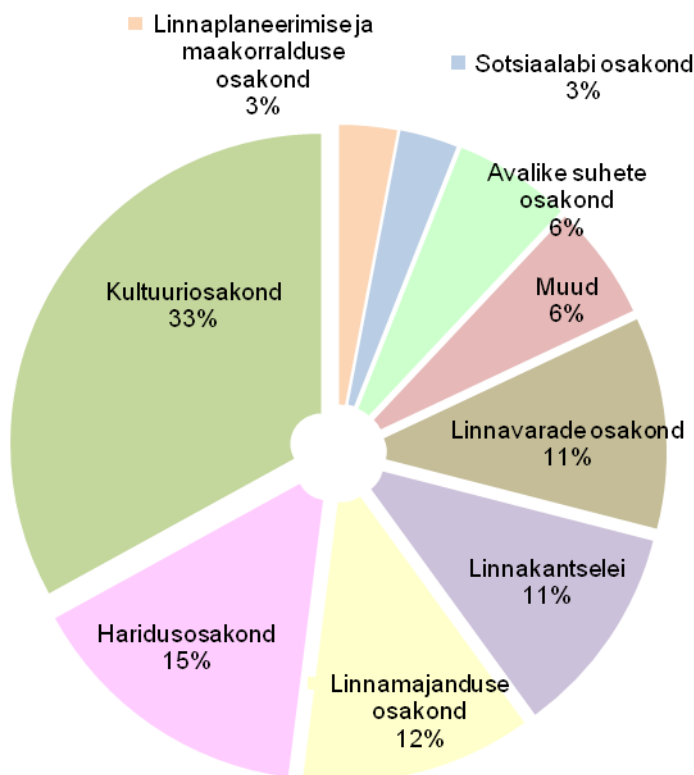
2013. a reservfondi suuruseks kinnitati 600 tuhat eurot, selle hulgas linna kassareservi suuruseks kuni 256 tuhat eurot projektide oma- ja/või kaasfinantseerimiseks. Linnavalitsus eraldas reservfondist toetusteks ja kuludeks kokku 598 tuhat eurot, sh projektide oma- ja/või kaasfinantseerimiseks 32 tuhat euro ulatuses. Andmed reservfondist eraldatud summade ja sihituse kohta on esitatud linna veebilehel aadressidel: <https://www.tartu.ee/data/Reservfond20130.pdf> ja <https://www.tartu.ee/data/kassareservfond2013.pdf>

Järgnev graafik kajastab reservfondi summade eraldamisi valdkonniti. Jätakuvalt on kõige rohkem eraldatud vaba aja ja kultuuri valdkonnale. *Muude* valdkondade all kajastuvad *avalik kord* ja *tervishoid* koondina.

Kõige rohkem on aruandeaastal eraldatud toetusteks ja kuludeks kultuuriosakonna ning haridusosakonna kaudu, kokku 48% kogu eraldatud summast (2012. a kõige rohkem kultuuri-, rahandus- ja linnamajanduse osakondade kaudu). *Muude* osakondade alla on koondatud 4 osakonda: arhitektuuri ja ehituse osakond 2%, ettevõtluse osakond 2%, rahandusosakond 1,7% ja tervishoiuosakond 0,2%. Järgnev graafik iseloomustab reservfondist summade eraldamisi linnavalitsuse struktuuriüksuste lõikes.

Reservfondist 2013. a eraldamised struktuuriüksuste lõikes

Reservfondist eraldamiste struktuur kululiikide lõikes (protsentides):

Kululiik	2013. a		osatahtsuse %		
	tuhat eurot	osatahtsuse %	2012. a	2011. a	2010. a
Kokku eraldatud	598	100,0	100,0	100,0	100,0
investeeringukulud	100	16,7	8,4	25,6	14,0
tegevuskulud	498	83,3	91,6	74,4	86,0
antud toetused*	261	43,6	53,2	41,8	47,2
personalikulud *	57	9,6	17,9	3,9	3,4
majandamiskulud *	175	29,2	20,3	27,3	34,0
muud kulud *	5	0,9	0,2	1,4	1,4

* osatahtsuse % on arvestatud kogu eraldistest

Investeeringukuludeks eraldati 100 tuhat eurot (sh väljapoole linnavalitsuse struktuuri 37 tuhat eurot) järgmiselt:

	<i>tuhat eurodes</i>
Tartu Kutsehariduskeskusele tsiviilasjaga nr 2-10-30398 seotud kuludeks	27
SA-le Tähtvere Puhkepark, sh 16 tuhat eurot Tartu laululava pinkide renoveerimiseks ja 4 tuhat eurot BMX raja I kurvi remonditöödeks	20
Linnavarade osakonnale Tartu Forseliuse Kooli peatrepi remonditöödeks	12
Linnamajanduse osakonnale Aardla 82 juurdepääsutee väljaehitamiseks	11
Toome Tennis OÜ-le Toomeoru tenniseväljakute renoveerimistööde toetuseks	10
Tartu Lasteaiale Poku kombiahju soetamiseks	6
MTÜ-le Emajõe Lodjaselts kahemastilise looduslodja ehituse	4

finantseerimiseks

Linnavarade osakonnale Tamme Gümnaasiumi juurdeehituse eskiisprojekti koostamisega seotud kuludeks	4
SA-le Tartu Jaani Kirik Tartu Jaani kiriku peaportaali ehisviilu avariiremondi projekteerimistöödeks	3
Linnamajanduse osakonnale Sõbra tänava ujuvkai aluse jõe puhastamiseks	2
Linnakantselei menetlusteenistuse väikebussi väljaostmisega seotud kuludeks	1

Tegevuskuludeks eraldati 498 tuhat eurot järgmiselt: *tuhandetes eurodes*

Toetusteks väljapoole linnavalitsuse struktuuri **261**

s h suuremad eraldamised:

SA-e Tartu Kultuurkapital Tartu linna gümnaasiumide ja kutsehariduskeskuse silmapaistvate õpitulemustega lõpetajate stipendiumiteks ja stipendiumikonkursi administreerimiseks 14

Tartu Ülikoolile hüvitus Lossi 36 nõlvapealse pargitee ja selle lähiümbruse korrastamise töödeks 10

Dendroparki taldrikugolfi pargi rajamiseks 8

SA-le Tartu Kultuurkapital Jüri Kärneri Hauamonumendi teostamiseks Raadi kalmistul 8

SA-le Tartu Perekodu Käopesa sihtasutuse sujuva asjaajamise (omandi ümbervormistamine, varade ülevõtmine, asutuse struktuur ja koosseis) korraldamiseks 7

Tartu KÜ Liidule projektide "Tasuta juriidiline nõustamine 2013" ja "Haldusalased konsultatsioonid korteriühistute juhatustele ja korteriomanikele 2013"; 6

Tartu Ülikoolile J. Lotmani monumendi remondikuludeks 6

SA-le Tartumaa Tervisespordikeskus toetuseks 5

SA-le Eesti Lennundusmuuseum ürituse "Tartu Lennupäevad 2013" korraldamiseks 5

MTÜ-le Pimedate Ööde Filmifestival Tartu armastusfilmide festivali tARTuFF 2013 korraldamiseks 5

MTÜ-le Tartu Akadeemiline Meeskoor osalemiseks Tohoku ülikooli poolt korraldataval meeskoorifestivalil Sendais 5

Personalikuludeks **57**

s h suuremad eraldamised:

Linnakantseleile linnavalitsuse kahe liikme volituste lõppemisega seotud hüvituste maksmiseks ja uute linnavalitsuse liikmete personalikuludeks 31

Arhitektuuri ja ehituse osakonnale seoses töötajate pensionile siirdumisega 9

Kassareservist linnamajanduse osakonnale projektiga "Säästva ja jätkusuutliku harrastuskalapüügi arendamine Emajõel" seotud personalikuludeks 6

Majandamiskuludeks **175**

s h suuremad eraldamised:

Linnakantseleile Tartu Linnavolikogu valimiste kuludeks 25

Kassareservist linnaplaneerimise maakorralduse osakonnale projekti "Säästlik liikumine tööstusaladel - MoMa.BIZ" omafinantseeringu katmiseks 2013. aasta	18
Linnavarade osakonnale haridusobjektide avari- ja jooksevremondiks	12
Linnavarade osakonnale Magasini 5 üürikuludeks	10
Linnamajanduse osakonnale autovaba päeva korraldamiseks ja jalgrattataristu arendamiseks	8
Linnakantseleile Tartu Linnavalitsuse teenuste kaardistamise lähteülesande koostamiseks	7
Avalike suhete osakonnale Tartu linna kaasava eelarve protsessi kahe esimese etapi läbiviimiseks	6
Linnavarade osakonnale Narva mnt. 23 hoone ventilatsioonisüsteemi remondiks	6
Avalike suhete osakonnale 23. veebruaril 2013 toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktuse Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktuse korraldamise kulude osaliseks katteks	6
Kassareservist ettevõtluse osakonnale projekti "4D CITIES: Four drivers for cities: health, innovation, public-private cooperation & networking " 2013. aasta omafinantseeringu katteks	5
<u>Muudeks kuludeks</u> (kahjuhüvitiste katteks)	<u>5</u>

Aruandeaastal eraldatud 598 tuhat eurost jäi kasutamata:

- linnamajanduse osakonnal 1 tuhat eurot (sh osa projekti "Säästva ja jätkusuutliku harrastuskalapüügi arendamine Emajõel" ja projekti "More Baltic Biogas Buses" omafinantseeringu katteks eraldatust ning linnavalitsuse ühiskoolitusega seotud kuludest jt);
- linnavarade osakonnal 5 tuhat eurot (sh osa Tamme Gümnaasiumi juurdeehituse eskiisprojekti koostamisega seotud kuludest, Tiigi 55 õuealaga seotud kuludest, J. Lotmani monumendi remondikuludest jt);
- kultuuriosakonnal 0,1 tuhat eurot Tartu Armeenia Pühapäevakooli Maštots projekti "Noored aktiivsemaks" toetusest);
- avalike suhete osakonnal 0,3 tuhat eurot (AS Tartu Sadamale antud toetus reisilaeva Pegasus sõidushoidmiseks);
- haridusosakonnal 3 tuhat eurot (põhiliselt osa Hariduse Tugiteenuste Keskuse Karjäärikeskusele eraldatud tegevuskuludest).

Raha kasutaja väljastpoolt linna ametiasutuste struktuuri esitab rahandusosakonnale raha kasutamise aruande 1 kuu jooksul pärast raha kasutamist. Linnavalitsusel on õigus keelduda raha eraldamisest taotlejatele, kes ei ole tähtaegselt esitanud varasema eraldise kasutamise kohta aruannet.

4. MAJANDUSAASTA ARUANDE ALLKIRI

Tartu Linnavalitsuse konsolideerimisgrupi 31.12.2013 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandest ja sõltumatu vandeaudiitori järeldusotsusest.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Tartu Linnavalitsus.

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on kinnitanud Tartu Linnavolikogu oma

... juuni 2014 otsusega nr ...

Urmas Klaas	Linnapea	_____juuni 2014
Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev